ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿಗೆ ಎಂ. ಫಿಲ್ ಪದವಿಗಾಗಿ

(ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧ್ಯಯನ)

ಸಾದರಪಡಿಸಿದ ನಿಬಂಧ

ಸಂಶೋಧಕರು

[illegible]

ನೊಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ : [illegible]

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಡಾ. [illegible] ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಎಂ.

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ

ತೆಂಕನಿಡಿಯೂರು, ಉಡುಪಿ

೨೦೧೭

ಕರ್ನಾಟಕ ಥಿಯೊಲಾಜಿಕಲ್ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ

ಬಲ್ಮಠ ಮಂಗಳೂರು- ೫೭೫೦೦೧

ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿಗೆ ಎಂ. ಫಿಲ್ ಪದವಿಗಾಗಿ

(ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧ್ಯಯನ)

ಸಾದರಪಡಿಸಿದ ನಿಬಂಧ

ಸಂಶೋಧಕರು

ಸುನಿಲ್

ನೊಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ : ೧೬೧೧೧೧೦೩೦೦೫೬

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಡಾ. ಗಾಂವ್ಕರ್ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಎಂ.

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ

ತೆಂಕನಿಡಿಯೂರು, ಉಡುಪಿ

೨೦೧೭

ಕರ್ನಾಟಕ ಥಿಯೋಲಾಜಿಕಲ್ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ

ಬಲ್ಮಠ ಮಂಗಳೂರು- ೫೭೫೦೦೧

ದೃಢೀಕರಣ ಪತ್ರ

ಸುನಿಲ್ ಅವರು ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ " ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ" ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಈ ನಿಬಂಧವನ್ನು ಎಂ.ಫಿಲ್ ಪದವಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ನಿಬಂಧವು ಸ್ವಂತ ಪರಿಶ್ರಮ, ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಫಲ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ. ಇವರು ಈ ನಿಬಂಧವನ್ನು ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಭಾಗವನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಸ್ಥಳ : ಉಡುಪಿ

ದಿನಾಂಕ : 18.08.2017

ಡಾ. ಗಾಂವ್ಕರ್ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಎಂ

ಸಂಶೋಧನಾ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

DR. Gaonkar Gopalkrishna M.
M.A., Ph.D.
Associate Professor & Head
Dept. of Economics
Govt. First Grade College & Centre
for P.G. Studies
Thenkanidiyoor, Udupi - 576 106

ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿಗೆ ಎಂ.ಫಿಲ್ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಾದರಪಡಿಸಿದ " ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ" ಎಂಬ ಈ ನಿಬಂಧವು ನನ್ನ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಯಾಗಿದ್ದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನದ ಫಲಶ್ರುತಿಯಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಥೀಯೋಲಾಜಿಕಲ್ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಡಾ. ಗಾಂವ್ಕರ್ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಎಂ ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಈ ನಿಬಂಧವನ್ನು ಬೇರಾವುದೇ ಪದವಿ ಅಥವಾ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಅಥವಾ ತತ್ಸಮಾನ ಉಪಾಧಿಗಳ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಅಥವಾ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಈ ಮೂಲಕ ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸುನಿಲ್

ಸಂಶೋಧಕರು

ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ.

ಅಧ್ಯಾಯದ ವಿವರಗಳು

ಕೋಷ್ಟಕಗಳು ಮತ್ತು ನಕ್ಷೆಗಳ ಪಟ್ಟಿ

ನಕ್ಷೆಗಳು

<u>ಭೂಪಟಗಳು ಮತ್ತು ದಲಿತ ಸಂಬಂಧಿತ ಚಿತ್ರಗಳು</u>

ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ

ಅಧ್ಯಾಯ – ೧

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ, ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ, ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ.

೧.೧ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ:

ಭಾರತವು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಜಾತಿ ಜಾಗೃತ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದ್ದು ತುಂಬಾ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂರಚನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಜಾತಿಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಇಂದು ಇಲ್ಲಿನ ಎಷ್ಟೋ ಸಮುದಾಯಗಳು ತಮ್ಮ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಜಾತಿಯ ತೆಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿದೆ. ವರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ, ಶೂದ್ರ ಮತ್ತು ಅಂತ್ಯಜರು ಎಂಬ ಐದು ಶ್ರೇಣಿಗಳಿದ್ದು ಜನಸಮುದಾಯವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿನ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ವಿಭಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತರು ಜಾತಿ ಚೌಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಹೊರತಾದ ಬೇರೆಯದೇ ಆದ ಜನಸಮುದಾಯವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇವರು ಹಿಂದೂ ವರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ ಯಾವ ಶ್ರೇಣಿಗೂ ಸೇರಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಕಾಲಿಡುವ ಭಾರತೀಯ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಪರಿಧಿಯಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿಯೂ ಹೊರಗಿರುವ ಇವರು ನಿಸರ್ಗಾರಾಧನೆಯೊಟ್ಟಿಗೆ ವೃತ್ತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಹೊಂದಿದ್ದು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟು ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರತಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತ, ಬಡವ, ಮುಂದುವರಿದ ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಳಿದ ಗುಂಪುಗಳಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಸಮಾಜದ ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟತೆ. ಪ್ರಪಂಚದ ಅತ್ಯಂತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡೆದ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾರತದ ಚಿತ್ರವೇ ಬೇರೆ. ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರದ ತನ್ನದೇ ವೈಶಿಷ್ಟವಾದ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಂಕ ನಮಗೆ ವೈರಿಯಾಗಿದೆ. ದಲಿತ ಪರಂಪರೆಗೆ ಸುಧೀರ್ಘವಾದ ಚರಿತ್ರೆ ಇದೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ನೊಂದ ಅಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಮುದಾಯಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅಗಾಧವಾದ ತಾಳ್ಮೆಯು, ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯು ಆಧುನೀಕಾಂತರದ ಆಶಯಗಳು ಪ್ರತಿರೋಧದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಘರ್ಷಣೆಗಳು ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೆ ಘಟಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ.

ಭಾರತ ಒಂದು ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರ. ಅದರ ಸಂವಿಧಾನದ ೧೫ ನೇ ಅನುಚ್ಛೇದವು ಧರ್ಮ, ಜಾತಿ, ವರ್ಗ, ಲಿಂಗ, ಬಣ್ಣ ಮತ್ತು ಹುಟ್ಟು ಆಧಾರಿತ ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಬೇಧವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ ಶ್ರೇಣೀಕರಣಗೊಂಡ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆಯಂತಹ ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ.

ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ದ್ವಂದ್ವತೆ, ಘರ್ಷಣೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನತ್ವ ಹಾಗೂ ಮಹಿಳೆಯರ ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಹೋರಾಟಗಳು ಈ ದೇಶದ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳಾದ ದಲಿತರನ್ನು, ಗಿರಿಜನರನ್ನು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಅಸಹಾಯಕತೆಯ ಅಧೀನತೆಯ ಮತ್ತು ಗುಲಾಮಗಿರಿಯ ಕೂಪಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ನಿರಂತರ ಅಮಾನವೀಯ ಹಿಂಸಾಚಾರಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ಶತಮಾನಗಳ ನಂತರ ಪುನಃ ಜಾಗೃತರಾಗಿ ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ತಳೆದು ಪುರುಷರೊಂದಿಗಿನ ಸಮಾನತೆಯತ್ತ ಸಾಗಲು ಹೆಜ್ಜೆಯಿರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಡಿಗೆಯು ಇಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಜೀವನದಲ್ಲೂ ಕಾಣುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾದುದಾಗಿದೆ.

ನಾವು ಇಂದು ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಾಜ ಬಹುಧರ್ಮೀಯ ಸಮಾಜ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂದು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ದಲಿತರ, ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಿತಿ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಜೀವನ ಸುಧಾರಿಸಲು ಅನೇಕ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದಲಿತ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇಂದು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶೋಷಿತರಲ್ಲೇ ಶೋಷಿತ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಿಂಸೆ, ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವವರು ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಇಂದಿನ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸಂಘ–ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸ್ಪಂದಿಸಿದ ರೀತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಹಾಗೂ ದಲಿತ ಚಳುವಳಿಗಳತ್ತ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಎಂಬ ವಿಷಯ ಬಹು ವಿಶಾಲವಾಗಿದ್ದು, ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ಆದುದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿ ದೈವ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆಯೂ ದಲಿತರ ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ದಲಿತ ಪ್ಯಾಂಥರ್ಸ್‌ನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ಪ್ರಕಾರ "ದಲಿತ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲಾ ಶೋಷಿತರನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತದ್ದು. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು, ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಶ್ರಮ ಜೀವಿಗಳು, ಭೂಹೀನರು, ಬಡ ರೈತರು, ಆದಿವಾಸಿಗಳು, ಬಡ ಮುಸ್ಲೀಮರು, ಶೋಷಣೆಗೊಳಗಾದ ಮಹಿಳೆಯರು ತುಳಿತಕ್ಕೊಳಗಾದವರೇ ದಲಿತರು" ಎಂಬುದು.

ದಲಿತ ವಿಮೋಚನೆಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದ ಡಾ॥ ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ "ದಲಿತರೆಂದರೆ ಅವರ್ಣಿಯರು, ಚಾತುವರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಳಗೆ ಸೇರದ ದಸ್ಸ್ಯುಗಳು".

ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಸಮಾಜದ ಮಹಿಳೆಯರು : ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಕೆಲವೊಂದು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ತಲಾ ಒಂದೆರಡು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ ಯವರೆಗೆ ಓದಿದವರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಧಾರಿತ ಜೀವನ ಮಾಡುವಂತಿದ್ದರೂ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ನಿಲುವು ತಳೆಯುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕೂಲಿಕಾರರು, ಚೆಂಗೂಲಿ ಮಾಡುವವರು ಶ್ರಮಿಕ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅಶಿಕ್ಷಿತರಾದರೂ ಮಾತೃಪ್ರಧಾನ ಕೌಟುಂಬಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಗಂಡಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಮಹಿಳಾ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ೧೬.೩% ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟು ಮಹಿಳಾ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ೪೭% ರಷ್ಟು ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ಕೂಡಾ ಬಹುತೇಕ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ದಲಿತರು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿನ ನೀರು ದಲಿತೇತರರು ಇತರ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ನೀರಿಗಿಂತ ನಿಕೃಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಶೇ ೨೦% ರಷ್ಟು ದಲಿತರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಕೂಡಾ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ವಾಸ್ತವಾಂಶವಾಗಿದೆ.

ಶೇ ೭೦% ರಷ್ಟು ದಲಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಶೇ ೪೦% ರಷ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳು ನೈರ್ಮಲ್ಯೀಕರಣ ಸೌಲಭ್ಯದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಹಿಡಿತವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಲೀ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಕಡೆ ಹೆಣ್ಣು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಕೌಟುಂಬಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡುವುದುಂಟು ಉಳಿದಂತೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ನಿರರ್ಥಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾಳೆ.

ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳಿಂದ ನೆರೆಹೊರೆ ಇತರ ಜಾತಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕ ಸಂಬಂಧಗಳಿಂದ ಇವರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸುಧಾರಣೆಗಳಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆ ಇವರು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿಯವರ ಸಂಬಂಧ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಅನುಕರಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ದಲಿತೇರರನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಮೇಲುಗೈ ಸಾಧಿಸಿರುವ ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿದ್ದರೂ ಸಾಧಾರಣೀಕರಣಗೊಳಿಸುವಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಬೀರಿಲ್ಲ.

ದಲಿತರದ್ದು ಶೋಷಿತ ಸಮುದಾಯ ಆದರೆ ಈ ಶೋಷಿತರಲ್ಲಿ ಶೋಷಿತರಾಗಿರುವ ಸಮೂಹವಿದೆ. ಅದು ಮಹಿಳೆಯರದ್ದು. ಮಹಿಳೆಯರು ಪುರುಷಾಧಿಪತ್ಯ ಸಮಾಜದಿಂದ ಶೋಷಣೆಗೆ ಬಲಿಯಾದರೆ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಪುರುಷಾಧಿಪತ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಎರಡರಿಂದಲೂ ಶೋಷಣೆಗೊಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಶೋಷಿತರು ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು. ಹೀಗೆ ನಾವು ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಜೀವನವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ನೋಡುವಾಗ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಪ್ರತೀ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ತಮಗೆ ಸಿಗಬೇಕಾದ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ದಲಿತರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ :

ದಲಿತರು : ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ದಲಿತರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು ಅವಶ್ಯ. ದಲಿತ ಎಂಬ ಪದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ನೆಲೆಯಾದ 'ದಲ್' ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ಧದಿಂದ ಬಂದುದಾಗಿದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ದಲದ ದಲನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದವರು ದಲಿತರು. ದಲ ಎಂಬುವುದು ಚೂರು, ತುಂಡು, ಭಾಗ, ಸೈನ್ಯದಿಂದ ಕತ್ತಿಯ ಅರಗಿನಿಂದ ಚೂರು ಚೂರಾದವರು, ಯಾರು ಶೋಷಿತರೋ ಅವರೇ ದಲಿತರು. ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ದಲಿತರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಜಾತಿಯನ್ನು ನೀಡಿಲ್ಲ. ಬದಲು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು, ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರು, ಅವಮಾನಕ್ಕೊಳಗಾದ ಜಾತಿಗಳು ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಇವರನ್ನು ಪಂಚಮರು ಎಂದು ಕರೆಯುವುದುಂಟು. ದಲಿತ ಎಂಬುದು ಅಮೂಲಾಗ್ರ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹೆಸರು. ಇದೊಂದು ಪೂರ್ತಿ ಸಾಕಾರಗೊಂಡ ಕ್ರಾಂತಿ. ಯಾರು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ್ದಿದ್ದಾರೋ, ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ತುಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೋ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಈ ಶಬ್ಧ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂಘಟನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಜಾತಿಯಿಂದ ಅವಮಾನಿತರಾದವರೇ ದಲಿತರು. ಬಹುಕಾಲದಿಂದಲೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರೆಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡ ನಿಮ್ನ ವರ್ಗದವರನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜನಾಂಗವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಎಂಬ ಶಬ್ಧವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ನಿಶೇಧಿಸುತ್ತದೆ. ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಪುರುಷರಿಗೆ ಅಧೀನರಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪುರುಷರೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದಲಿತ ಎಂಬುದು ಜಾತಿಯಲ್ಲ, ಸಮಾಜದ ತಳ ವರ್ಗದವರ ಹೋರಾಟ, ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದ ವಂಚನೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾದವರು ದಲಿತರು.

ದಲಿತ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಬೇರೆಬೇರೆ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಪರಿಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಹಾಗಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಎನ್ನುವ ಪದವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಪರಿಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಸ್ಪಶ್ಯತೆಗೆ ಒಳಗಾದವರನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯೆಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸುವ ಮೊದಲು ಅವರನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಜಾತಿಯವರೆಂದು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ೧೯೧೩ ರ ಭಾರತದ ಜನಗಣತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಮೊದಲೇ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕುರಿತು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಸ್ಟ್ಯಾನಿ ರೈಸ್ ಅವರಂತಹ ಸಮಾಜ ಚಿಂತಕರು ಬಹಿಷ್ಕೃತ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ನಿಲುವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.ಬಹಿಷ್ಕೃತ ಜಾತಿಗಳು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳಾಗಿ ನಮೂದಾಗಿದ್ದು ೧೯೩೫ ರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಯಿದೆಗೆ ಮೊದಲು ೧೯೩೧ ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರವೇ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ೧೯೫೦ನೇ ಜನವರಿ ೨೬ ರಂದು ಸಂವಿಧಾನ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಸಂವಿಧಾನದ ૩૪૧ನೇ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಕುರಿತು ಸವಿಸ್ತಾರ ವಿವರಣೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಎನ್ನುವ ಪದವನ್ನು ಈ ಕಾಲಂ ಸೂಚಿಸುವ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಸಂವಾದಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಮುಂಡಾಲ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

೧.೨ ಸಮಸ್ಯೀಕರಣ :

ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಸಮುದಾಯವು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹಿಂದುಳಿದ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಮೂಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಮುದಾಯವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ಈ ಸಮುದಾಯವು ಇತರ ಜಾತಿ ಸಮುದಾಯದಂತೆಯೇ ಜಾತಿ, ಅಸಮಾನತೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಿನ್ನಡೆ ಹಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರು ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂಡಾಲ ಸಮುದಾಯವು ಕೂಲಿಯನ್ನು ಅರಸಿ ವಲಸೆ ಹೊಂದಿದ ಸಮುದಾಯ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹುತೇಕ ಈ ಸಮುದಾಯವು ಅತ್ಯಂತ ಬಡ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿದ್ದು ಸಮಾಜದ ಕೆಳಸ್ಥರದಲ್ಲಿರುವುದು ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗಷ್ಟೇ ಸರಕಾರದ ಮೀಸಲಾತಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲವು ಕುಟುಂಬಗಳು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಮುಂಡಾಲ ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರು ತಾಲೂಕಿನ ಬೇರೆ ಜಾತಿಯ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಪುರುಷರಿಗೆ ದೊರೆತಷ್ಟು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅವಕಾಶಗಳು ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಲಭಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಅವರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವಿಕೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ರಾಜಕೀಯವಾಗಿಯೂ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಇಲ್ಲವೆನ್ನಬಹುದು. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ವಿವಿಧ ಮಜಲುಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅದು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂಡಾಲ ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಮೀಕ್ಷೆ:

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಯನವು ಮೂಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಭಾರತದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ, ಜಾತೀಯತೆ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಭಾರತದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ, ಜಾತೀಯತೆ, ಅಸ್ಪೃಸ್ಯತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಮಧಾಮಿಗಳು ವಿಭಜನೆಗೊಂಡಿದೆ.

ಇವುಗಳ ನಡುವೆ ಮೇಲು-ಕೀಳು ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮೇಲ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ತಲುಪಿದವು.

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹಕ್ಕುಗಳಿಲ್ಲದ ನಿಮ್ನ ವರ್ಗದವರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ ಅದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ. ಆದರೂ ಕೆಳವರ್ಗದವರೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳಿಗೆ ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಮಕಾಲೀನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪರಿಪಾಠವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಲೇಖಕರು ಅಧಿಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋರಾಡಿದ ಅಂಶಗಳು ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಲೇಖಕರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರಿಕರಣಗೊಂಡಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ದಲಿತ ಸಮುದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಹಲವಾರು ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೆದಿದೆ ಮತ್ತು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆದರೆ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕ್ರಮಬದ್ಧ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೆದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಳು ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಈ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಲೇಖಕರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರೊ. ಎನ್. ಚಂದ್ರಪ್ಪ ರವರ ಲೇಖನ ಮುಂಡಾಲ ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ : ಮುಂಡ ಪ್ರಕಾಶನ ವಿನಾಯಕನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು ೨೦೦೭.

ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಹನೀಯರ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಮುತ್ಸದಿತನ ದೀನದಲಿತರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆ ತಂದಿರುವುದಾದರೂ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ದಲಿತರು, ನಿರ್ಲಕ್ಷಿತ ಹಿಂದುಳಿದವರು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಕೊಬ್ಬಿದ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳನ್ನು ಮಟ್ಟ ಹಾಕುವುದು ಸಾದ್ಯವಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಾಂಸ್ಕ್ರತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಉಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು, ದಲಿತ ನಾಯಕರು ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣರವರು ಬರೆದಿರುವ ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಅನೇಕ ವರ್ಗಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ೧೯೨೦-೧೯೫೬ ಅಂಕನಹಳ್ಳಿ ಪ್ರಕಾಶನ ರಾಮನಗರ ತಾಲೂಕು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆ ೨೦೧೦.

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ನ ವರ್ಗದವರನ್ನು ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದ ಮುಂಚೂಣಿಗೆ ತರಲು ಎಲ್ಲಾ ದಲಿತರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಜಾಗ್ರತೆ ಮೂಡಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ತರಲು ಹರಸಾಹಸ ಪಡುವುದು,

ಶೋಷಿತ ವರ್ಗವಾಗಿದ್ದ ನಿಮ್ನ ವರ್ಗದವರ ಸ್ವಾತಂತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ, ಸಮಾನತೆಗಾಗಿ, ರಾಜಕೀಯ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಿ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕಂಡದ್ದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ. ಅರವಿಂದ ಮಾಲಗತ್ತಿರವರ ಲೇಖನ ಭೀಮ ನಡೆಯ ಬೆಳಕು ದಾಮಿನಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ, ವಿಜಯನಗರ ಬೆಂಗಳೂರು ೨೦೦೬.

ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿ ಅನೇಕ ಸಮುದಾಯ ಶಿಬಿರಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಅನೇಕ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣಗಳ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ರವರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕರ್ನಾಟಕ ದಲಿತ ಸಂಘರ್ಷ ನಡೆದು ಬಂದ ದಾರಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ದಲಿತ ಹೋರಾಟದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೋರಾಟ, ಚಿಂತನೆ, ದಲಿತರ ಮೀಸಲಾತಿ, ಸ್ತ್ರೀವಾದ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ.ವಿವೇಕ್ ಕುಮಾರ್ ರವರು ಬರೆದಿರುವ "Dalit Leadership in India"(New Delhi ೨೦೦೨)

ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ನ ವರ್ಗದವರ ನಾಯಕರು ಹೇಗೆ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದರು ಹಾಗೂ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ್ಯಂತ ಕಂಡು ಬಂದ ನಿಮ್ನ ವರ್ಗದವರ ಸಂಘಟನೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ನಾಯಕತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾಯಕತ್ವದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ರವರ ಜೀವನದ ಮುಖಾಂತರ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ.ಎಸ್.ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ರವರ ಕೃತಿ "ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮತ್ತು ಗಾಂಧಿ" (ಬೆಂಗಳೂರು ೨೦೦೨)

ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ನ ವರ್ಗ, ಕಾರ್ಮಿಕರು, ರೈತರು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿ,ಜಾತಿ ವಿನಾಶ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರತಿಭಟನೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ನ ವರ್ಗದವರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಮಹಾನ್ ನಾಯಕರು ಹೇಗೆ ಹೋರಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕ್ರಮಬದ್ದ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ. ಮ. ನ. ಜವರಯ್ಯರವರ ಲೇಖನ ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ (೨೦೦೧)

ಈ ಕೃತಿಯು ದಲಿತ ನಾಯಕರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸಂಗ್ರಾಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತದ ಸಂಘರ್ಷ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತದ ಸಂಘರ್ಷ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಲಿತರ ಮತ್ತು ನಿಮ್ನ ವರ್ಗದವರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಧೀರ್ಘ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ. ವೆಂಕೋಬರಾವ್ ರವರು ಬರೆದಿರುವ ' ನ್ಯಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಹೋರಾಟ' ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ .ಎಂ ಕೋಮಲ ದಿವ್ಯಚಂದ್ರ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು ೨೦೦೦.

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕುರಿತು ಸಾತ್ವಿಕವಾದ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳೇನೆಂಬುದನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಆದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಅವರಿಗಿರುವ ಕಾನೂನು ರಕ್ಷಣೆಯ ವಿವರ, ಮಹಿಳಾ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಅನೇಕ ಮುಖಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕೃತ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ. ಭರಣಿದೇವಿ ಮೂಲಗತ್ತಿ ಬರೆದಿರುವ ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಅಸಂಪ್ರದಾಯಿಕತೆ : ರೂಪ ಪ್ರಕಾಶನ , ಹೊಸಬಂಡಿಕೇರಿ, ಮೈಸೂರು ೨೦೧೨

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಹರಿವಿನೊಂದಿಗೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಮಹಿಳಾ ಸಮುದಾಯ ಹೊಸಹೊಸ ಸವಾಲುಗಳಿಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಹೇಗೆ ಒಡ್ಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ತಾತ್ವಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನಾಚೆಗೆ ವಾಸ್ತವದ ಪರ– ವಿರೋಧ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬಗೆಹರಿಸುವ ಅವಕಾಶಗಳು, ಅಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕತೆಯ ವಿರೋಧಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ನಿಭಾಯಿಸುವ, ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ, ಸಮತೋಲನ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಹೆಣಗಾಡುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಡಾ. ಬಿ. ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ವಿಮೋಚನೆಯ ಕುರಿತು ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ. ಮುನಿರಾಜು ಎಸ್.ಬಿ ಬರೆದಿರುವ ಸಮಾಜಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿರುತ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ ಮಲ್ಲತಹಳ್ಳಿ ಬೆಂಗಳೂರು ೨೦೧೨.

ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಕಾರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ , ವಿಧಾನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ ಸಮುದಾಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಸಮಾಜಕಾರ್ಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಹೇಗೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ .

ಆರ್ ಇಂದಿರಾ ಬರೆದಿರುವ ಮಾನುಷಿ: ಸಿರಾ ಪ್ಲಬಿಷಿಂಗ್ ಹೌಸ್ ಹನುಮಂತನಗರ ಮೈಸೂರು.

ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಪರವಾದ ಧ್ವನಿಗಳು, ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿ ಅದಕ್ಕೇ ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಸಶಕ್ತೀಕರಣ, ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ವಿರುದ್ಧದ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾದಾಗ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಮೊರೆ ಹೋಗಬಹುದು ಎನ್ನುವುದಾದರೂ ಬೇಲಿಯೇ ಎದ್ದು ಹೊಲ ಮೇಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗಣಪತಿ ರಾವ್ ಐಗಳ್ ಇವರು ಬರೆದಿರುವ 'ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪೂರ್ವ ಸ್ಥಿತಿ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಸಮುದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ರೀತಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂಡಾಲ, ಮೇರ ವಂಶದವರು ಕೊರಗರ ವಂಶಗಳಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂಡಾಲ ಜನಸಮುದಾಯವು ತುಳು ಜೈನ ಅರಸರ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕರಾಗಿದ್ದರು. ಮುಂಡಾಲರು ಮಯೂರ ವರ್ಮನ ಜೊತೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿದವರು. ಮುಲ್ಕಿ, ಪಡುಬಿದ್ರಿ, ಕಾಪು, ಕಟಪಾಡಿ ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ಜೈನ ಅರಸರ ಸೇನಾ ಪಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಡಾಲ ಸೈನ್ಯ ಇತ್ತೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಮೊದ ಮೊದಲು ದಲಿತ ಸಮುದಾಯದ ಕೂಲಿ, ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಆಗಿನ ಕಾಲದ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ದೊರಕಿಲ್ಲ.

ಸುನಿತಾ ಆರ್ಯ 'ದಲಿತ್ ಆಂಡ್ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ವಿಮೆನ್' ಎಜುಕೇಶನಲ್ ಪಬ್ಲಿಕೇಶರ್ಸ್ ಆಂಡ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟರ್ಸ್ ನ್ಯೂ ದೆಹಲಿ ೨೦೧೦.

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸುನಿತಾ ಆರ್ಯ ರವರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಮರ್ಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಲಿಂಗ ಆಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆಗಳು, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಹೇಗೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು ಹಾಗೂ ವೇದಗಳು ಅನೇಕ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳು ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಗೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸುನಿತಾ ಆರ್ಯರವರು ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಅವರಿಗೆ ದೊರಕುವ ಸರಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳು ಹಾಗೂ ದಲಿತ ಚಳುವಳಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮನುಸ್ಮೃತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕುಗಳಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ಡಾ। ಡಿ. ಮುನಿವೆಂಕಟಪ್ಪ ರವರ ಲೇಖನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು : ವಾಣಿ ಪ್ರಕಾಶನ ಹೆಬ್ಬಾಳ, ಮೈಸೂರು ೨೦೧೦.

ಈ ಲೇಖನದ ಪ್ರಕಾರ ಅಕ್ಷರ ಲೋಕದೊಳಗೆ ದಲಿತರು ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದು ಮೌಖಿಕವಾಗಿಯಷ್ಟೇ ದಾಖಲಾಗಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಲಿಖಿತವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಿದರು. ಸಾಮಾಜಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ, ಕೊಲೆ, ಸುಲಿಗೆ ಭೂತಾಕಾರವಾಗಿ ಕಾಡುವ ಜಾತಿ ಮುಂತಾದವು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಸಮಾಜ ಮುಖಿಯಾದಾಗ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದುದು. ಶೋಷಕ ತನಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿರುವುದಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಲಾರ ಆದರೆ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾದವ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ। ಸಿ. ಡಿ. ವೆಂಕಟೇಶ್ ರವರ ಲೇಖನ ಚಿಂತನೆಯ ಎಳೆಗಳು. ರೋಹಿಣಿ ಎಂಟರ್‌ಪ್ರೈಸಸ್ ೬ನೇ ಮಾಗಡಿ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ, ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಪಲ್ಯ ಬೆಂಗಳೂರು ೨೦೧೨.

ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪಾತ್ರ ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಬಹುತೇಕ ದಲಿತ ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಆಯೋಗದ ವರದಿಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನಲೆಗಳು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಕಾಶಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿರುವುದು ಹಾಗೂ ದಲಿತ ಸಮುದಾಯದ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿರುವುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕಾರಡೆ, ಜಗನ್ ಆಕ್ಯುಪೇಶನ್ ಮೊಬಿಲಿಟಿ ಅಮ್ಯೋಂಗ್ ಶೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕಾಸ್ಟ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಕೇಂಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಸ್ಕಾಲರ್ಸ್ ಪಬ್ಲಿಶಿಂಗ್ ಯು. ಕೆ. ೨೦೦೯.

ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ವೃತ್ತಿ, ದಲಿತ ಜಾತಿಯ ಕಸುಬು ಅದರ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ ಹಾಗೂ ಅದರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸ್ವತಂತ್ರಗೊಂಡ ನಂತರ ದಲಿತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ನಿವಾರಣಾ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತು. ಆದುದರಿಂದಾಗಿ ಅನೇಕ ದಲಿತರು ತಮ್ಮ ಮೂಲ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತೊರೆದು ಪ್ರೌಢ ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದು ವಿವಿಧ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಂಡರು. ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಂದ ಅವರು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಪಡೆದರೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನೂ, ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನೂ ತರಲಿಲ್ಲ. ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರು ಕೆಳ ವರ್ಗದವರ ಮೇಲೆ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅವರ ಅಸಮಾನತೆಯಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಬಿ.ಎ ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಹನೀಫ್ ಬರೆದಿರುವ ಜಾತಿ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಮೀಸಲಾತಿ : ಅಹಿಂದಾ ಜನಚಳುವಳಿ (ರಿ) ದ.ಕ ಜಿಲ್ಲೆ, ಮಂಗಳೂರು-೨೦೧೩.

ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತುಳಿತಕ್ಕೊಳಗಾದ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು, ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿಗಳು ಹಾಗೂ ದಲಿತರ ಅಂತರಂಗದ ನೋವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗೆ 'ದಲಿತ್ ವಾಯ್ಸ್'ನ ಪ್ರಭಾವ ಮಹಿಳಾ ಮೀಸಲಾತಿ ಹುನ್ನಾರ, ಮೀಸಲಾತಿ-ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ, ಶಾಸಕಾಂಗ, ನ್ಯಾಯಾಂಗ, ಉದ್ಯೋಗ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದವರು ಅಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಅನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ದದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ವಿಷಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಎಡವುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಬರೆದಿರುವ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಸಬಲೀಕರಣ: ಸಪ್ನ ಬುಕ್ ಹೌಸ್, ಗಾಂಧಿನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು-೨೨೯

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟಾಗ ಮಾತ್ರ ಸಮಾಜದ ಅಭ್ಯುದಯದ ಪ್ರತಿಫಲ ಲಭಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ದೃಢನಿಶ್ಚೆಯ ಸಂಕಲ್ಪಗಳು ಸಾಧನೆಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿದಾಗ ಸಾಧನೆಗಳು ಉನ್ನತ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಏರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಚಪ್ಪಾಜಿ ಮತ್ತು ನಾಗರಾಜು ಬರೆದಿರುವ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ : ಸಂದೀಪ್ ಪ್ರಕಾಶನ -೨೦೧೦

ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಅವರಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷರತೆ ದರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವರ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಲು ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡಬೇಕು ಹಾಗೂ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದಲಿತರು ಮತ್ತು ಕೊರಗ ಸಮುದಾಯದವರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಕಾಂಬಳೆ ಉತ್ತಮರವರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ: ಸಚಿನ್ ಪಬ್ಲಿಷರ್ಸ್ -೨೦೧೧

ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಪ್ರಮುಖ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾದ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ, ಕೋಳಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜವನ್ನು ಮೇಲ್ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಕೆಳವರ್ಗವೆಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಗತಿಗಳು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದು ಕೆಳವರ್ಗದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ತಾರತಮ್ಯ ನೀತಿ ಅನುಸರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ಆರೋಗ್ಯ, ಪೌಷ್ಠಿಕಾಂಶಗಳ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರು ವಂಚಿತರಾಗಿರುವುದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಹೆಗ್ಗಡೆ ಒಡೆಯರ್ ಡಿ.ಯವರ ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಯನಗಳು : ಸಿ.ಪಿ ಇನ್ನೊವೇಷನ್ಸ್ ಬೆಂಗಳೂರು ೨೦೧೧

ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಸೇವಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವ ದರ ಕಡಿಮೆ ಹಾಗೂ ಸೇವಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತಾರತಮ್ಯಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮಹಿಳೆಯರು ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆ. ಕಾರಣ ಬಡ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಂದು ಸಮುದಾಯಗಳು ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ತೀವ್ರ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಎದುರಿಸುವುದು., ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದುಡಿಮೆಯ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳಗಳು ಇವರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಲು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವು ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೆದಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಎದುರಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆ? ಶಿಕ್ಷಣವು ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ತಂದಿದೆ? ಸರಕಾರದ ಅನೇಕ ಮೀಸಲಾತಿ ಮತ್ತು ಸವಲತ್ತುಗಳು ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆ ತರಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆಯೋ?

ಹೀಗೆ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಬಗ್ಗೆ ಹುಟ್ಟುವ ಅನೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತರಿಸಲು ನಡೆಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವೇ ಈ ಅಧ್ಯಯನ.

೧.೩ ಅಧ್ಯಯನದ ಅಗತ್ಯ :

ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಲಕ್ಷಾಂತರ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.ಇಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಹಾಗೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸರಿಯಾದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಜ್ಞಾನ ಇಲ್ಲದೆ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಹಲವಾರು ತರಹದ ಗಂಭೀರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದರೂ ಅದರ ಸರಿಯಾದ ಅರಿವು ಇಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ದೊರಕದಿರುವುದು ವಿಷಾದಕರ ಸಂಗತಿ. ಜಾಗತೀಕರಣದ ನೀತಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ದಲಿತರ ಮೇಲೆ ದೌರ್ಜನ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರಿಂದಾಗಿ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

೧.೪ ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಊಹೆಗಳು

೧. ಮೂಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು.

೨. ಮೂಲ್ಕಿ ನಗರದ ಮುಂಡಾಲ ಮಹಿಳೆಯಿರಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಹಾಗೂ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುವುದು.

೩. ಮುಂಡಾಲ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ದೊರಕುವ ಸರಕಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಫಲಾನುಭವದ ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು.

ದಲಿತರ ಪರ ಇನ್ನಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಮುಂದುವರಿಯಲಿ ಎಂಬುದು ಈ ಅದ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಊಹೆಗಳು(ಪ್ರಾಕ್‌ಕಲ್ಪನೆ):

೧. ಮೂಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು.

೨. ಮುಂಡಾಲ ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರು ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ.

೩. ಮುಲ್ಕಿ ನಗರದ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿರುವ ಅನಕ್ಷರತೆ ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

೪. ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ವಿವಿಧ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಲುಪದಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ- ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ಕುಂಠಿತಗೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

೧.೫ ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ :

ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಮೂಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗೊಳಪಟ್ಟ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವುದು. ನಗರ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಮುಂಡಾಲ ಮಹಿಳೆಯರ ಕುರಿತು ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಸಂಶೋಧನಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಮೂನೆ ಆಯ್ಕೆ :

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಯನವು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಸರಳವಾದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮುಂಡಾಲ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್‌ನ ದಲಿತ ಮುಂಡಾಲ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೊಂದಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಕುರಿತು ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಯನವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಎರಡು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ನಮೂನೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

೧. ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು <ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ> ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ

೨. ಪ್ರಾಥಮಿಕದಿಂದ ಉನ್ನತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಯೋಮಿತಿಯಿಂದ ೧೦ ರಿಂದ ೨೫ ವಯೋಮಿತಿಯ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಸರಳ ಮಾದರಿಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮೊದಲು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್‌ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆದು ಅವರಿಂದ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ೧೦ ರಿಂದ ೨೫ ರ ವಯೋಮಿತಿಯ ಮಹಿಳೆಯರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿಕೊಂಡು ನಂತರ ಈ ವಯೋಮಿತಿಯ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ ಸರಳ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಂತರ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಮಹಿಳೆಯರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ಕುಟುಂಬದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಬಂದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಮುಂಡಾಲ ಜಾತಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಂದರ್ಶನ ತಪಶೀಲು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದೆನು. ಕೆಲವು ಮಹಿಳೆಯರು ತಾವೇ ಸಂದರ್ಶನ ತಅಪಶೀಲನ್ನು ಓದಿ ಅವರೇ ಉತ್ತರವನ್ನು ತುಂಬಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು ಬಹಳಷ್ಟು ಸಂದರ್ಶನಾ ತಪಶೀಲನ್ನು ನಾನೇ ಸ್ವತಃ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಉತ್ತರ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ೧೦೦ ಮಾಹಿತಿದಾರರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಅವರಿಂದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಯಿತು.

೧.೬ ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಧಾನ :

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ವಿಧಾನವನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಒಳಗೊಂಡು ರೂಪಿತಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಮೂಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಪಟ್ಟ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವಿವಿಧ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ.

ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ಎರಡು ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

೧. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

೨. ಮಾಧ್ಯಮಿಕ (ಅನುಷಂಗಿಕ) ದತ್ತಾಂಶಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾತ್ರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಹಾಗೂ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮೂಲಗಳಾದ ಅವಲೋಕನ, ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ, ಮೂಲಕ ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಧಾನದಿಂದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಅನುಷಂಗಿಕ ಮೂಲಗಳಾದ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಸಂಗ್ರಹ, ದಲಿತರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಮಾಹಿತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಗ್ರಂಥಗಳು, ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ನಿಯತಕಾಲಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಾಲ ತಾಣಗಳಿಂದ ಈ ಪ್ರಬಂಧದ ಬರಹದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕರಡು ಪ್ರತಿಯ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಅಂತಿಮ ರೂಪವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

೧.೭ ಅಧ್ಯಾಯಗಳು :

ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಬರೆದ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ, ಲೇಖನಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪಡೆದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಐದು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಥಮ ಅಧ್ಯಾಯ– ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ: ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ , ಸಮಸ್ಸೀಕರಣ, ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಊಹೆಗಳು, ಅಧ್ಯಯನ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಧಾನಗಳು, ನಮೂನೆ ಆಯ್ಕೆ, ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಧ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಾಯದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.

ದ್ವಿತೀಯ ಅಧ್ಯಾಯ: ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಯನದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪರಿಚಯ: ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಹಿನ್ನಲೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ನೋಟ, ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಪರಿಚಯ, ದಲಿತರಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಚಲನೆ, ಸಂದರ್ಶನ ತಪಶೀಲು, ಸಂಕಲನ, ವರ್ಗೀಕರಣ ಮತ್ತು ಕೋಷ್ಟಗೀಕರಣ

ಮೂರನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ – ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಅಂದರೆ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ವೈಯಕ್ತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಿನ್ನಲೆ ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಾಲ್ಕನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ– ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಅಂದರೆ ಮಾಹಿತಿದಾರರು ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಣೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಐದನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ– ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ಸಮಾರೋಪವಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ವೈಯಕ್ತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ , ಆರ್ಥಿಕ, ಸಬಲೀಕರಣ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆ–ಸೂಚನೆ, ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಷಯದಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಕಂಡುಬರುವ ಅಂಶಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಕಲ್ಪನೆ ದೃಢೀಕರಣ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನೂ ಭವಿಷ್ಯದ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಾದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ೫ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿಂದ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೊನೆಟಿಪ್ಪಣಿ:

೧. ರಾಜಪ್ಪಾಜಿ ಎಂ ಮತ್ತು ನಾಗರಾಜು ಎಸ್, ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣದ ವಿವಿಧ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು, ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ, : ಸಂದೀಪ್ ಪ್ರಕಾಶನ ೨೦೧೦ ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ: ೨೫–೪೦

೨. ಬಿ.ಹೆಚ್. ಅಂಜನಪ್ಪ, ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ದುಡಿಮೆ ಬೆಂಗಳೂರು: ಸೃಷ್ಟಿ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್ – ೨೦೦೬, ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ: ೨೬೧

೩. ಗಣೇಶ ಮೊಗಳ್ಳಿ, ದಲಿತರು ಮತ್ತು ಜಾಗತೀಕರಣ, ಹಂಪಿ: ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯ, ೧೯೯೯

೪. ತೆಲಗಾವಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಪಿ, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳು ಮತ್ತು ದಲಿತ ಚಳುವಳಿಗಳು, ಏಕೀಕರಣೋತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಚಳುವಳಿ ಸಂಪುಟ ೫, ಹಂಪಿ: ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯ ೧೯೯೯.

೫. ಶ್ರೀಮತಿ ಹೆಚ್.ಎಸ್ ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ, ಹಂಪಿ: ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಪ್ರಕಟಣಾ ವಿಭಾಗ ೨೦೦೧, ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ: ೮–೧೧

೬. ಹೆಗ್ಗಡೆ ಒಡೆಯರ್ ಡಿ, ಮಹಿಳಾ ಅದ್ಯಯನ ಬೆಂಗಳೂರು : ಸಿ.ಪಿ ಇನ್ನೋವೇಷನ್ಸ್ ೨೦೧೧. ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ: ೩೨, ೧೩೬–೧೪೪

೭. ರತ್ನಮ್ಮ ಕೆ.ಎಸ್ ಮತ್ತು ಗಾಯತ್ರಿ ಸ.ನ, ಮಹಿಳಾ ಮೀಸಲಾತಿ, ಮೈಸೂರು: ಈಶ್ವರಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ೨೦೦೫. ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ: ೨೦–೨೪.

೮. ವೆಂಕೋಬರಾವ್ ಡಿ, ನ್ಯಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಹೋರಾಟ, ಬೆಂಗಳೂರು: ದಿವ್ಯಚಂದ್ರ ಪ್ರಕಾಶನ ೨೦೦೦, ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ: ೧೫–೧೬

೯. ರುಸ್ತಗಿ ಪ್ರೀತ್ " ಎಂಪ್ಲೋಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಟೆಂಡ್ಸ್ ಫಾರ್ ವುಮೆನ್ಸ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ" ೨೦೧೦.

೧೦. ಪ್ರೊ. ಎನ್. ಚಂದ್ರಪ್ಪ 'ಮುಂಡಾಲ ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ, ಮುಂಡ ಪ್ರಕಾಶನ ಬೆಂಗಳೂರು– ೨೦೦೭.

೧೧. ಅರವಿಂದ ಮಾಲಗತ್ತಿ, ಭೀಮ ನಡೆಯ ಬೆಳಕು, ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ ಬೆಂಗಳೂರು– ೨೦೦೬.

೧೨. ಸುನೀತಾ ಆರ್ಯ 'ದಲಿತ ಆಂಡ್ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ವಿಮೆನ್ ' ಎಜುಕೇಶನಲ್ ಪಬ್ಲಿಕೇಶನ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟರ್ಸ್, ನ್ಯೂ ದೆಹಲಿ– ೨೦೧೦.

ಅಧ್ಯಾಯ-೨

ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪರಿಚಯ :

೨.೧ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ, ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ನೋಟ

ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ, ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಾಯವು ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯವಾದ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ, ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಬಗೆಗಿನ ಮಾಹಿತಿ ಹಾಗೂ ಈ ತಾಲೂಕಿನ ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತರ ಮಹಿಳೆಯರ ಕಿರು ಪರಿಚಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

೧೯೫೦ ರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ವಿಜಯನಗರ ಅರಸರ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಹೈದರಾಲಿ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದ. ನಂತರ ಅವನ ಮಗನಾದ ಟಿಪ್ಪು ೧೭೯೯ರ ಮೈಸೂರು ಕದನದ ನಂತರ ಭಾಷವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ರಚನೆ ಬಳಿಕ ಕರ್ನಾಟಕದ ೨೦ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಆಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂತು. ೧೯೯೭ರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ವಿಭಜಿಸಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ ರೂಪುಗೊಂಡಿತು.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ೩೦ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಒಂದಾಗಿದ್ದು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿದ್ದು ಪ್ರಮುಖ ಆಡಳಿತ ಕೇಂದ್ರವೂ, ಬಂದರು ನಗರವೂ ಆಗಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ- ವಾಣಿಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ನವ ಮಂಗಳೂರು ಬಂದರು ಹಾಗೂ ಪ್ರಮುಖ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನಗರವಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ದಿ ಪಡೆದು ಅನೇಕ ಪ್ರಸಿದ್ದ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ನೆಲೆಯೂರಿದ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಮಂಗಳಾದೇವಿ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯೂರಿದ ಕಾರಣ ಮಂಗಳೂರು ಎಂಬ ಹೆಸರು ಪಡೆದಿದೆ.

ವ್ಯಾಪಾರ, ವಾಣಿಜ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ಸಂಗೀತ ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಂಗಳೂರು ನಗರ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಗಳು ತುಳುನಾಡು ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ದಿ ಪಡೆದಿದೆ. ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ತಾಲೂಕಿನ ಆಡಳಿತ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಡಲ ಕಿನಾರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪೈಕಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಸುಮಾರು ೬೦ ಕಿ.ಮೀ ಉದ್ದದ ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರದ ಕಡಲ ತೀರವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಒಟ್ಟು ೪೮೫೯ ಚದರ ಕಿ.ಮೀ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟ, ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿವೆ. ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ ಹಾಗೂ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದ ಕಾಸರಗೋಡು ಜಿಲ್ಲೆಯಿದೆ. ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಿದೆ. ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷದ್ವೀಪ ಸಮುದ್ರವನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ಮಾನ್ಸೂನ್ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಪರಿಚಯ: ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಕೃತಿಕವಾಗಿ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶ ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕು ಮತ್ತು ಒಳನಾಡು ಪ್ರದೇಶ (ಬಂಟ್ವಾಳ, ಪುತ್ತೂರು ಹಾಗೂ ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲೂಕಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು) ಹಾಗೂ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಪ್ರದೇಶ (ಸುಳ್ಯ ಹಾಗೂ ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲೂಕಿನ ಭಾಗಗಳು) ಎಂದು ೨ ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ಪ್ರಸ್ತುತ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ತಾಲೂಕುಗಳೆಂದರೆ ಮಂಗಳೂರು, ಬಂಟ್ವಾಳ, ಪುತ್ತೂರು, ಸುಳ್ಯ, ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ತುಳುನಾಡು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತುಳು ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು "ಪರಶುರಾಮನ ನಾಡು" ಅಥವಾ "ಪರಶುರಾಮನ ಕ್ಷೇತ್ರ" ಎಂದೇ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿದ್ದು ತನ್ನದೇ ಆದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ೨ ರೀತಿಯ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅವುಗಳು ಯಾವುದೆಂದರೆ:

೧. ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶ– ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು
೨. ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶ– ಪುತ್ತೂರು, ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ಮತ್ತು ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕು

ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹವಾಮಾನ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯಕರವಾಗಿದೆ. ಜೂನ್‌ನಿಂದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಅಂತ್ಯದವರೆಗೆ ಭಾರೀ ಮಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಿಂದ ಫೆಬ್ರವರಿ ಮಧ್ಯದವರೆಗೆ ಚಳಿಗಾಲವಿರುತ್ತದೆ. ಮಾರ್ಚ್‌ನಿಂದ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ಉಷ್ಣತೆಯಿದ್ದು ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಹೆಚ್ಚು ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮರಳು, ಫಲವತ್ತಾದ ಮಣ್ಣು, ಕೃಷಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ವಾತಾವರಣ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಹೇರಳವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಳ ಮಂಗಳೂರು ನಗರವು ನೇತ್ರಾವತಿ ಮತ್ತು ಗುರುಪುರ ನದಿಗಳ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿದೆ ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಎರಡೂ ನದಿಗಳು ಸೇರುವ (ಕೂಡುವ ಸ್ಥಾನ) ಸ್ಥಳವೇ 'ಕುಡ್ಲ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಆಲುಪ, ಚೌಟ ಹಾಗೂ ಬಂಗ ಮುಂತಾದ ಅರಸು ಮನೆತನದವರು ಆಳಿದ ನಾಡಿದು. ೧೫ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳಾಲದ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿಯು ಪೋರ್ಚುಗೀಸರ ಕೈಯಿಂದ ಮಂಗಳೂರನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಳು. ೧೭೯೯ರಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಸ್ವಾಧೀನವಾಯಿತು. ೧೮೬೦ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಗರಸಭೆ ರಚನೆ ಮಾಡಿದರು. ೧೯೪೭ರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಂಗಳೂರು ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿತ್ತು. ೧೯೫೭ರಲ್ಲಿ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ರಚನೆಯಾದಾಗ ಮಂಗಳೂರು ನಗರ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿತ್ತು.

ಮಂಗಳೂರು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ತಾಲೂಕು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಆಡಳಿತ ಕೇಂದ್ರನಗರ. ಮಂಗಳೂರು ೧೨.೮೭°ಓ ೭೪.೮೮°ಇ ಅಕ್ಷಾಂಶ ರೇಖಾಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಇದು ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಸರಾಸರಿ ೯೯ ಮೀಟರುಗಳಷ್ಟು (೩೨೫ ಅಂಗುಲಗಳು) ಎತ್ತರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಅತೀ ದೊಡ್ಡ ಕರಾವಳಿ ನಗರ. ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದ ೪ನೇ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ನಗರವಾಗಿದೆ. ಮಂಗಳೂರು ನಗರವು ೧೧೧.೧೮ ಚದರ ಕಿ.ಮೀ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮಿತವಾದ ಗಾಳಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹೊಯ್ಗಾಳಿಯು ಬೀಸಿದರೆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಂತವಾದ ಗಾಳಿಯು ಬೀಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಭೂವಿಜ್ಞಾನವು, ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಲ್ಯಾಟರೈಟ್‌ನಿಂದಲೂ, ಕಡಲತೀರದಲ್ಲಿ ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣಿನಿಂದಲೂ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಮಂಗಳೂರನ್ನು ಸಾಧಾರಣವಾದ ಭೂಕಂಪ ಸಂಭವನೀಯ ನಗರ ಕೇಂದ್ರ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ನಗರವನ್ನು ಸಿಸ್ಮಿಕ್ ೩ನೇ ವಲಯದಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದೆ.

ಮಂಗಳೂರು ಉಷ್ಣವಲಯದ ವಾಯುಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ದಿನದಲ್ಲಿ ತಾಪಮಾನವು ೩೦°ಅ ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದರೆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ೨೦°ಅ ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಾಪಮಾನವು ೩೮°ಅ ಗಳ ತನಕ ಏರುತ್ತದೆ. ಜೂನ್‌ನಿಂದ ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ ವರೆಗಿನ ಸಮಯಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಗರವು ೪೦೦೦ ಮಿಲಿ ಮೀಟರ್‌ಗಳಷ್ಟು ವರ್ಷಧಾರೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ೨೦೧೧ರ ಭಾರತದ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮಂಗಳೂರು ನಗರವು ೪,೮೪,೭೮೫ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೬,೧೯,೬೬೪ ಆಗಿದೆ 'ವರ್ಲ್ಡ್ ಗ್ಯಾಜೆಟರ್' ಅನುಸಾರ ಮಂಗಳೂರು ಭಾರತದ ೧೦೧ನೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ನಗರವಾಗುತ್ತದೆ. ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಪುರುಷರು ೨,೪೦,೬೫೧ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರು ೨,೪೪,೧೩೪ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಪ್ರಮಾಣ ಪುರುಷರು ೯೬.೪೯, ಮಹಿಳೆಯರು ೯೧.೬೩ ಇದ್ದು ಸರಾಸರಿ ಪ್ರಮಾಣವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸರಾಸರಿಗಿಂತ ೫೯.೯ಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ.

ನಗರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವಿಲ್ಲ. ಭತ್ತ ಇಲ್ಲಿಯ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಬೆಳೆ, ಕುದುರುಗಳ ಹಾಗೂ ನದಿ ಝರಿಗಳ ದಂಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ನೀರಿನ ಆಸರೆಯಿಂದ ಭತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ರೂಢಿಯಿದೆ. ತೆಂಗು ಈ ತಾಲೂಕಿನ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ. ಅಡಿಕೆ, ಗೇರುಬೀಜ, ಮೆಣಸು, ತರಕಾರಿಗಳು, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ಬಾಳೆ, ಹಲಸು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ಸ್ಯೋದ್ಯಮ ಇಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಕಸುಬು.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಂಗಳೂರು ಒಂದು ಆಡಳಿತ ಕೇಂದ್ರ, ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಯ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ರೇವು ಪಟ್ಟಣ, ಇದು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ೩೬೩ ಕಿ.ಮೀ ದೂರದಲ್ಲೂ ಮುಂಬಯಿಯ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ೬೭೩ ಕಿ.ಮೀ

ದೂರದಲ್ಲೂ ಇದೆ. ೧೯೭೧ರ ಜನಗಣತಿಯಿಂದಲೇ ದೇರೆಬೈಲು, ಕಂಕನಾಡಿ, ಸೋಮೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ಉಳ್ಳಾಲವನ್ನು ನಗರ ಸಮಿತಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಮಂಗಳೂರಿನ ಬಹುತೇಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳು ನದಿಪಾತ್ರದ ಬದಿಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದವು. ಮಂಗಳೂರಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ವಲಸೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ವ್ಯಾಪಾರ, ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರ, ಮಿಲಿಟರಿ, ಸರಕಾರದ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಕಾರಣ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ಅಂತರ್ದೇಶೀಯ ಮತ್ತು ದೇಶಿಯ ವಲಸೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು.

ಭಾರತದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಮಂಗಳೂರು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ವಾಣಿಜ್ಯ ನಗರವಾಗಿದೆ. ಮಂಗಳೂರು ಕಡಲತೀರಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ನಗರದ ವಿಸ್ತರಣೆಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ಈ ನಗರವು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್, ವಾಣಿಜ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ನವ ಮಂಗಳೂರು ಬಂದರು ಭಾರತದ ೯ನೇ ಅತೀ ದೊಡ್ಡ ಸರಕು ನಿರ್ವಹಣಾ ಬಂದರಾಗಿದೆ. ಇದು ಭಾರತದ ಕಾಫಿ ಮತ್ತು ಗೋಡಂಬಿ ರಫ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ ೭.೫ ರಷ್ಟು ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತದೆ. ವಿವಿಧ ಪ್ರಮುಖ ನಗರಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವ ರೈಲು ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಬಜ್ಪೆ ಕೆಂಜಾರು ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣವಿದೆ. ಮಂಗಳೂರಿನ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆಗಳು ತುಳು, ಕೊಂಕಣಿ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಷೆ. ಮಂಗಳೂರು ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಊರು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ದೇಶದ ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ.

೨.೨ ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಪರಿಚಯ:

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ, ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ಒಂದಾಗಿದ್ದು ಇದು ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ತುಳುನಾಡಿನ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕರಾವಳಿ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಮುಲ್ಕಿ ಒಂಭತ್ತು ಮಾಗಣೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಶಾಂಭವಿ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಪಾವಂಜೆ, ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮುಂಡ್ಕೂರು, ಕಾರ್ಕಳ ಈ ಸೀಮೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ಮುಲ್ಕಿಯ ಪ್ರಧಾನ ಭಾಗ ಪುರಸಭೆಯಾಗಿದ್ದು ಉಳಿದವು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿದೆ. ಈ ಇಡೀ ಸೀಮೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ನದಿಗಳು, ಗುಡ್ಡಗಳು, ಬೆಟ್ಟಗಳೇ ಮುಂತಾದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಇಲ್ಲಿನ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದೆ. ಇದು ಮೊದಲು ಮೂಲಿಕಾಪುರ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿತ್ತು. ಈ ಚಿಕ್ಕ ನಗರ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿ-ಧರ್ಮಗಳಿಂದ ವಿವಿಧತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು. ಸುರತ್ಕಲ್‌ನ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ೧೦ ಕಿ.ಮೀ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗೂ ಕಾರ್ನಾಡು ಮುಲ್ಕಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ನಗರದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೭ಟ (೨೩ಜಿಣ) ಇದ್ದು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ೧೭,೨೭೪ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ

೮೨೯೨ ಪುರುಷರು ಹಾಗೂ ೮,೯೮೨ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೬೨% ಹಾಗೂ ನಗರದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೩೮% ಇರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯವರು ೧೭೦೪ ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೨೪ ಇದೆ.

ಮುಲ್ಕಿ ನಗರದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪರಿಚಯ:

ತುಳುನಾಡಿನ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕರಾವಳಿ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಮುಲ್ಕಿ ಒಂಭತ್ತು ಮಾಗಣೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಶಾಂಭವಿ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಪಾವಂಜೆ (ನಂದಿನಿ) ಹೊಳೆಗಳು, ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರ, ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮುಂಡ್ಕೂರು, ಕಾರ್ಕಳ ಈ ಸೀಮೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಾಗಿದೆ. (ಈಗ ಮುಲ್ಕಿಯ ಪ್ರಧಾನ ಭಾಗ ಪುರಸಭೆಯಾಗಿದ್ದು ಉಳಿದವು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿದೆ) ಈ ಇಡೀ ಸೀಮೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ನದಿಗಳು, ಗುಡ್ಡಗಳು, ಬೆಟ್ಟಗಳೇ ಮುಂತಾದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಇಲ್ಲಿನ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ ೧೪ನೇ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಿಂದ ೧೮ನೇ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಾವಧಿಯವರೆಗೆ ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನಾಳಿದ ಸಾಮಂತರಸರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುಲ್ಕಿ ಸೀಮೆಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವರೂಪ ಬಂತು. ಮುಲ್ಕಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ ಕೇಂದ್ರವೆಂದು ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ತುಳುನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಪಡೆದಿತ್ತು. ೧೭ನೇ ಶತಮಾನದ ಮೂಲಿಕೆಯ ಕವಿ ಪದ್ಮನಾಭನು ರಚಿಸಿದ ಪದ್ಮಾವತಿ ಮಹಾತ್ಮೆ, ಎನ್ನುವ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂಲಿಕೆಯ ಸ್ಪಷ್ಟ ವಿವರಗಳು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದಿನ ದಾಖಲೆಗಳು ಬಪ್ಪನಾಡು, ಕಾರುನಾಡು (ಕಾರ್ನಾಡು) ಪಾಳೆಎಂಜ (ಪಾವಂಜೆ) ಕುಂಡೋಳಿ, (ಗುಂಡಾಲು), ಹೊಸವೊಳಲು (ಪೊಸ್ಯಾಲು), ಹೊಸಂಗಡಿ (ಹಳೆಯಂಗಡಿ) ಸೀಮಂತೂರು, ಕೊಡೆತ್ತೂರು, ಏಳಿಂಜೆ, ಎಳತ್ತೂರು, ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿವೆ. ಈ ಹಿನ್ನಲೆಯಿಂದಾಗಿ ಮೂಲಿಕೆಯ ಇತಿಹಾಸ ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಇತಿಹಾಸವೇ ಆಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಪೋರ್ಚ್‌ಗೀಸ್ ಪ್ರವಾಸಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಡೆಲ್ಲಾವೆಲ್ಲಿ, ಪಾದ್ರಿವಿನ ಸೋಜಾ (೧೬೫೬), ಟೆವನೊಟ (೧೬೬೦) ಮತ್ತು ಆಂಗ್ಲ ಪ್ರವಾಸಿ ಹೆಮಿಲ್ಟನರು (೧೭೮೮) ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುವಾಗ ಮುಲ್ಕಿ ಜನಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಶಾಂಭವಿ ನದಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಇಟಲಿ ಪ್ರವಾಸಿಗಳಾದ ಬಾರ್ಬೋಸ್ (೧೫೧೬) ಡೆಲ್ಲಾವೆಲ್ಲಿ (೧೬೨೩) ಅವರ ವರದಿಗಳಂತೆ ಮುಲ್ಕಿ ನೀರಿನಿಂದ ಅವೃತ್ತಿಯಾಗಿತ್ತು.

ಮುಲ್ಕಿಯನ್ನು ಕ್ರಿ.ಶ ೧೭ನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಆಳುಪರು, ೧೪ನೇ ಶತಮಾನದ ನಂತರ ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರು, ಕೆಳದಿ ನಾಯಕರು, ಸ್ಥಳೀಯ ಅರಸು ಮನೆತನಗಳಾದ ಬಂಗರಸರು, ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿಂದ ಬಂದು ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲಿನವರಾದ ಸಾಮಂತರಸರು ೧೮ನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಆಳಿದ್ದರು. ೧೮ನೇ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಈ ಸೀಮೆ ಹೈದರಾಲಿ ಮತ್ತು ಟಿಪ್ಪುವಿನ ಆಳ್ವಿಕೆಗೊಳಪಟ್ಟಿತು. ಬಳಿಕ ಮೂಲಿಕೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಡಳಿತ ತೆಕ್ಕೆಗೆ ಸೇರಿತು. ಉಳಿಪಾಡಿಯ ಶಿಲಾಶಾಸನದಂತೆ ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು “ಚಾಲೂಳ್ಕೆ” ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕರ್ನಾಟಕದ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕಿನೊಳಪಟ್ಟ ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್‌ನ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೦ ಕಿ.ಮೀ ನಗರದ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಒಂದು ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್‌ಗೆ ೧೭೧೦ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ ೧೭ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಿದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಲ್ಕಿ ವಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೪ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೊಂದಿದ್ದ ವಾರ್ಡ್ ಆಗಿದ್ದು ೧೮೦೫ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಹಾಗೂ ವಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೧ ಕಡಿಮೆ ಜನರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು ೪೧೭ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಮುಲ್ಕಿ ನಗರದೊಳಗೆ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಮುಲ್ಕಿ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣವಿದೆ. ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ૩೦ ಕಿ.ಮೀ ದೂರದಲ್ಲಿ ಉಪವಿಭಾಗವಿದೆ. ಈ ಮಂಗಳೂರು ನಗರದ ಉಪವಿಭಾಗವು ಬೆಂಗಳೂರು ಆಗಿದ್ದು ૩೮೦ ಕಿ.ಮೀ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆಯು ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ ૩೫೪೪.૩ ಮಿ.ಮೀ ಗರಿಷ್ಟ ತಾಪಮಾನ ૩೫°ಅ ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ತಾಪಮಾನ ೨೫°ಅ .

ಜನಸಂಖ್ಯೆ:

ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೭,೦೦೦ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿದೆ. ಪುರುಷರು ೪೮% ಹಾಗೂ ೫೨% ಮಹಿಳೆಯರಿದ್ದು ೮೯% ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ಗದವರಿದ್ದು ೧೦% ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ೧% ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿದೆ. ೬ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳು ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೦% ದಷ್ಟಿದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೪೯% ರಷ್ಟು ಹುಡುಗರು ಮತ್ತು ೫೧% ರಷ್ಟು ಹುಡುಗಿಯರಿದ್ದಾರೆ. ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ૩೯೬೨ ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ೪ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಧಾರ್ಮಿಕವಾರು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ವಿತರಣೆ:

ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್‌ನ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ೭೫% ರಷ್ಟು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದವರಿದ್ದು ೨೧% ದಷ್ಟು ಮುಸ್ಲಿಮರು ಹಾಗೂ ಮೂರನೇ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಮುದಾಯವು ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಸಮುದಾಯ ಹೊಂದಿದ್ದು ಕೇವಲ ೪% ದಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಿದೆ. ಮಹಿಳಾ ಲಿಂಗ ಅನುಪಾತ ೧೦೦೦ ಪುರುಷರಿಗೆ ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲಿ ೧೦೭೨, ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ೧೦೪೬ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನರಲ್ಲಿ ೧೫೧೧.

ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ: ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್‌ನ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ೫.೪%. ೨೦೦೧ ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೧೬,೦೦೦. ಮಹಿಳಾ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರವು ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ ೫.೬% ಮತ್ತು ಪುರುಷರು ೦.೪% ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದು ೫.೨% ಇದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾತಿಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೧.೫% ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳವಣಿಗೆ ೪೪.೪% ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡವು ೧૩೪% ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಆದರೆ ಮಕ್ಕಳ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ ೫-೯ % ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.

ಸಾಕ್ಷರತೆ:

ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೪,೦೦೦ ಜನರು ಅಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ೬೮೬೯ ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ೬೭೭೭ ಮಹಿಳಾ ಅಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮುಲ್ಕಿಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ದರ ೮೮% (೬ ವರ್ಷ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಇಲ್ಲಿ ೯೩% ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ೮೪% ಮಹಿಳಾ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಅಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟು ಅಕ್ಷರಸ್ಥರು ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ ೨% ದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಪುರುಷರ ಶಿಕ್ಷಣದ ದರ ೧% ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ದರ ೩% ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

ಉದ್ಯೋಗದ ಮಾಹಿತಿ: ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ (೭೩೮೨) ೪೩% ಜನರು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ೫೭% ಪುರುಷರು ೨೯% ಮಹಿಳೆಯರು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೫೨% ದಷ್ಟು ಪುರುಷರು ಪೂರ್ಣಕಾಲಿಕ ಉದ್ಯೋಗ ಹಾಗೂ ೫% ದಷ್ಟು ಅರೆಕಾಲಿಕ ಕೆಲಸಗಾರರಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟು ಮಹಿಳಾ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ೨೬% ದಷ್ಟು ಪೂರ್ಣಕಾಲಿಕ ಉದ್ಯೋಗ ಹಾಗೂ ೩% ದಷ್ಟು ಅರೆಕಾಲಿಕ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

<u>ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು</u>

ಭಾರತವು ಜಾತ್ಯಾತೀತ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಜಾತ್ಯಾತೀತ ತತ್ವವನ್ನು ಭೋಧಿಸಿದ ಮೊದಲ ರಾಷ್ಟ್ರ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಭಾರತ ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಸನಾತನ ರಾಷ್ಟ್ರ. ಈ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಹಲವು ಜನ ವಿದೇಶಿಗರು ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದು ವಿದೇಶಿಗರನ್ನು ಭಾರತ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೇ ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಜನಾಂಗವು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಧಿಕವಾದ ಧೀರ್ಘ ಇತಿಹಾಸವೆಂದು ಅನೇಕರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಹಲವು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಜಾಗತೀಕರಣಕ್ಕೆ ಒಳಗೊಂಡು ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಅನೇಕ ತಾರತಮ್ಯ ಹೋಗಲಾಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ತಮ್ಮ ಧಾರ್ಮಿಕತೆಯೊಂದಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿ ಸಾಮರಸ್ಯದ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಿದ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಫುಲವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಜನಸಮುದಾಯದ ಆಚಾರ ವಿಚಾರ ಭಾವನೆ. ವಿವಿಧ ಅರ್ಥಗಳಿರುವ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆನ್ನುವ ಪದವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸುಧಾರಿತ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯೆನ್ನಬಹುದು ಒಂದು ಜನಾಂಗ, ಭಾಷೆ, ಆ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಸಮುದಾಯ ಕೂಡ ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಈ ಜನಾಂಗವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಸರಗೋಡು ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಬಾರಕೂರವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಭಾವನ್ನು ಬೀರಿದೆ. ಸಂಸ್ತ್ರತಿ ಎಷ್ಟೇ ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದರೂ ನಶಿಸಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕೆಲವು ಮಹತ್ತರವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಸಮುದಾಯದ ಜನರು ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಕುಟುಂಬಗಳು ಹಿಂದೆ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ಮರಗಳಿಂದ, ಗುಡಿಸಲು ಹುಲ್ಲಿನಿಂದ, ತೆಂಗಿನ ಮರದ ಸೋಗೆಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ಭೂಮಾಲಿಕನ ಒಕ್ಕಲುತನದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ದೈವ ದೇವರ ಭೂತ ಕೋಲ ಮಾಡಿ ಅದರ ಆರಾಧಕರಾಗಿದ್ದರು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇವುಗಳು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲ ದಲಿತರು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದ ಕಾರಣ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಅರಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬೇರೆ ಕಡೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದು.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಡತನದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈ ಸಮುದಾಯ ತಮ್ಮ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕುಲಕಸುಬಿನಂತೆ ಇಂದಿಗೂ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಸಮುದಾಯವು ತನ್ನ ಆಹಾರ ಸೇವನೆಯಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಹಾರಿ ಮತ್ತು ಮಾಂಸಹಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಮದ್ಯಪಾನ ಧೂಮಪಾನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತಿನ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಸಮುದಾಯದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು

ಭಾರತ ಜಾತ್ಯಾತೀತ ದೇಶ. ಇಂದಿನ ಶ್ರೇಣಿಕೃತ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪುರಾಣಕಾಲದಿಂದಲೇ ರೂಢಿತವಾಗಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮುಂಡಾಲ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಚ್ಚ ಭಾರತೀಯತೆಯ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಜನಸಮುದಾಯವೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಮುಂಡಾಲ ಪದದ ಜನಾಂಗೀಯ ಪ್ರಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ ಇವರು ಬಲಿಷ್ಟರಾಗಿದ್ದು ದ್ರಾವಿಡಾರ್ಯ ವಿರೋಧಿಗಳಾಗಿ ಕೌರವನ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತಂಡವಾಗಿದ್ದುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ೧೯ನೇಯ ಶತಮಾನದ ಶ್ರೀ ಸ್ಟುವರ್ಟ್ ಸೆಂಟರ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ರಿಸ್ಲೆಯವರು ಮುಂಡಾಲ ಹೊಲೆಯವರ

ಒಳಪಂಗಡವೆಂದು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಿಕ್ಷಾಟನೆ ಇವರ ವೃತ್ತಿಯೆಂದು ಹೆಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಸ್ಟುವರ್ಟ್‌ರವರು ಇವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದು ಬಹಳ ವೇಗ ನಾಮಾವಶೇಷರಾಗುತ್ತಾರೆಂದು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿಗೆ ಅನ್ಯ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲದೆ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಇದು ಇವರ ನಿರ್ಗತಿಕ ದೀನತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ದಲಿತ ಮುಂಡಾಲ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ : ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಿರುವ ನಾಗರಿಕ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ – ಆರ್ಥಿಕ – ಶೈಕ್ಷಣಿಕ – ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳು ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತಾಚಾರಗಳು ರೂಢಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಂದ ದಲಿತ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿ ಮತ್ತು ಒಂಭತ್ತು ಮಾಗಣೆಯ ಮುಂಡಾಲ ಸಮಾಜ ಸೇವಾ ಸಂಘ(ರಿ) ಇವರ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಚಾಲನೆಗೊಂಡ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಸುಧಾರಣೆಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮಂದಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿ ಮುಂದಿನ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇತಿಹಾಸವನ್ನೇ ದಾಖಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಮುಂಡಾಲ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇತರ ತಾಲೂಕಿನ ಜನರಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತೀಕರಣಕ್ಕೊಳಗಾಗಿದೆ. ಅವರು ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜ್ಯ ಕಟ್ಟುವವರೆಗೆ ಬೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷಿಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಕೃಷಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿ, ಗುರಿಕಾರ ನಾಯಕನಾಗಿ ಮುಖಂಡನಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿ ಬದುಕನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿ ಪರಾಕ್ರಮಿ, ಹಠಮಾರಿತನ, ತ್ಯಾಗ, ದಾನಶೀಲತೆ, ಪರೋಪಕಾರ; ರಾಜಕೀಯ ಆಸರೆ ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳಿರಿವುದರಿಂದ ವಿಶೇಷವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದೆ.

೨.೩ ದಲಿತರಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಚಲನೆ

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಿನ್ನಲೆ : ಭಾರತ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರ. ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದಿವಾಸಿಗಳು, ದಲಿತರು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ತುಂಬಾ ಹಿಂದುಳಿದ್ದುದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಅವರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ನಗರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ದಲಿತರು ಇದರ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವೊಂದು ಶಿಕ್ಷಣದ ಅರಿವು ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ನಗರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ದಲಿತರು ಅತ್ಯಂತ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಡತನ, ಮನೆಯ ವಾತಾವರಣ ಬೇರೆ ಸಮುದಾಯದೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಯದಿರುವುದು,ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮಹತ್ವ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿರುವುದು, ಮುಂತಾದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ದಲಿತರು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ಮನಗಂಡ

ಸರ್ಕಾರ ಇವರ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಮುದಾಯವು ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳ ಲಾಭ ಎಷ್ಟು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಅನೇಕ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾ: ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟವರ ಸಂಖ್ಯೆ, ಶಾಲೆ ಬಿಡಲು ಕಾರಣವೇನು ? ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತು ಶಿಕ್ಷಣದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ದಲಿತ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಯಾಕೆ ತುಂಬಾ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ಅದೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತರು ಯಾಕೆ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ಹಲವಾರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಈ ನಗರದ ಬೇರೆ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಿನ್ನಡೆಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಅಂಶಗಳಿವೆ. ಆದರೂ ದಲಿತ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಕಾರಣವಿಷ್ಟೇ ಇತರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಮಗುವಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೂ ತುಂಬಾ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ತರಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ದಲಿತ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ಅವಕಾಶಗಳು ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಕೇವಲ ಕೆಲವೇ ಬದಲಾವಣೆ ಸಾಧ್ಯ. ಎಂದರೆ ಸಮುದಾಯದ ಹಿನ್ನಲೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ, ಸಮುದಾಯದ ಮನೋಭಾವ, ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಗಾಢವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ದಲಿತ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿರುವ ಶಿಕ್ಷಣದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಹೀಗಿವೆ:

೧. ದಲಿತ ಮುಂಡಾಲ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಕಲಿಕೆಗೆ ಪೂರಕವಾದ ವಾತಾವರಣವಿಲ್ಲ.

೨. ಈ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಕ್ಷೀಣಿತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದೆ.

೩. ದಲಿತ ಸಮುದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ವಗ್ರಹ ಉಳಿದು ಕೊಂಡಿರುವುದು.

೪. ಈ ಸಮುದಾಯದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಮಾನಸಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವು ರಕ್ಷಕರಿಂದ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ.

೫. ದಲಿತ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಕಲಿತವರು,ಕಲಿತು ಉನ್ನತ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಗದ್ದುಗೆಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುವವರು ಸಮಾಜದ ಬೇರೆ ಸಮುದಾಯದಂತೆ ಅತೀ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದೆ.

೬. ದಲಿತ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಮುಂಡಾಲ ಮಹಿಳೆಯರು ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿರಲು ಕಾರಣ ಅವರ ರಕ್ಷಕರು ಅನಕ್ಷರತೆಯಿಂದ ಅವರ ತಲೆಮಾರುಗಳೊಂದಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

೭. ದಲಿತರ ಪದ್ಧತಿ, ನಂಬಿಕೆ, ಆಚರಣೆಗಳು ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೇಲೆ ಋಣಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವುದು.

೮. ದಲಿತರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಅಂತಃಕಲಹ, ಒಳಜಗಳದಿಂದಾಗಿ ಹೆತ್ತವರ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವುದು.

೯. ಮದ್ಯಪಾನ, ಧೂಮಪಾನ, ಈ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ತೊಡಕುಂಟಾಗಿದೆ.

೧೦ ದಲಿತ ಸಮುಧಾಯದ ಹಿನ್ನಲೆ, ಆಹಾರ, ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಬಂಧಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಕಲಿಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕಡಿಮೆಯಿರುವುದು.

೧೧ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಕ್ರಮಬದ್ಧತೆಯಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಅನಾರೋಗ್ಯಕರ ಹವ್ಯಾಸಗಳು ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಬೇರೂರುಬಿಟ್ಟಿದೆ ಇದೆಲ್ಲವೂ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ತೊಡಕಾಗಿದೆ.

೧೨ ದಲಿತರ ಸಮುದಾಯ ಕೆಲವೊಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನಲೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆಸೆದಿರುವ ಜೀವನ ಕ್ರಮ ಶಿಕ್ಷಣದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧ- ದಿಶೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುವುದು.

೧೩ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಅಪವ್ಯಯ, ಆಲಸ್ಯ, ಜಡತೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣವು ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ.

೧೪ ಭೋದನಾ ವಿಧಾನ, ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಈ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಪೂಕವಲ್ಲದಿರುವುದು.

೧೫ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ತೋರಿಸುವ ಅಸಡ್ಡೆಯಿಂದ ಈ ಸಮುದಾಯ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ.

<u>ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ತೊಡಕಾಗುವ ದಲಿತ ಸಮುದಾಯದ ನಂಬಿಕೆ ಆಚರಣೆಗಳು</u>

ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನಲೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಜನಾಂಗದ ಬವಣೆ ಭರಿತ ಬದುಕನ್ನು ತಾಳೆ ಹಾಕಿದಾಗ ನಮಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಇಂದೂ ಜೀವಂತವಾಗಿರುವ ಭಯ, ಕೀಳರಿಮೆ ಕಾರಣಗಳು ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಕೂಡಾ ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಮೇಲ್ಜಾತಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವವರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ - ಪರೋಕ್ಷ ಶೋಷಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಬದುಕುವ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾವ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದರೆ ಸಾಕ್ಷರತೆ, ವೈಚಾರಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಜಾತಿ ಮುಂದಿದ್ದರೂ ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭವನೆಯಿಂದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡಗಳನ್ನು ಮನುಷ್ಯ ಕುಲಕ್ಕೆ ಕಳಂಕ ತರುವಂತೆ ಇವರನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಮೂಢರು ಯಾರು ಎಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಗದವರನ್ನು ಈ ರೀತಿಯ ಆಚರಣೆಗಳತ್ತ ಆಕರ್ಷಿಸಲಿರುವ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಹೀಗಿವೆ.

೧. ದಲಿತರು ದೈವದ ಆರಾಧಕರಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಅಪಾರವಾದ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ.

೨. ಯಾವುದೇ ಖಾಯಿಲೆಯನ್ನು ಇವರಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಸಾದ್ಯವಿದೆ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ.

೩. ದಲಿತ ಮುಂಡಾಲ ಜನಾಂಗದವರು ಊರಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಶನಿಗ್ರಹಚಾರವನ್ನು , ಮಾರಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಪಾಡ್ದನ ಮತ್ತು ಕಂಗೀಲು, ಆಟಿಕಳೆಂಜ ಮುಂತಾದ ನೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಊರಿನ ಹೊರಗೆ ಓಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ.

ಈ ಮೇಲಿನ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ರೋಗಗಳು ಬಂದರೆ ಮನೆಯ, ಕುಟುಂಬದ ಅಥವಾ ಊರಿನ ಮಾರಿಯನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ದಲಿತರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಸ್ವತಃ ದಲಿತರು, ಸಮಾಜವು ತಪ್ಪಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅವರನ್ನು

ಅಮಾನವೀಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ರೀತಿಯ ನಂಬಿಕೆ, ಆಚರಣೆ, ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಸಮುದಾಯದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಸಮಾಜವೇ ಇವರ ಮೇಲೆ ಹೇರುತ್ತದೆ ಅದಲ್ಲದೆ ಸಮುದಾಯದ ಒಳಗಿನ ಕೆಲವು ಆಚರಣೆಗಳು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ತೊಡಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಮುಧಾಯದ ಆಂತರಿಕ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯ ಅಂಶಗಳು ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯದ ಹೊರಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಮಾಜವು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ.

ತಂತ್ರ . ಸಂದರ್ಶನಾ ತಪಶೀಲು :

ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ರಚಿತ ಸಂದರ್ಶನ ತಪಶೀಲನ್ನು ಪ್ರಮುಖ ತಂತ್ರವನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಲಾಯಿತು. ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಹಾಗೂ ಕುಟುಬದ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಧಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಬಲೀಕರಣದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಹಲವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸೇವಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ನಿರೂಪಿಸಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನಾಅವಳಿಗಳು ನನ್ನ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನೇರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದವು.

ಸಂಕಲನ, ವರ್ಗೀಕರಣ ಮತ್ತು ಕೋಷ್ಟಗೀಕರಣ:

ಸಂದರ್ಶನ ತಪಶೀಲನ್ನು ಬಳಸಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕಾಳಜಿ ಪೂರಕವಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಲಾಗಿದೆ.ಸಂದರ್ಶನಾ ತಪಶೀಲನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸ್ವತಃ ಅಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿದ್ದು ತಪಶೀಲನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡುವಾಗ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಏನೂ ಕಷ್ಟವಾಗಲಿಲ್ಲ ತಪ್ಪುಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ ಕೆಲವರು ತಪಶೀಲನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟವಾದಾಗ ಅವರ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನವನ್ನು ನೀಡಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲಾಯಿತು.

ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಕೋಷ್ಟಗಿಕರಣವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ, ವಸ್ತುನಿಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರ ಪಡಿಸಲು ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೋಷ್ಟಕವನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

೨.೩ ಕೊನೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ:

೧. ರೈ ವಿವೇಕ ಬಿ.ಎ ಮತ್ತು ಇತರರು, ಮಂಗಳೂರು ದರ್ಶನ ಮಂಗಳೂರು : ಕಮೀಷನರ್ ಮಂಗಳೂರು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ೨೦೧೦ ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ ೧-೧೫

೨. ಡಾ.ಕೆ. ಜಿ ವಸಂತ ಮಾಧವ- ಮೂಲಿಕಾ ಇತಿಹಾಸ ೧೯೮೮ ವಿಜಯ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿಶ್ವಸ್ಥ ಮಂಡಳಿ ಪ್ರಕಾಶನ ಮುಲ್ಕಿ

೩. ಹೆಗ್ಗಡೆ ಶೀನಪ್ಪ ಎನ್.ಎ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯರಾಯನ ಅಳಿಯಕಟ್ಟು, ಉಡುಪಿ: ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ ೧೯೫೧/೧೯೮೧.

೪. ಮಂಗಳೂರು ವಿಕಿಪೀಡಿಯ.

೫. ಮಂಗಳೂರು: ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಖ್ಯಾ ಸಂಗ್ರಹಣಾಧಿಕಾರಿ ವರದಿ “ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳ ನೋಟ ೨೦೦೬-೦೭, ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ- ೭೩.

೬. ಪಿ. ಕಮಲಾಕ್ಷ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಸಾಮೂಹಿಕ ಇತಿಹಾಸ, ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು- ೧೯೯೪.

ಅಧ್ಯಾಯ – ೩

ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯಾಧಾರಿತ ಮಾಹಿತಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

೩.೧ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮಾಹಿತಿ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೂರನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಮೂಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ನಾವು ಯಾವುದೇ ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಂಡಾಗ ಆ ವಿಷಯದ ಸತ್ಯಾ ಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ಅರಿಯಲು ಮತ್ತು ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಆ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ ಲಭ್ಯವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಲ್ಕಿ ನಗರದ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ಇದ್ದು ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ವಾಸ್ತವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿಯಲು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ, ಅವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಉದ್ಯೋಗ ಅವರಿಗಿರುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಎಲ್ಲಾ ದಲಿತರ ಮೂಲ ಉದ್ಯೋಗ ಕೂಲಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಕುಟುಂಬದ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರು ಯಜಮಾನನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಕಡುಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗೆ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಜನರಲ್ಲಿ ಮುಗ್ಧತೆಯ ಸ್ವಭಾವ ಇದ್ದು ನಾವು ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ಪರಿಜ್ಞಾನ ಅವರರಿಲ್ಲ.ಹಿರಿಯರು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕೌಟುಂಬಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಅವರು ಹಿಂದುಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೂ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀಳುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಈ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಾಗ ಅದರ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಕೋಷ್ಟಕ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ ೩.೧ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ವಯಸ್ಸು

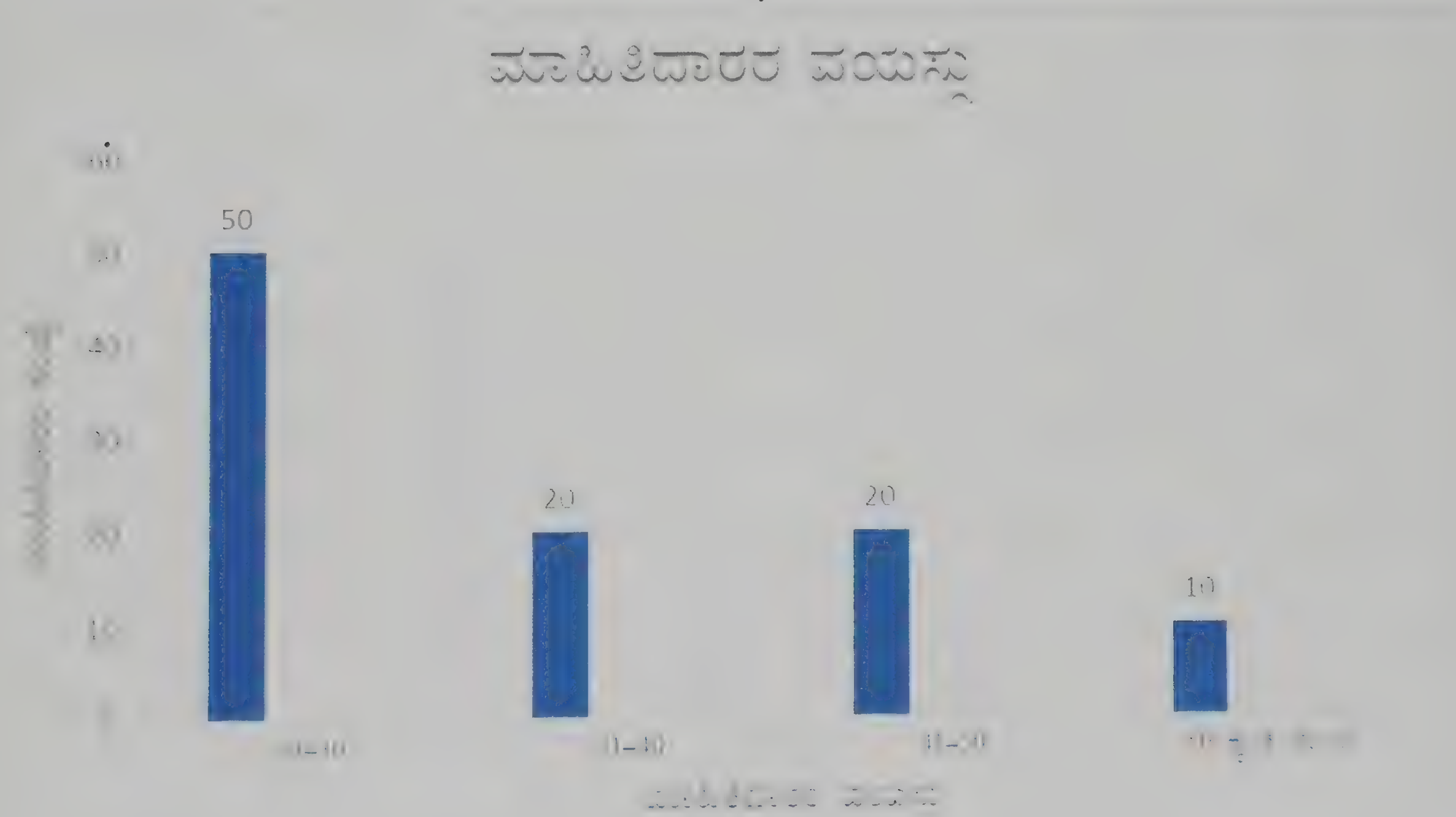
ಕ್ರ.ಸಂ	ಮಾಹಿತಿದಾರರ ವಯಸ್ಸು	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
೧	೨೦-೩೦	೫೦	೫೦%
೨	೩೦-೪೦	೨೦	೨೦%
೩	೪೧-೫೦	೨೦	೨೦%
೪	೫೦ ಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲು	೧೦	೧೦%
ಒಟ್ಟು		೧೦೦	೧೦೦%

ಮೂಲ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಂಶ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ ೩.೧ ಮಾಹಿತಿದಾರ ವಯಸ್ಸನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರೇ ಇರುವುದರಿಂದ ವಯೋಮಾನ ತಿಳಿಯುವುದು ಕಷ್ಟ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಾಗೂ ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ ಓದಿದ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು (ಮಾಹಿತಿದಾರರ ತಿಳಿಯುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಲಾರದು) ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ೨೦ ರಿಂದ ೩೦ ವಯೋಮನದ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ೫೦ ರಷ್ಟಿದ್ದರೆ ೩೦ ರಿಂದ ೪೦ ವಯೋಮಾನದ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ೨೦ ರಷ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ೪೧ ರಿಂದ ೫೦ ವಯೋಮಾನದ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ೫೦% ರಷ್ಟಿದ್ದರೆ ೫೦ ಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲೆ ಇರುವ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ೧೦% ರಷ್ಟು ಇರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ನಕ್ಷೆ ೩.೧

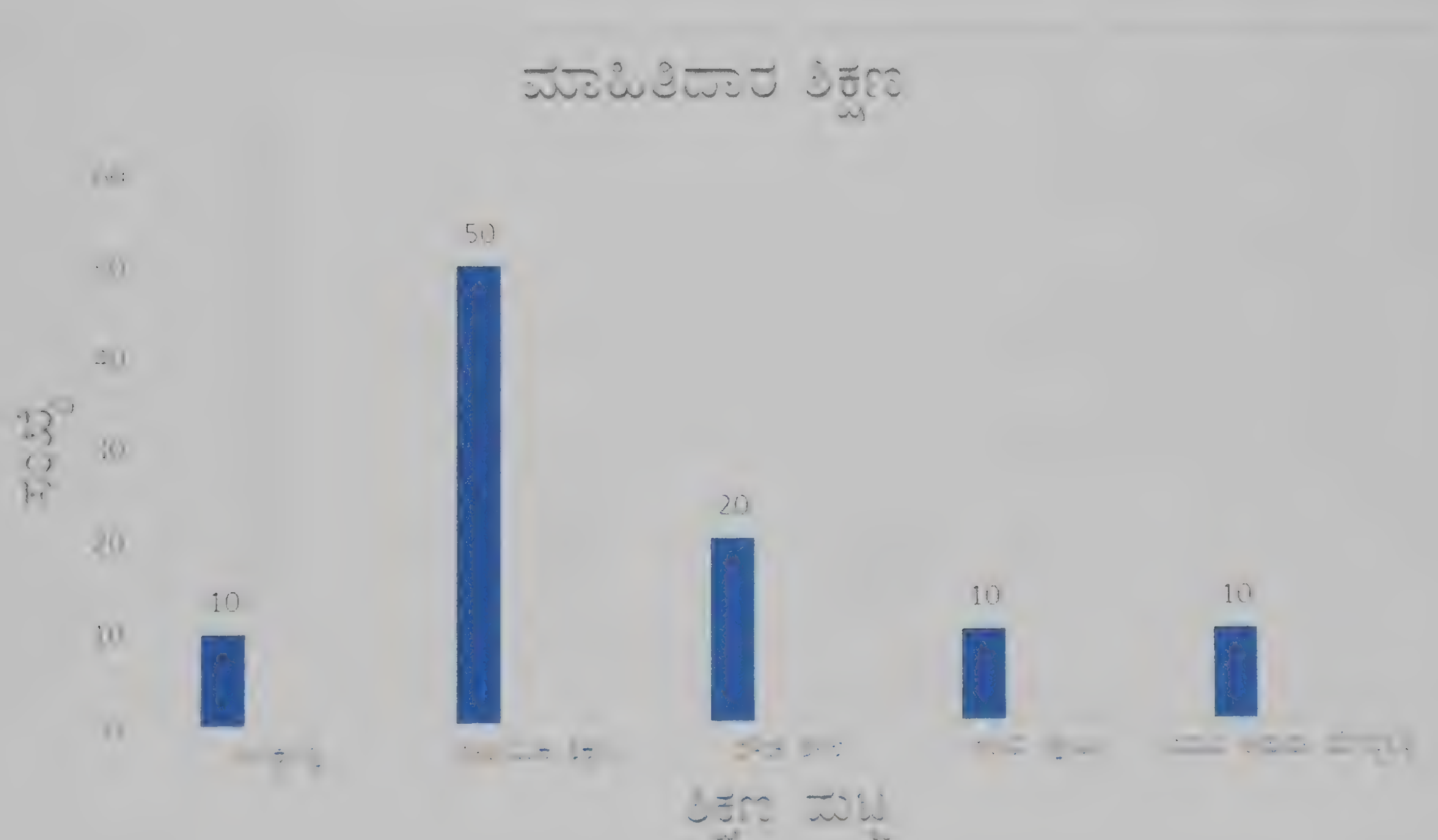
ಮೂಲ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಂಶ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ಕೋಷ್ಟಕ ೩.೨ ಮಾಹಿತಿದಾರ ಶಿಕ್ಷಣ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಶಿಕ್ಷಣ ಮಟ್ಟ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
೧	ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ	೧೦	೧೦%
೨	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ	೫೦	೫೦%
೩	ಪೌಢ ಶಾಲೆ	೨೦	೨೦%
೪	ಪದವಿ ಪೂರ್ವ	೧೦	೧೦%
೫	ಪದವಿ ಅಥವಾ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು	೧೦	೧೦%
ಒಟ್ಟು		೧೦೦	೧೦೦%

ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಗತಿಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿರುವವರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೇನು ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲ ೧೦% ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಿದ್ದರೆ, ೫೦% ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ, ೨೦ ರಷ್ಟು ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ, ೧೦% ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ, ೧೦ ರಷ್ಟು ಪದವಿ ಅಥವಾ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರದಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ನಕ್ಷೆ ೩.೨

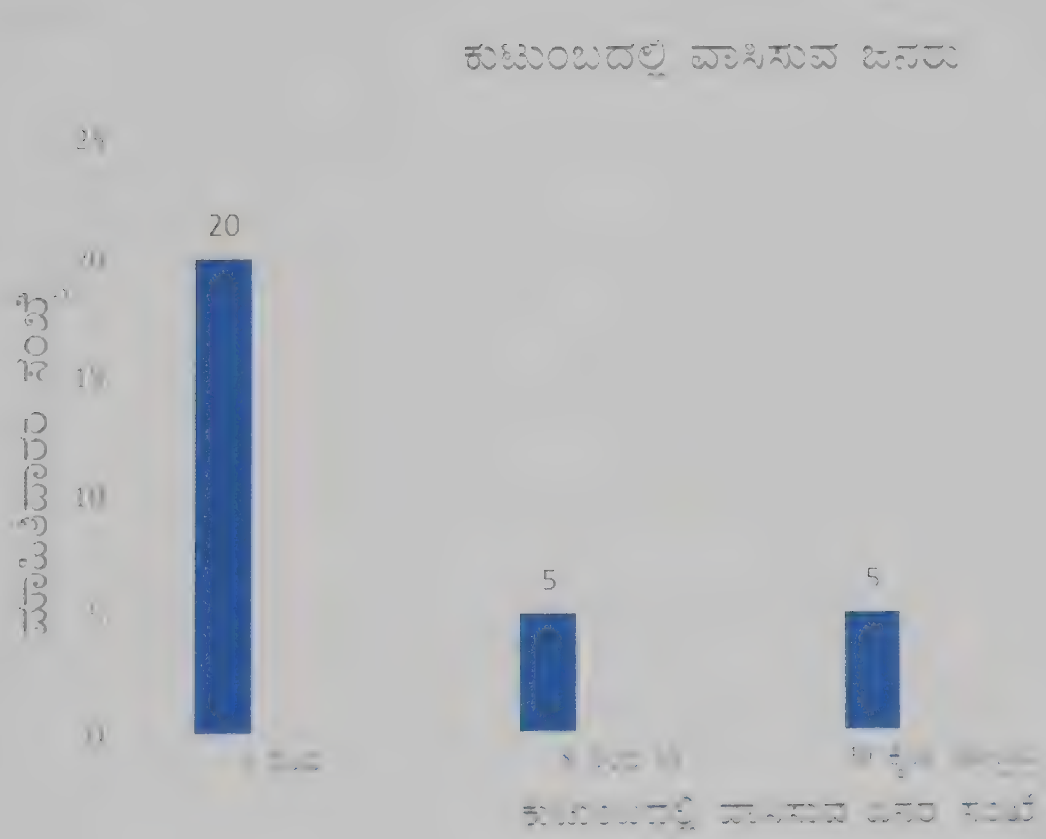
ಮೂಲ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಂಶ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ಕೋಷ್ಟಕ ೩. ೩ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರ ಕೋಷ್ಟಕ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರು	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
೧	೨ ರಿಂದ ೪	೭೦	೭೦%
೨	೫ ರಿಂದ ೭	೨೦	೨೦%
೩	೮ ರಿಂದ ೧೦	೫	೫%
೪	೧೦ ಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು	೫	೫%
ಒಟ್ಟು		೧೦೦	೧೦೦%

ಕೋಷ್ಟಕ ೩.೩ ರಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ೨ ರಿಂದ ೪ ಮಂದಿ ಇರುವ ಕುಟುಂಬ ೭೦ ರಷ್ಟು ಇದೆ. ೫ ರಿಂದ ೭ ಮಂದಿ ವಾಸಿಸುವ ಕುಟುಂಬ ೨೦ ರಷ್ಟು ಇದೆ. ೮ ರಿಂದ ೧೦ ಮಂದಿ ವಾಸಿಸುವ ಕುಟುಂಬ ೫ ರಷ್ಟು ಇದೆ. ೧೦ಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಮಂದಿ ಇರುವ ಕುಟುಂಬ ಕೇವಲ ೫ ರಷ್ಟು ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ದಲಿತ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಂಸಾರ ಇರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ತಾವು ದುಡಿದ ಕೂಲಿಗೆ ಸಂಸಾರ ನಡೆಸಲು ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ನಕ್ಷೆ ೩.೩

ಮೂಲ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ಕೋಷ್ಟಕ – ೩.೪ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
೧	ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬದ್ಧ ವಿವಾಹ	೯೭	೯೭%
೨	ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಮವಿವಾಹ	೩	೩%
ಒಟ್ಟು		೧೦೦	೧೦೦%

ಮೂಲ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಂಶ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

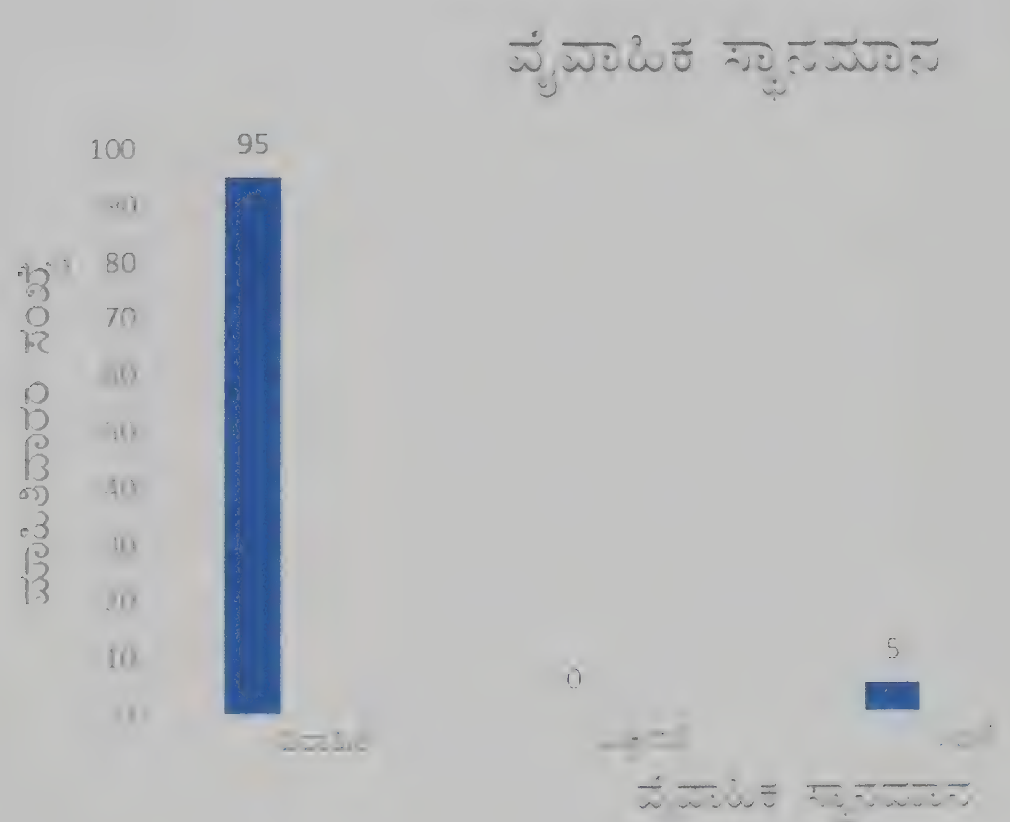
ಕೋಷ್ಟಕ ೩.೪ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಪ್ರಕಾರಗಳಿದ್ದು ಪಾಶ್ಚೀತಿಕರಣದಿಂದ ಪ್ರೇಮ ವಿವಾಹ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಬದಲಾಗುತ್ತ ತೀವ್ರವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬದ್ಧವಾದ ವಿವಾಹಗಳು ಜರುಗುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಮೇಲಿನ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಪ್ರತಿ ಶತ ೯೭ ರಷ್ಟು ವಿವಾಹಗಳು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೆ ಪ್ರತಿ ಶತ ೩ ರಷ್ಟು ಅಂತರ್ಜಾತಿಯ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಮ ವಿವಾಹ ಆಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ – ೩.೫ ವೈವಾಹಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ವೈವಾಹಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
೧	ವಿವಾಹಿತೆ	೯೫	೯೫%
೨	ವಿಚ್ಛೇದಿತೆ	೦	೦%
೩	ವಿಧವೆ	೫	೫%
ಒಟ್ಟು		೧೦೦	೧೦೦%

ಕೋಷ್ಟಕ ೩.೫ ರಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ವೈವಾಹಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಶತ ೯೫% ದಷ್ಟು ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ವಿವಾಹ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ವಿಚ್ಛೇದಿತರು, ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಶತ ೫ ರಷ್ಟು ವಿಧವೆಯರು ಇರುವುದು ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

ನಕ್ಷೆ ೩.೪

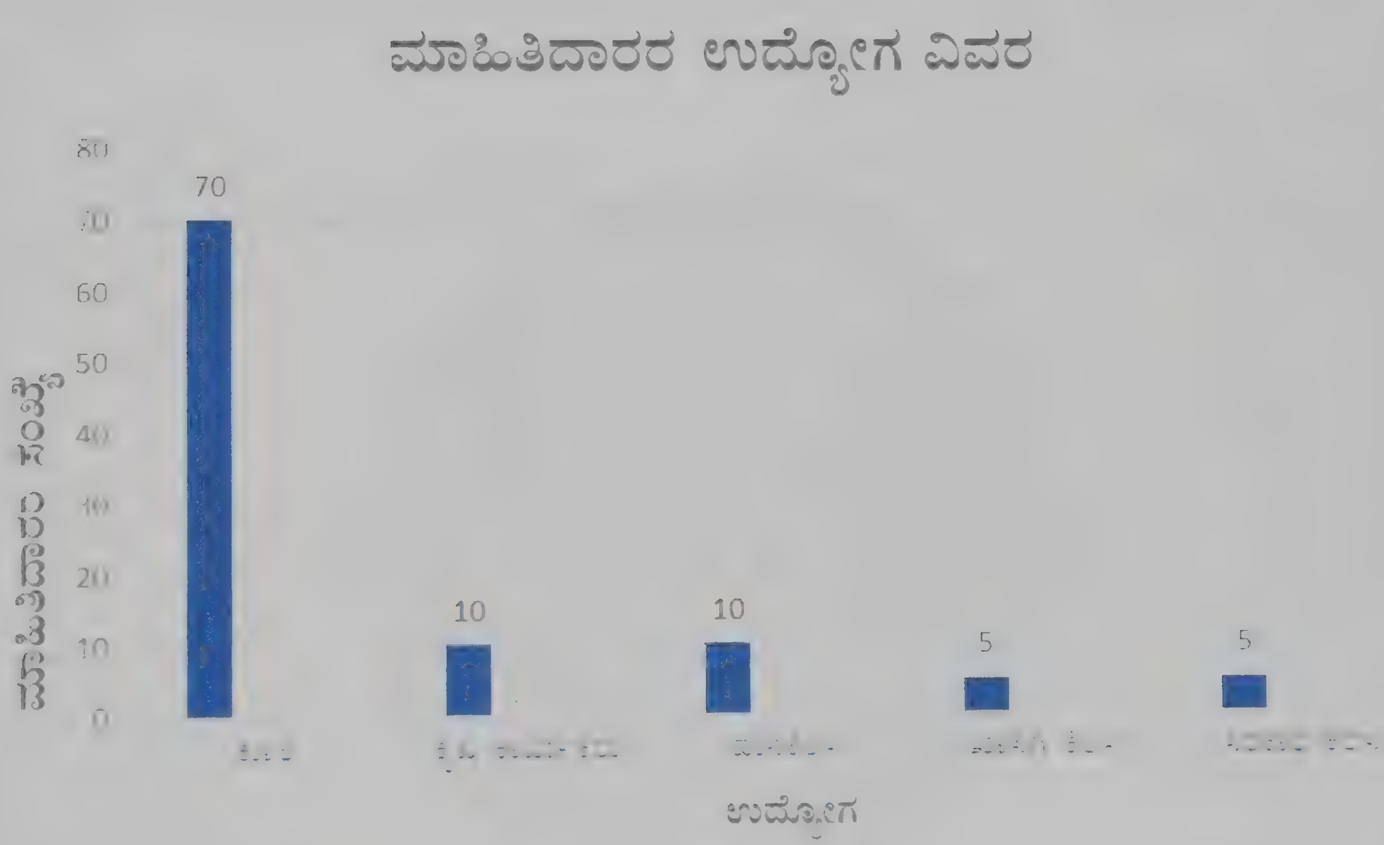
ಮೂಲ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಂಶ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ಕೋಷ್ಟಕ ೩.೬ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಉದ್ಯೋಗ

ಕ್ರ.ಸಂ	ಉದ್ಯೋಗ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
೧	ಕೂಲಿ	೭೦	೭೦%
೨	ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು	೧೦	೧೦%
೩	ಮನೆಕೆಲಸ	೧೦	೧೦%
೪	ಖಾಸಗಿ ಕೆಲಸ	೫	೫%
೫	ಸರಕಾರಿ ಕೆಲಸ	೫	೫%
ಒಟ್ಟು		೧೦೦	೧೦೦%

ಕೋಷ್ಟಕ ೩.೬ ರಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ೭೦% ದಷ್ಟು ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ೧೦% ದಷ್ಟು ಕೃಷಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ೧೦% ದಷ್ಟು ಮನೆಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ೫% ದಷ್ಟು ಖಾಸಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ೫% ದಷ್ಟು ಸರಕಾರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿದಾರರು ಹೆಚ್ಚು ಕೂಲಿ ಆಧಾರಿತ ದಿನನಿತ್ಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಾಗಿದ್ದು ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳವನ್ನು ಪಡೆಯುವವರು ಕಾಣಸಿಗುತ್ತಾರೆ.

ನಕ್ಷೆ ೩. ೪ : ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಉದ್ಯೋಗ ವಿವರ

ಮೂಲ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

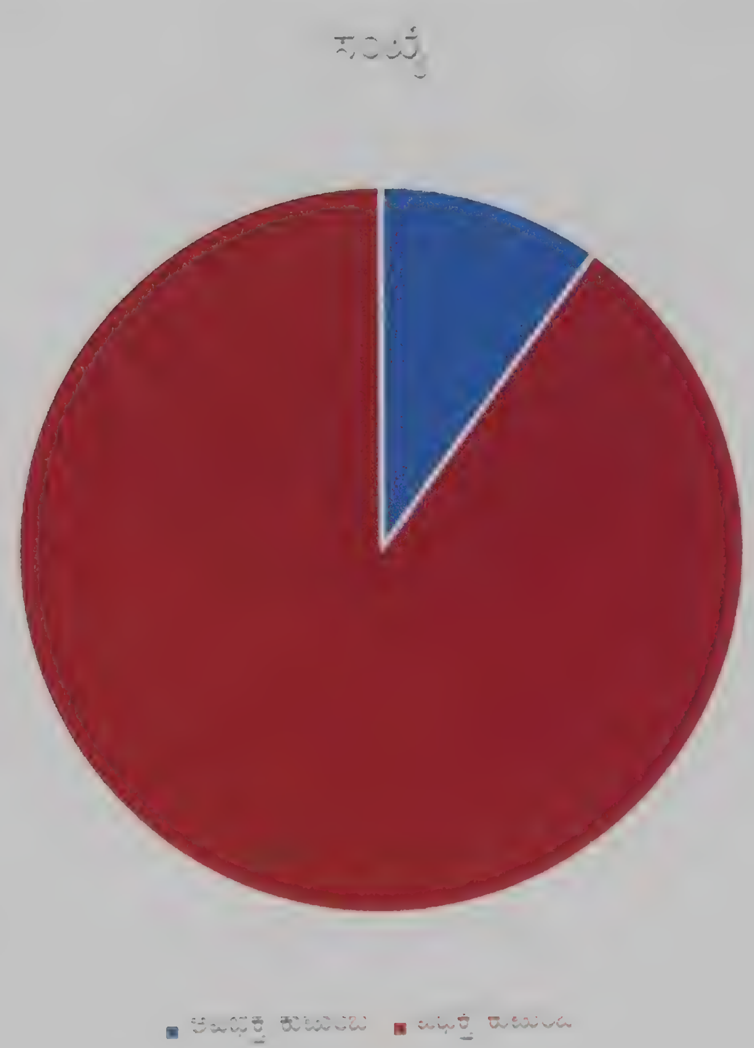
ಕೋಷ್ಟಕ ೩.೭ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಮಾಹಿತಿ

ಕುಟುಂಬದ ಸ್ವರೂಪ (ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಕುಟುಂಬದ ಸ್ವರೂಪ)

ಕ್ರ.ಸಂ	ಕುಟುಂಬದ ಸ್ವರೂಪ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
೧	ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ	೧೦	೧೦%
೨	ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ	೯೦	೯೦%
ಒಟ್ಟು		೧೦೦	೧೦೦%

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ ೩.೭ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಕುಟುಂಬದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಶತ ೯೦% ರಷ್ಟು ವಿಭಕ್ತಿ ಕುಟುಂಬ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ೧೦% ದಷ್ಟು ಅವಿಭಕ್ತಿ ಕುಟುಂಬ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸೋಮಾರಿತನ, ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ, ಆಂತರಿಕ ಘರ್ಷಣೆ, ಗಲಭೆಗಳು ಕಾಣಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ.

ನಕ್ಷೆ ೩.೬ : ಮಾಹಿತಿ ದಾರರ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸ್ವರೂಪ

ಕೋಷ್ಟಕ ೩.೮ ಕುಟುಂಬ ಇರುವ ವರ್ಗ

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಕುಟುಂಬ ಇರುವ ವರ್ಗ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
೧	ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗ	೧	೧%
೨	ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗ	೪	೪%
೩	ಬಡತನ ರೇಖೆಕ್ಕಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವವರ ವರ್ಗ	೯೫	೯೫%
ಒಟ್ಟು		೧೦೦	೧೦೦%

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ ೩.೮ ರಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿದಾರರು ಹೊಂದಿರುವ ಕುಟುಂಬದ ವರ್ಗವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಶತ ೯೫ ರಷ್ಟು ಕುಟುಂಬ ಬಡತನ ರೇಖೆಕ್ಕಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವ ಕುಟುಂಬ ಇರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ೧% ದಷ್ಟು ಕುಟುಂಬ ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶೇಕಡಾ ೪ ರಷ್ಟು ಕುಟುಂಬ ಮದ್ಯಮ ವರ್ಗ ಕುಟುಂಬಗಳು ಇರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ನಕ್ಷೆ ೩.೭ ಕುಟುಂಬದ ವರ್ಗ

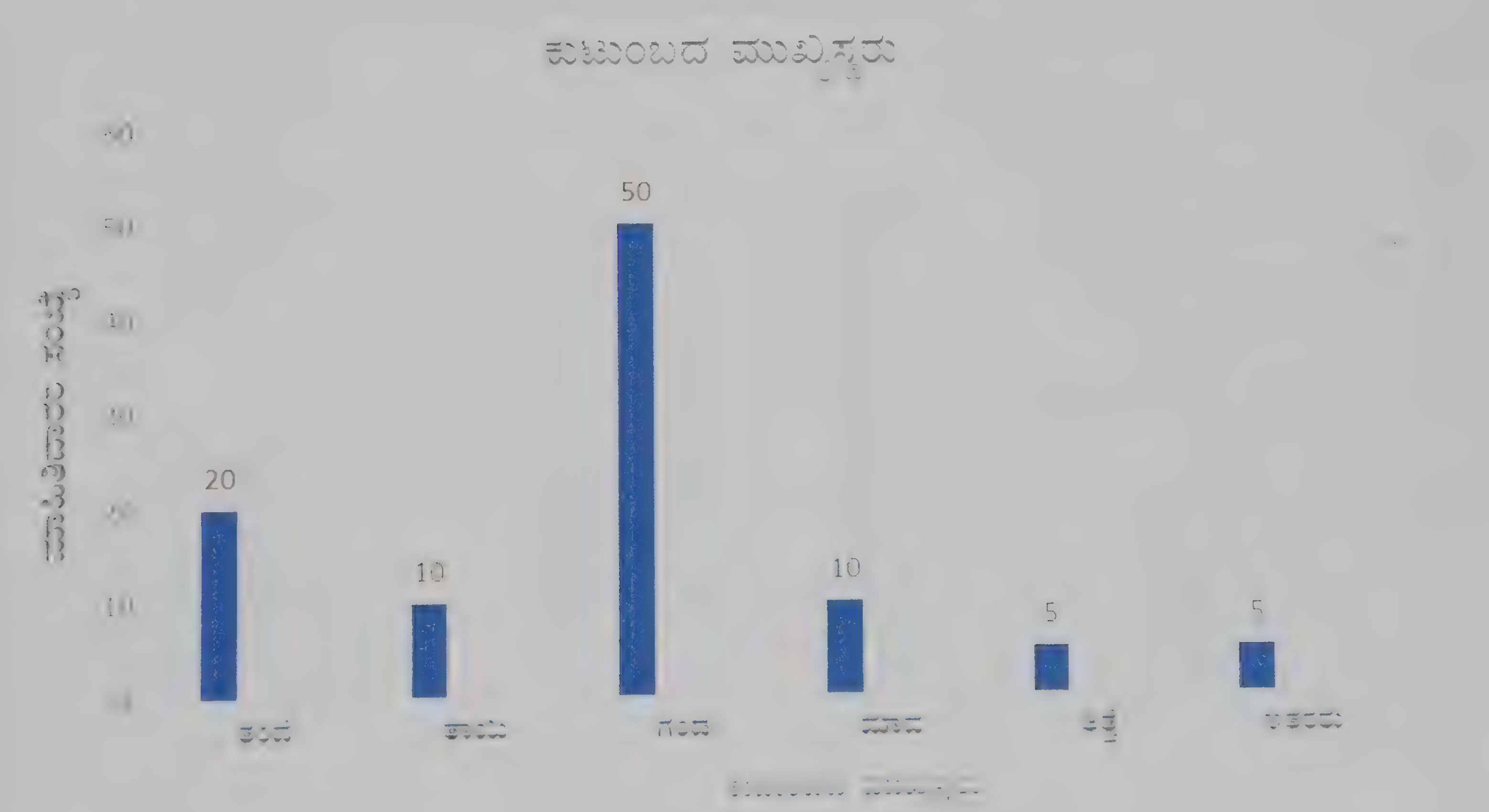
ಮೂಲ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ – ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ಕೋಷ್ಟಕ ೩.೯ ಕುಟುಂಬದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರ ವಿವರ:

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಕುಟುಂಬದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
೧	ತಂದೆ	೨೦	೨೦%
೨	ತಾಯಿ	೧೦	೧೦%
೩	ಗಂಡ	೫೦	೫೦%
೪	ಮಾವ	೧೦	೧೦%
೫	ಅತ್ತೆ	೫	೫%
೬	ಇತರರು	೫	೫%
ಒಟ್ಟು		೧೦೦	೧೦೦%

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ ೩.೯ ರಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಕುಟುಂಬದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರ ವಿವರವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕುಟುಂಬದ ಪ್ರಗತಿ ಅದಃಪತನ ಕುಟುಂಬದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೇಲಿನ ಕೊಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ೨೦% ರಷ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ತಂದೆ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾದರೆ ೧೦% ರಷ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ೫೦% ರಷ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡನು ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾದರೆ ೧೦% ರಷ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಮಾವ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ೫% ರಷ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ತೆ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಳಾಗಿರುತ್ತಾಳೆ. ೫% ರಷ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತಿತರರು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ನಕ್ಷೆ ೮:

ಮೂಲ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಂಶ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

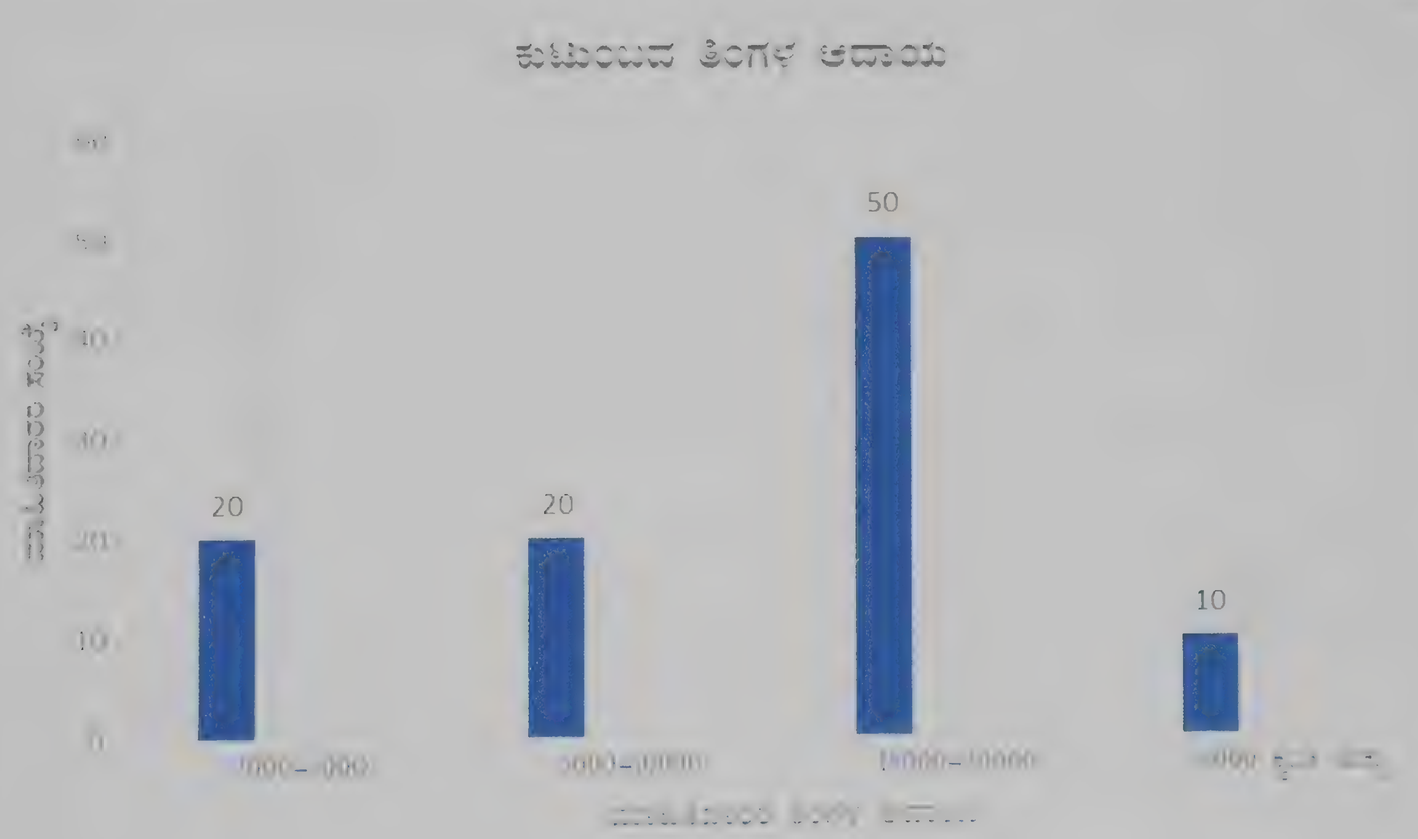
ಕೋಷ್ಟಕ ೩.೧೦ ಕುಟುಂಬದ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಮಾಹಿತಿದಾರರ ತಿಂಗಳ ಆದಾಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
೧	೨೦೦೦-೫೦೦೦	೨೦	೨೦%
೨	೫೦೦೦-೧೦೦೦೦	೨೦	೨೦%
೩	೧೫೦೦೦-೨೦೦೦೦	೫೦	೫೦%
೪	೨೦೦೦೦ ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು	೧೦	೧೦%
ಒಟ್ಟು		೧೦೦	೧೦೦%

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ ೩.೧೦ ಕುಟುಂಬದ ಆದಾಯವು ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರ ಆಹಾರ, ಬಟ್ಟೆ ಆರೋಗ್ಯಗಳ ಮಿತಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಆದಾಯವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಕೋಷ್ಟಕದ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿ ಶತ ೨೦ ರಷ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ರೂ. ೨೦೦೦ ರಿಂದ ೫೦೦೦ ತಿಂಗಳ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ೨೦% ದಷ್ಟು ರೂ. ೫೦೦೦ ರಿಂದ ೧೦೦೦ ತಿಂಗಳ ಆದಾಯ ಹೊಂದಿರುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ೫೦% ದಷ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳ ತಿಂಗಳ ಆದಾಯವು ರೂ. ೧೫೦೦೦ ರಿಂದ ೨೦೦೦೦ ಹೊಂದಿರುವವನನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ರೂ. ೨೦೦೦೦ ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ತಿಂಗಳ ಆದಾಯ ಹೊಂದಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೇವಲ ೧೦% ದಷ್ಟು ಇರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ನಕ್ಷೆ ೩.೯ ಕುಟುಂಬದ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ

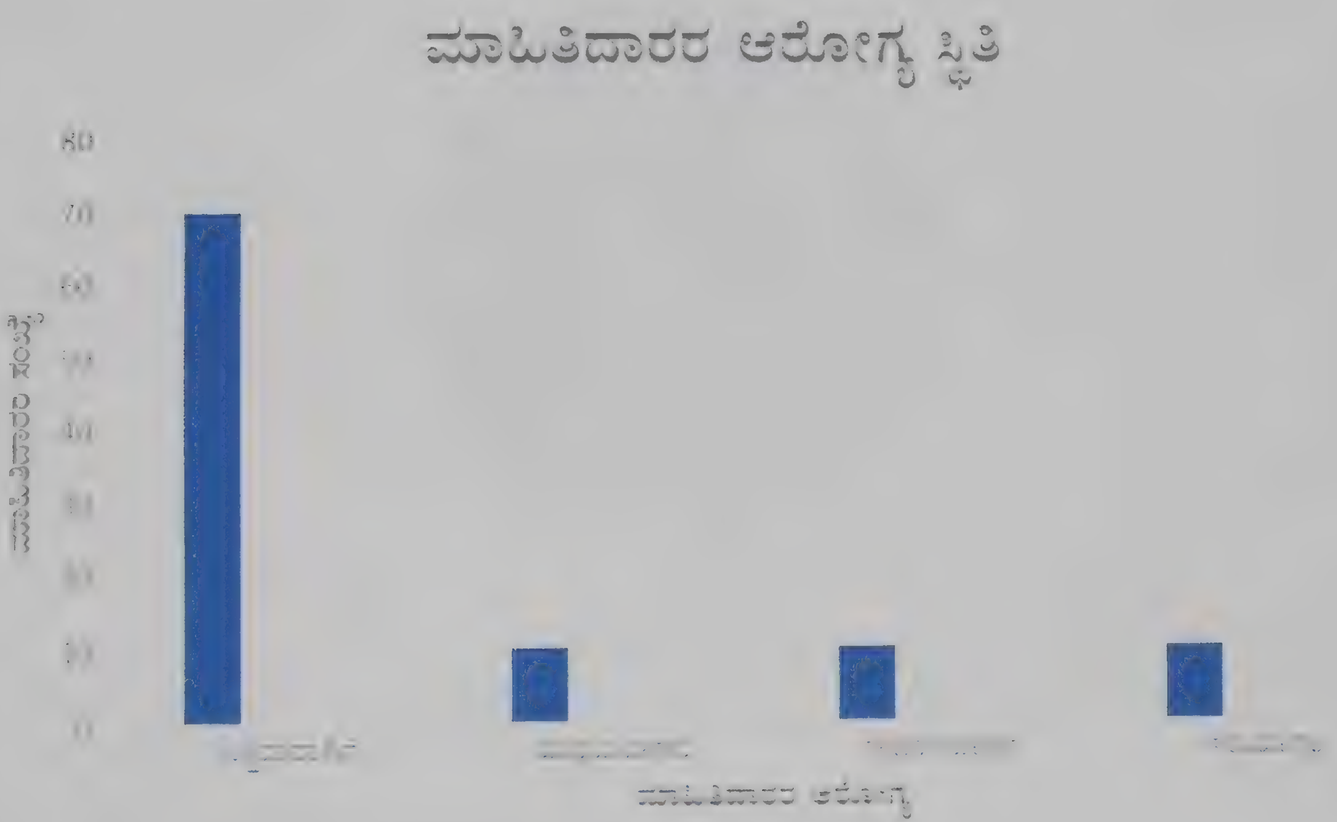
ಮೂಲ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ಕೋಷ್ಟಕ ೩.೧೧ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ಥಿತಿ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಆರೋಗ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
೧	ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ	೭೦	೭೦%
೨	ಮಧ್ಯಮವಾಗಿದೆ	೧೦	೧೦%
೩	ಸಾಧರಣವಾಗಿದೆ	೧೦	೦%
೪	ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ	೧೦	೧೦%
ಒಟ್ಟು		೧೦೦	೧೦೦%

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕವು ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಆರೋಗ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ೭೦% ದಷ್ಟು ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಆರೋಗ್ಯವು ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ೧೦% ದಷ್ಟು ಮಂದಿ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಮದ್ಯಮವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ೧೦% ದಷ್ಟು ಮಂದಿ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಸಾಧರಣವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ೧೦% ಮಂದಿ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ಥಿತಿ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಉತ್ತರ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ನಕ್ಷೆ ೩.೧೦

ಮೂಲ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಂಶ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ಕೋಷ್ಟಕ ೩.೧೨ ಸ್ವಂತ ಮನೆಯ ವಿವರ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಸ್ವಂತ ಮನೆ ವಿವರ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
೧	ಹೌದು	೯೮	೯೮%
೨	ಇಲ್ಲ	೨	೨%
ಒಟ್ಟು		೧೦೦	೧೦೦%

ಮಾಹಿತಿದಾರರಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಸ್ವಂತ ಮನೆ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಪ್ರತಿ ಶತ ೯೨% ದಷ್ಟು ಮಂದಿ ಸ್ವಂತ ಮನೆ ಇದೆ. ಪ್ರತಿ ೨% ಮಂದಿ ಸ್ವಂತ ಮನೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳಿಂದ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರವು ಮನೆ ನಿರ್ಮಾಣವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿದ್ದರೂ ಅದು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣ ಗ್ರಾಮ ಪ್ರದೇಶದ ದಲಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ನಕ್ಷೆ ೩೧೧

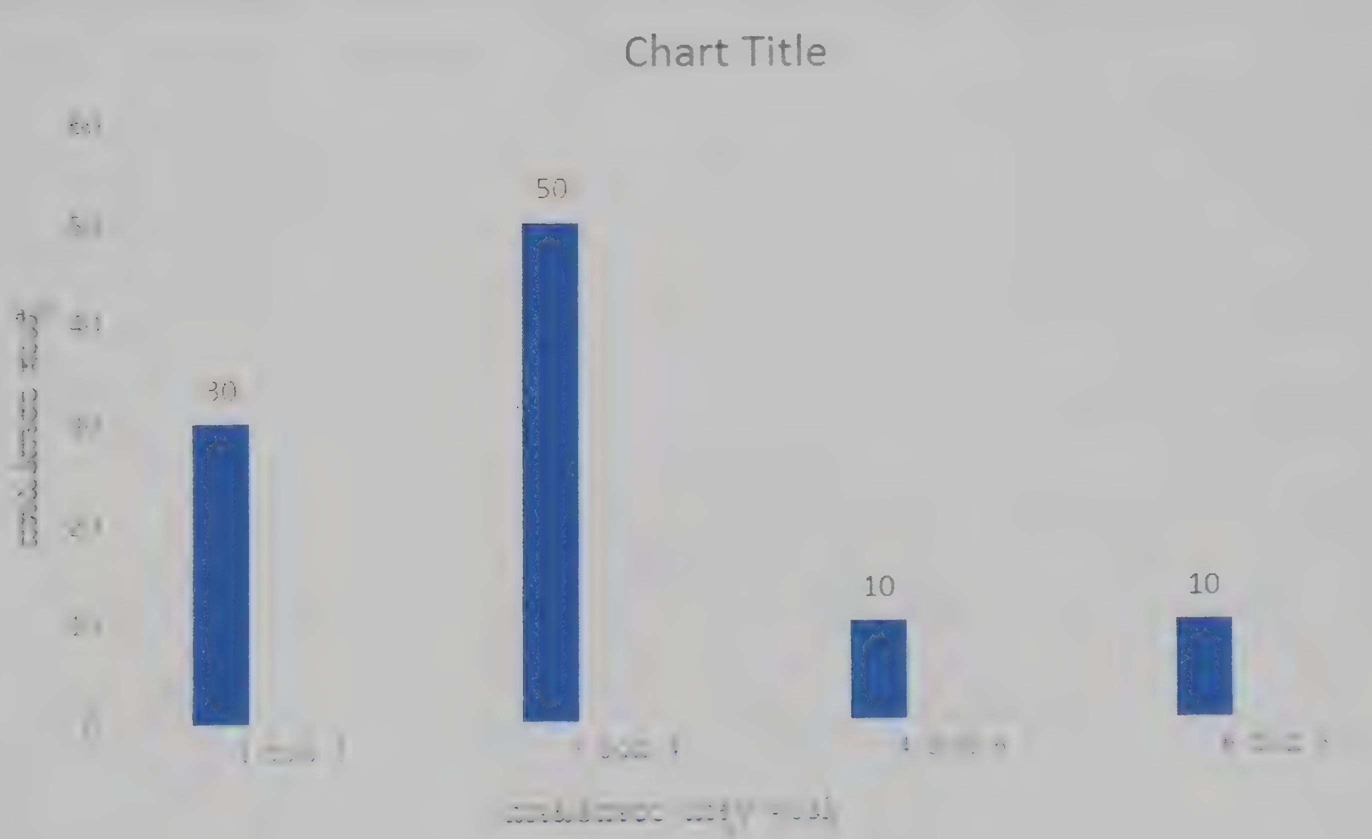
ಮೂಲ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಂಶ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ಕೋಷ್ಟಕ ೩.೧೩ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಮಕ್ಕಳ ವಿವರ

ಕ್ರ. ಸಂಖ್ಯೆ	ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಪ್ರತಿ ಶತ
೧	೧ ರಿಂದ ೨	೩೦	೩೦%
೨	೩ ರಿಂದ ೪	೫೦	೫೦%
೩	೪ ರಿಂದ ೬	೧೦	೧೦%
೪	೬ ರಿಂದ ೮	೧೦	೧೦%
ಒಟ್ಟು		೧೦೦	೧೦೦%

ಈ ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕವು ೩.೧೩ ರಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಶತ ೩೦% ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ೧ ರಿಂದ ೨ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಶತ ೫೦% ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ೩ ರಿಂದ ೪ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ, ಪ್ರತಿ ಶತ ೧೦ ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ೪ ರಿಂದ ೬ ಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಶತ ೧೦% ದಷ್ಟು ಮಂದಿ ೬ ರಿಂದ ೮ ಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳಿಂದ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ನಕ್ಷೆ ೧.೧೨ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಮಕ್ಕಳ ವಿವರ

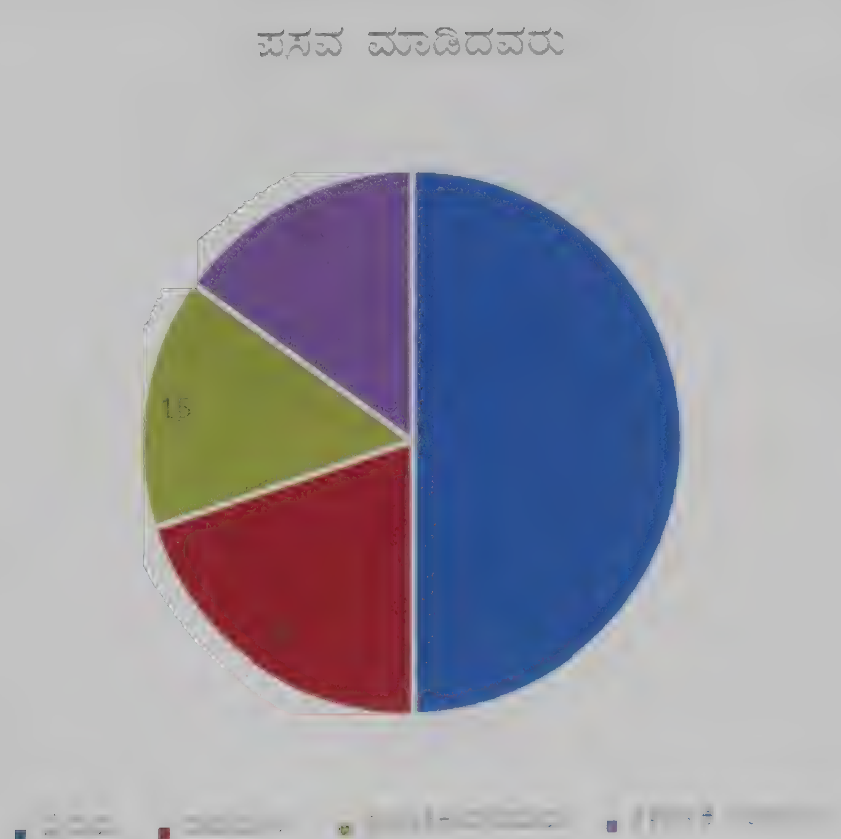
ಮೂಲ :ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ಕೋಷ್ಟಕ ೩.೧೪ : ಪ್ರಸವ ಮಾಡಿದವರ ವಿವರ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಪ್ರಸವ ಮಾಡಿದವರು	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
೧)	ವೈದ್ಯರು	೫೦	೫೦%
೨)	ದಾದಿಯರು	೨೦	೨೦%
೩)	ಪ್ರಸೂತಿಕಾರಣಿಯರು	೧೫	೧೫%
೪)	ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಉಳ್ಳವರು	೧೫	೧೫%
ಒಟ್ಟು		೧೦೦	೧೦೦%

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕವು ೩.೧೪ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಪ್ರಸವ (ಹೆರಿಗೆ) ಮಾಡಿದವರ ವಿವರವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸವ ಎನ್ನುವುದು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮರು ಜನ್ಮ ಇದ್ದಂತೆ. ನಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಸವವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣ ಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಪ್ರತಿ ೫೦% ದಷ್ಟು ದಲಿತ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಹೆರಿಗೆಯನ್ನು ವೈದ್ಯರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಉಳಿದಂತೆ ಪ್ರತಿ ಶತ ೨೦% ದಷ್ಟು ಮಂದಿ ದಾದಿಯರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ೧೫% ದಷ್ಟು ಪ್ರಸೂತಿಕಾರಣಿಯರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೆ ೧೫% ದಷ್ಟು ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಹೆರಿಗೆಯನ್ನು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಉಳ್ಳವರು ಮಾಡಿರುವುದು. ಈ ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಂಡದಲ್ಲಿ ಆಘಾತಕಾರಿ ವಿಷಯ ಎಂದರೆ ಇನ್ನು ಹೆರಿಗೆಯನ್ನು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಉಳ್ಳವರು ಪ್ರಸೂತಿ ಕಾರಣಿಯರು ಮಾಡಿರುವುದು. ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿರುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಇವು ಹೆರಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಆಘಾತಕಾರಿ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ನಕ್ಷೆ ೩.೧೩

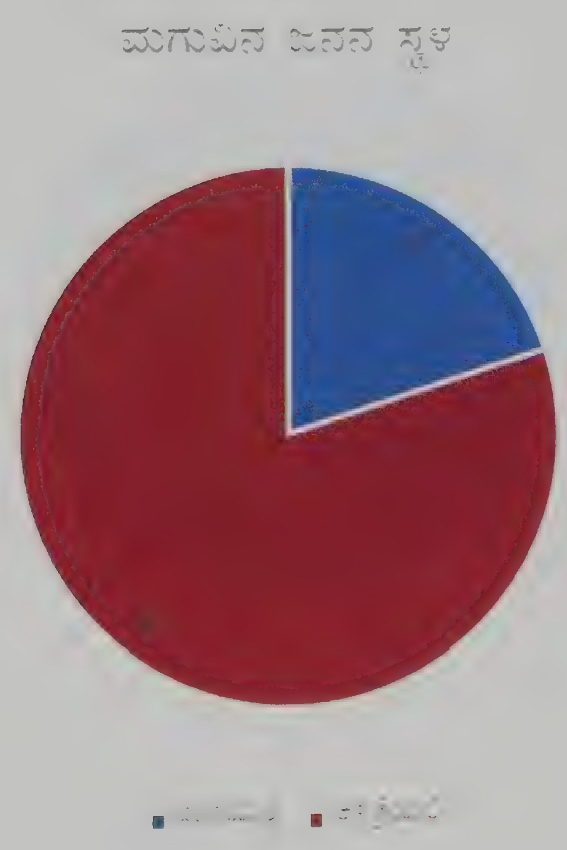
ಮೂಲ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಂಶ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

<u>ಕೋಷ್ಟಕ ೩.೧೫ ನಿಮ್ಮ ಮಗುವಿನ ಜನನ ಸ್ಥಳದ ವಿವರ</u>

ಕ್ರ.ಸಂ	ಮಗುವಿನ ಜನನ ಸ್ಥಳ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
೧	ಮನೆಯಲ್ಲಿ	೨೦	೨೦%
೨	ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ	೮೦	೮೦%
ಒಟ್ಟು		೧೦೦	೧೦೦%

ಈ ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕವು (೩.೧೫) ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಮಗುವಿನ ಜನನ ಸ್ಥಳದ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಮಗು, ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯವಂತ ತಾಯಿ ಆಗಬೇಕಾದರೆ, ಮಗುವಿನ ಜನನ ಸ್ಥಳ ಮಿಶ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ೨೦% ದಷ್ಟು ಮಂದಿ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗುವಿಗೆ ಜನ್ಮ ನೀಡಿರುವುದು ಹಾಗೆಯೆ ೮೦% ದಷ್ಟು ಮಂದಿ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮಗುವಿಗೆ ಜನ್ಮ ನೀಡಿರುವುದು ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳಿಂದ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳವಳವಾದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಇನ್ನು ಕೂಡ ೨೦% ದಷ್ಟು ಮಂದಿ ಇನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗುವಿಗೆ ಜನ್ಮ ನೀಡಿರುವುದು, ದಲಿತ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸವಿತ್ತು. ಸರಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳು ದಲಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ತಲುಪದೆ ಇರುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣ ಬಹುದಾಗಿದೆ.

ನಕ್ಷೆ ೩.೧೪

ಮೂಲ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಂಶ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

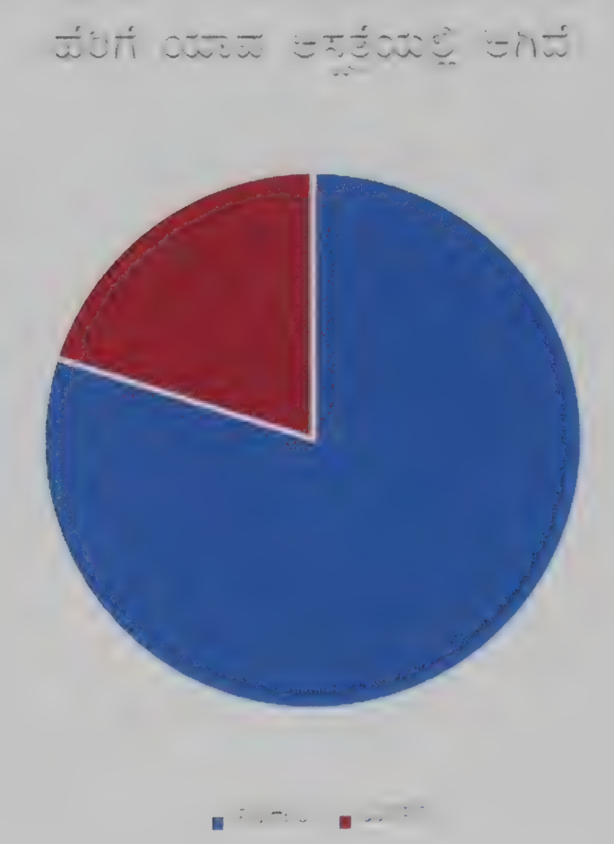
ಕೋಷ್ಟಕ ೩.೧೬ : ಹೆರಿಗೆಯಾದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ವಿವರ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ವಿವರ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
೧	ಸರಕಾರಿ	೮೦	೮೦%
೨	ಖಾಸಗಿ	೨೦	೨೦%
ಒಟ್ಟು		೧೦೦	೧೦೦%

ಈ ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕವು (೩.೧೬) ಮಾಹಿತಿದಾರರ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯ ಹೆರಿಗೆ ಯಾವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ನಿಮ್ಮ ಹೆರಿಗೆ ಯಾವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಪ್ರತಿಶತ ೮೦% ದಷ್ಟು ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಹೆರಿಗೆ ಸರಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ೨೦% ದಷ್ಟು ದಲಿತ ಮಂದಿ ನಮ್ಮ ಹೆರಿಗೆ ಖಾಸಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದ ಪ್ರಕಾರ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಹೆರಿಗೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸರಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ನಕ್ಷೆ ೩.೧೫

ಮೂಲ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಂಶ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ಕೊನೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ :

೧. ರಚಿತ ಸಂದರ್ಶನಾ ತಪಶೀಲನ್ನು ಪ್ರಮುಖ ತಂತ್ರವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಯಿತು
೨. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ
೩. ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಂದರ್ಶನ
೪. ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಮನೆಮನೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ

ಅಧ್ಯಾಯ –೪

ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯಧಾರಿತ ಮಾಹಿತಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ :

೪.೧ ಮಾಹಿತಿದಾರಾರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ

ಪ್ರಸ್ತುತ ನಾಲ್ಕನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ನಾವು ಯಾವುದೇ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಂಡಾಗ ಆ ವಿಷಯದ ಸತ್ಯಾ ಸತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಅರಿಯಲು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಉದ್ಯೋಗ ಕೂಲಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಅತೀ ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದುದ್ದರಿಂದ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಮತ್ತು ಅವರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ನೆರವು ತಿಳಿಯುವುದು ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ, ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣದಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕುಂಠಿತಗೊಂಡಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದುದರಿಂದ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣವನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೧ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಮನೆ ಒಡೆತನ:

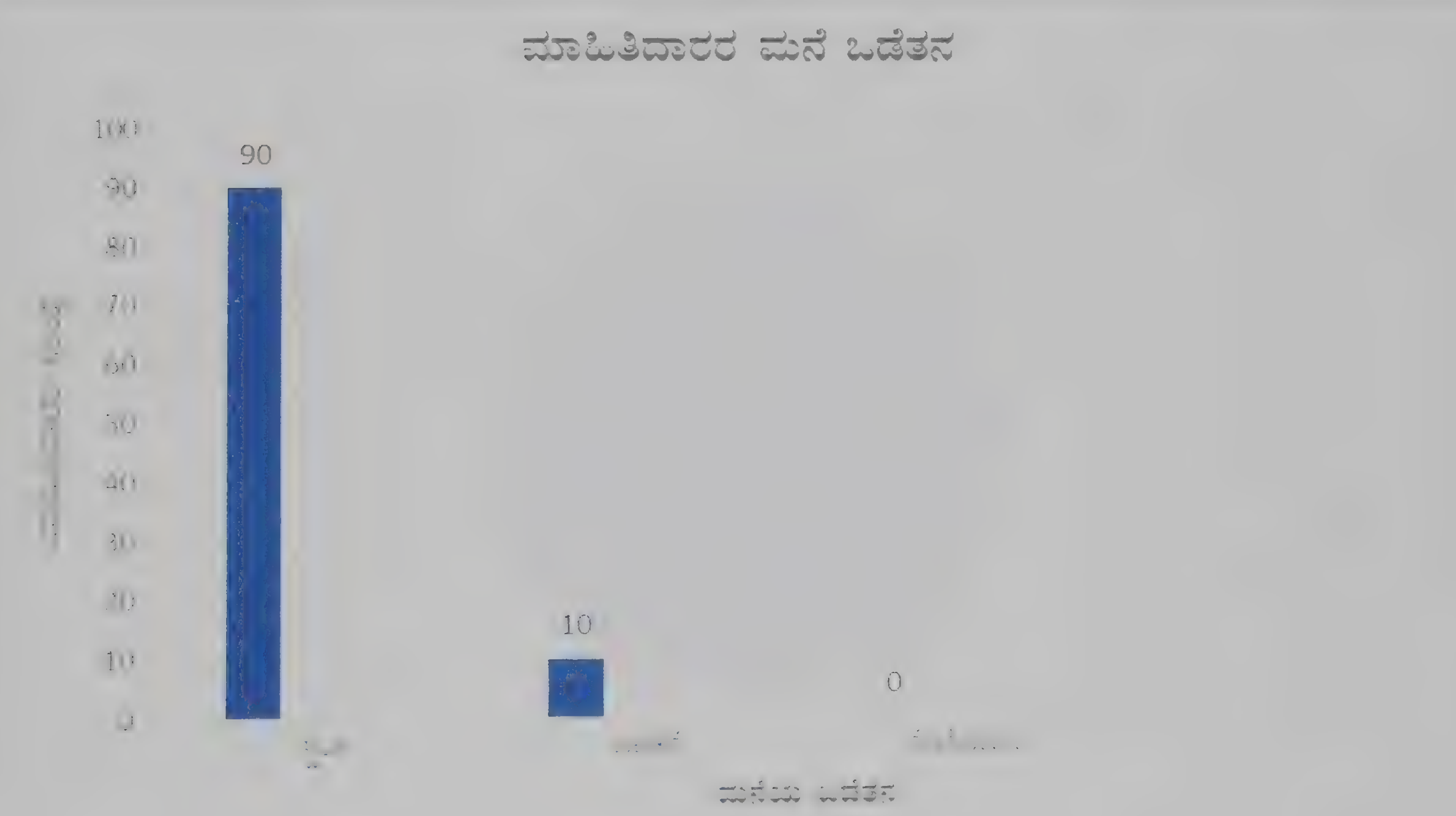
ಕ್ರ. ಸಂ	ಮನೆಯ ಒಡೆತನ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
೧	ಸ್ವಂತ	೯೦	೯೦%
೨	ಬಾಡಿಗೆ	೧೦	೧೦%
೩	ಗೇಣಿಯಿಂದ	೦	೦%
	ಒಟ್ಟು		೧೦೦%

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೧ರಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಮನೆಯ ಒಡೆತನದ ವಿವರವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯು ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಏನೂ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಶತ ೯೦ರಷ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳು ಸ್ವಂತ ಮನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ೧೦ರಷ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳು ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ಗೇಣಿಯಿಂದ (ಗೇಣಿಯಲ್ಲಿ) ವಾಸಿಸುವ ಕುಟುಂಬ ಇರುವುದು ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ನಕ್ಷೆ ೧೬

ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಮನೆಯ ಒಡೆತನ

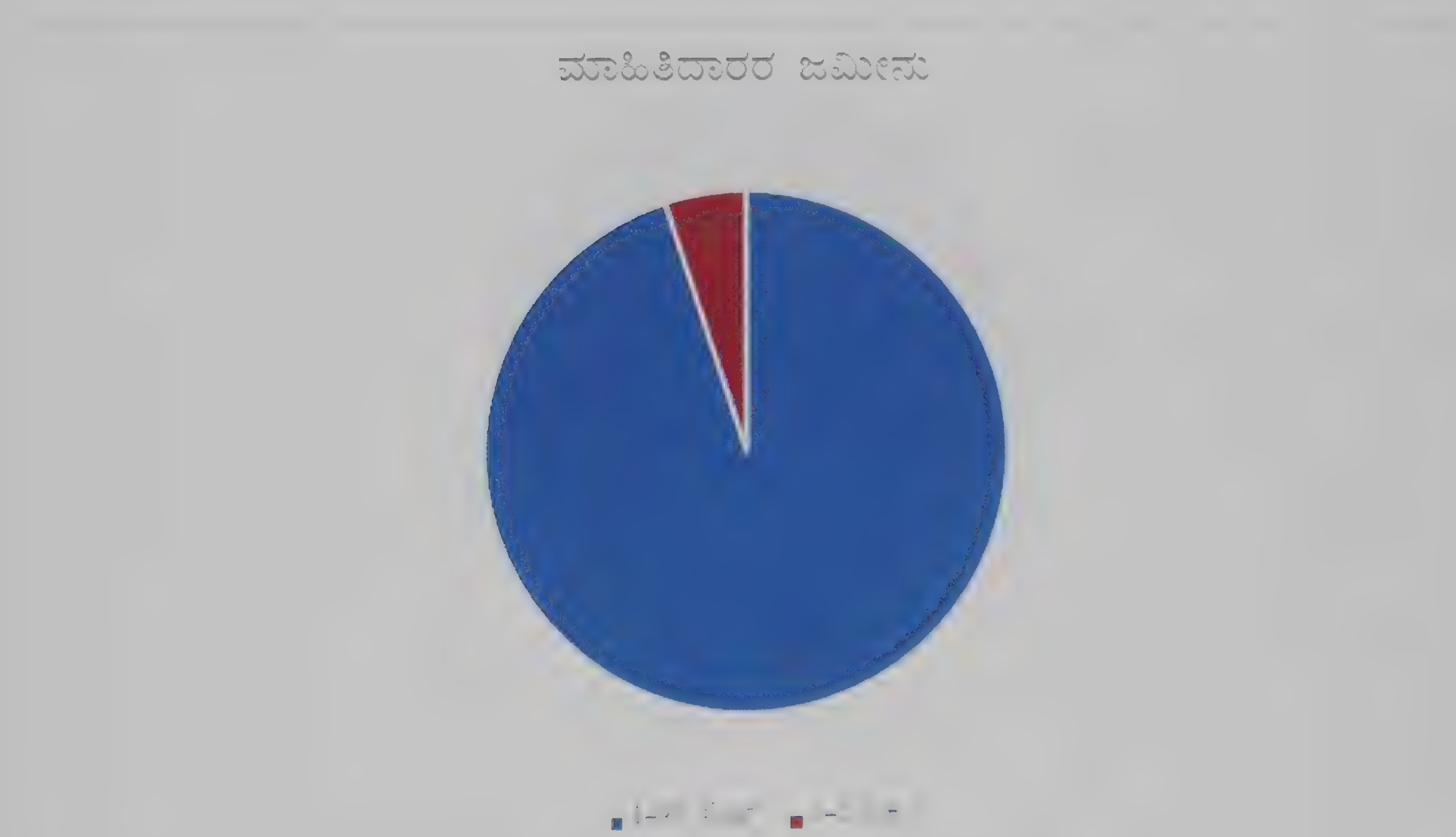
ಮೂಲ: ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೨ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಜಮೀನಿನ ವಿವರ:

ಕ್ರ. ಸಂ	ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಜಮೀನು	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
೧.	೧-೯೦ ಸೆಂಟ್ಸ್	೯೫	೯೫%
೨	೧-೨ ಎಕ್ರೆ	೫	೫ %
	ಒಟ್ಟು	೧೦೦	೧೦೦%

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೨ ರಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಜಮೀನಿನ ವಿವರವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತಿನ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಏರುಪೇರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಇದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಶ್ರೀಮಂತರು ಶ್ರೀಮಂತರಾಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಶತ ೯೫ರಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ಜಮೀನು ಹೊಂದಿದವರು ಇದ್ದಾರೆ ಪ್ರತಿ ಶತ ೫ ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಎಂದರೆ ೧ ರಿಂದ ೨ ಎಕ್ರೆ ಜಮೀನು ಹೊಂದಿದ್ದವರು ಇರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ನಕ್ಷೆ ೧೭

ಮೂಲ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಂಶ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

<u>ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೩ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಆದಾಯದ ವಿವರ</u>

ಕ್ರ.ಸಂ	ನಿಮ್ಮ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
೧	ಹೌದು	೫	೫%
೨	ಇಲ್ಲ	೯೫	೯೫%
	ಒಟ್ಟು	೧೦೦	೧೦೦%

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೩ ರಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯದ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ೯೫%ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ಮಾಹಿತಿದಾರರು ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಉಳಿದಂತೆ ೯೫ ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಳವಳ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

<u>ನಕ್ಷೆ ೧೮</u>

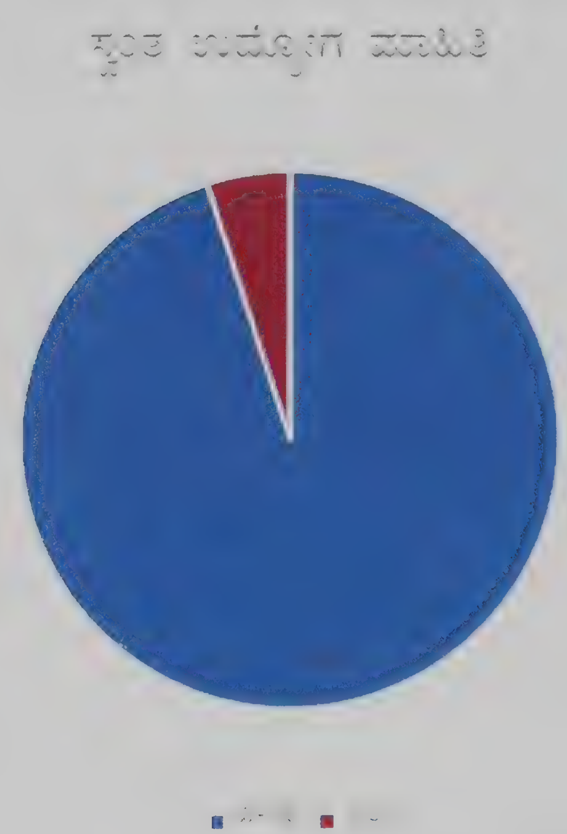
ಮೂಲ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಂಶ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೪ ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಹಿತಿ ವಿವರ

ಕ್ರ. ಸಂ	ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಹಿತಿ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
೧	ಹೌದು	೯೫	೯೫%
೨	ಇಲ್ಲ	೫	೫%
	ಒಟ್ಟು	೧೦೦	೧೦೦%

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೪ ರಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಉದ್ಯೋಗದ ವಿವರವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಮುಖ್ಯ ಕಸಬು ಆಗಿದ್ದು, ಒಂದು ಕುಟುಂಬದ ಉನ್ನತಿ ಅಥವಾ ಅವನತಿ ಆ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು ಮಾಡುವ ಉದ್ಯೋಗದ ಮೀತಿ ನಿಂತಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಶತ ೯೫ ಮಂದಿ ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಳದೆಂತೆ ೫ರಷ್ಟು ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ನಕ್ಷೆ ೧೯

ಮೂಲ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಂಶ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

೪.೨ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

ಸಬಲೀಕರಣ ಎನ್ನುವ ಪದವನ್ನು ೧೯೭೦ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಬಳಸಿರುವುದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಎಂಪವರ್‌ಮೆಂಟ್ ಎನ್ನುವ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಪದವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಬಲೀಕರಣ ಇಲ್ಲವೇ ಸಶಕ್ತಿಕರಣ ಎಂದು ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಕೊಡು, ಅಧಿಕಾರ ನೀಡು, ಸಮರ್ಥರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಇಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಎನ್ನುವುದು ಅಧಿಕಾರ ಎನ್ನುವ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಬಲೀಕರರಣ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಆಸಕ್ತರಲ್ಲಿ ಜಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿ ತಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರನ್ನು ಸಮರ್ಥರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದೇ ಸಬಲೀಕರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಬಲೀಕರಣ ಬಗೆಗೆ ಕೆಲವು ಚಿಂತಕರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಫಾಲೋ ಫ್ರೇಯರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಜನಪ್ರಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪದವನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ೧೯೭೦ ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದರು. ಜಾಗತೀಕರಣದ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಈ ಸಬಲೀಕರಣ ಎನ್ನುವ ಪದ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀಲತಾ ಬಾಟ್ಲಿವಾಲಾ ಅವರು ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ "ಪ್ರಚಲಿತ ಅಧಿಕಾರ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿತವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ಸಬಲೀಕರಣ" ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಸೋರಸನ್ ಮತ್ತು ವಾಲಾಸನ್ ಅವರು ಸಬಲೀಕರಣ ಎಂದರೆ "ಸ್ವ ನಿಯಂತ್ರಣ ತಮ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತಾವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಆಯ್ಕೆ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು, ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿ ಮತ್ತು ಪರಾಧೀನ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಹೊರಬರುವ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಸಬಲೀಕರಣ ಎನ್ನುವುದು ಅಸಮಾನದ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಹಾಗೇ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖವಾಗಿದೆ. ಸಬಲೀಕರಣವು ಅತೀ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಎರಡು ಮುಖಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಒಂದನೆಯದು ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ

ಮತ್ತೊಂದು ಸುಲಲಿತ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ.

ದಲಿತರ ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದಲಿತ ಮುಂಡಾಲ ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಾತ್ರಗಳ ಬದಲಾವಣೆಯೇ ಸಬಲೀಕರಣ. ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಆತ್ಮಜಾಗೃತಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಂದೂ ಕರೆಯಬಹುದು. ದಲಿತರ ಸಬಲೀಕರಣದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಹೋರಾಟ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಇದು ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರುತ್ತದೆ. ಆ ಬದಲಾವಣೆಗಳೆಂದರೆ.

- ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಭದ್ರತೆಯ ಭಾವನೆ.
- ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.
- ಸಾಮಾಜಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು.
- ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಕೌಟುಂಬಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾವಣೆ.

ಸಬಲೀಕರಣ ಎನ್ನುವುದು ಇಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಗುರಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಸಮಾಜದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ವಂಚಿತರು ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೋರಾಟ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದು. ಅಧಿಕಾರ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸಬಲೀಕರಣವು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ತುಳಿತಕ್ಕೊಳಗಾದವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಆದರೂ ದಲಿತರ ಮತ್ತು ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಧ್ಬಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರುವ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ, ದಲಿತ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿಯು ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ ಹಾಗೂ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರುವವರು ಇವರೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಮುಂಡಾಲ ಸಮಾಜದ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಬಲೀಕರಣ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳು ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆ ಆಂದೋಲನಗಳಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅಂತಸ್ತು ಮತ್ತು ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ವಿಮೋಚನೆ ಬೆಳಕನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಂತಸ್ತು ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಿದೆ. ಇಂದಿನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮನೆಯ ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗದೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಧೇಯತೆ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದರೆ ಹಲವಾರು ಮಹನೀಯರ ಪರಿಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಹೋರಾಟದ ಫಲಶ್ರುತಿಯಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯ ಮಹತ್ವದ ಸಾಧನೆ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತರ ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶೋಷಿತ ಸಮುದಾಯಗಳ ಹುಟ್ಟು ವರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಆಚರಣೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿತು. ಈ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಮೇಲ್ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಕೆಳವರ್ಗ ಎಂಬ ಬೇಧ ಬಾವ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಕೆಳವರ್ಗದವರಾದ ದಲಿತರ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದನ್ನು ಕಾಣಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮುದಾಯಗಳು ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

- ❖ ಅಸ್ಪ್ರಶ್ಯತೆ : ಸಮಾಜದ ಕೆಲವು ಖಾಸಗಿ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಅಮಾನವೀಯ ಅಸ್ಪ್ರಶ್ಯತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಾದ ಶಾಲೆ, ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಹೋಟೆಲ್, ದೇವಸ್ಥಾನ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವರ ಮೇಲೆ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ ೧೭ನೇ ವಿಧಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಅಸ್ಪ್ರಶ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಿದರೂ ಇಂದಿಗೂ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವುದು ವಿಷಾದನೀಯ.
- ❖ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳು : ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಸಂವಿಧಾನಿಕವಾಗಿ ಈಡೇರಿಸಬೇಕಾದುದು ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳಾದ ಮನೆ, ಶಿಕ್ಷಣ, ನೀರು, ವಸತಿ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿದೆ. ಆದರೆ ದಲಿತರಿಗೆ ಸಿಗುವ ಈ ಅವಕಾಶಗಳು ಸಮಾಜದ ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ವಂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
- ❖ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಜ್ಞಾನ : ದಲಿತರಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಯಾರೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕರಾಗಿಲ್ಲ. ಎಂಬುದು ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

- ❖ ಭೂ ಒಡೆತನ : ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ದೌರ್ಜನ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆತನ ಭೂಮಾಲೀಕರ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದು ದಲಿತ ಸಮುದಾಯವು ಭೂಮಾಲೀಕರ ಕೈಕೆಳಗೆ ದುಡಿಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರದ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ದಲಿತರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಕಾಲನಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಾಸಸ್ಥಳಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಿಡಲಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುವ ಕಾರ್ನಾಡು ಅಮೃತಾನಂದಮಯಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಈ ಸಮುದಾಯದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮನೆ ನಿವೇಶನ ಕಟ್ಟಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ದಲಿತ ಸಮುದಾಯ ಈ ರೀತಿಯ ಸಂದಿಗ್ಧ ಸಂಕೀರ್ಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
- ❖ ಜೀವನ ಶೈಲಿ : ಆಸ್ಪ್ರಶ್ಯತೆ ಆಚರಣೆಯು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಜೀವನ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ತರಗಳ ಮೇಲೆ ಗಂಭೀರವಾದ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ವರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಮಾಜದ ಆಂತರಿಕ ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅದು ದಲಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆಯೂ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಕನಿಷ್ಟ ಕೂಲಿ, ನೀರಿನ ಬಳಕೆ ಮುಂತಾದ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ಅವರು ವಂಚಿತರಾಗಿದ್ದೇವೆ.
- ❖ ಅಂತರ್‌ಜಾತಿ ವಿವಾಹದಿಂದ ಅನೇಕ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬರುವ ಕಲ್ಪನೆ ಇದ್ದರೂ ಸಮಾಜದ ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರ ಅವಮಾನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
- ❖ ಬಡತನ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವಿಕೆಯಿಂದ ಈ ಸಮಾಜದ ಮಹಿಳೆಯರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಲೆಎತ್ತಿ ತಿರುಗಾಡಲು ಅಸಾಧ್ಯ.
- ❖ ದಲಿತ ಮುಂಡಾಲ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಲೈಂಗಿಕ ಶೋಷಣೆ, ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾನೂನುಗಳು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ದೊರಕದಿರುವುದರಿಂದ ಮೊದಲಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

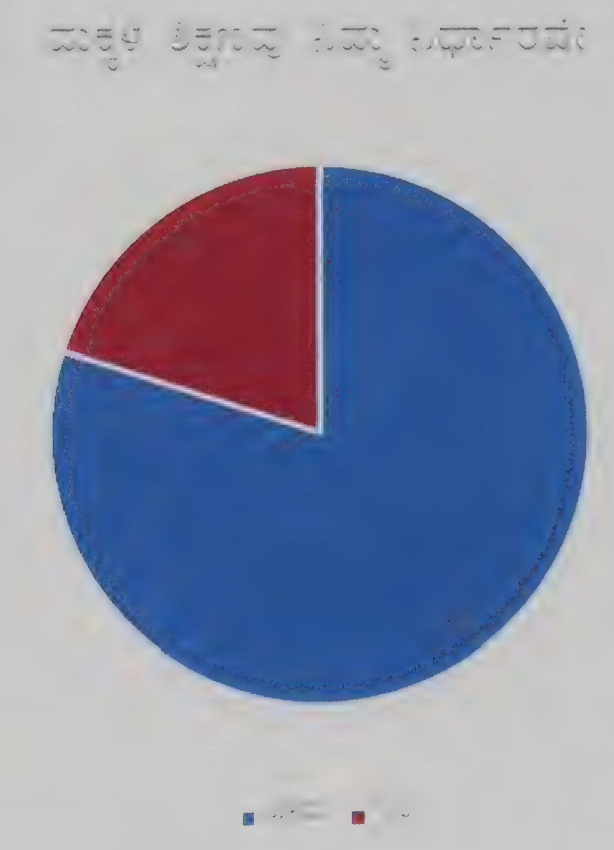
ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೫ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣವು ನಿರ್ಧಾರ

ಕ್ರ. ಸಂ	ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣವು ನಿಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರವೇ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
೧	ಹೌದು	೮೦	೮೦%
೨	ಇಲ್ಲ	೨೦	೨೦%
	ಒಟ್ಟು	೧೦೦	೧೦೦%

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೫ ರಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲು ತಂದೆ, ತಾಯಿಗೆ ಹಕ್ಕಿದ್ದು ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಶತ ೮೦%ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ನಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಪ್ರತಿ ಶತ ೨೦ರಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ನಿರ್ಧಾರ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಅಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕು ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದು ಸಪ್ಷವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ನಕ್ಷೆ ೨೦

ಮೂಲ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಂಶ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

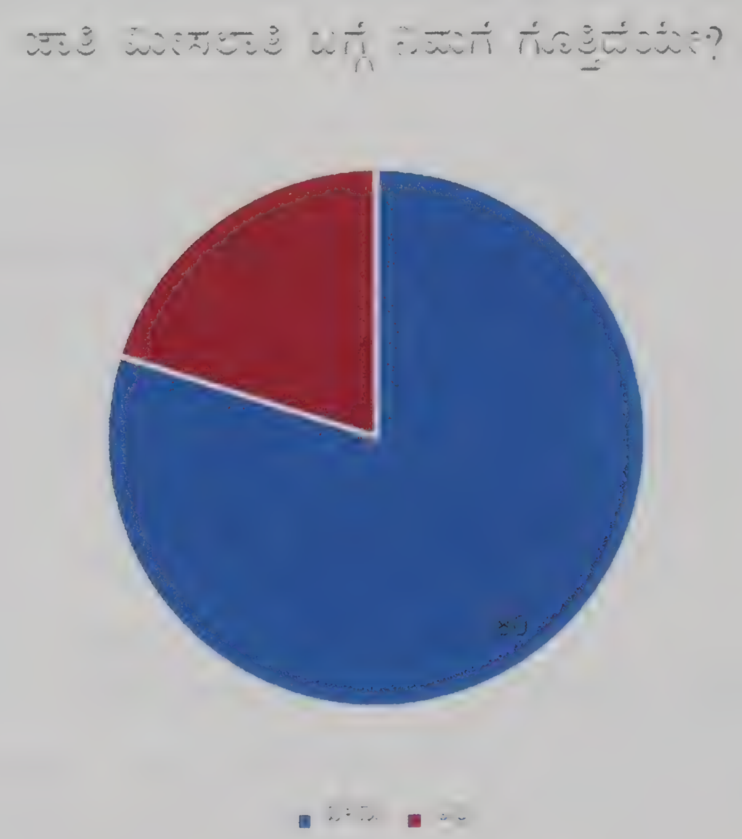
ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೧೦ ಜಾತಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರ

ಕ್ರ. ಸಂ	ಜಾತಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ?	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
೧	ಹೌದು	೮೦	೮೦%
೨	ಇಲ್ಲ	೨೦	೨೦%
	ಒಟ್ಟು	೧೦೦	೧೦೦%

ಈ ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೧೦ ರಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿದಾರರಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಜಾತಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿದೆಯೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಲಾಯಿತು. ಪ್ರತಿಶತ ೮೦ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ಹೌದು ಗೊತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಉತ್ತರವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ ಉಳಿದಂತೆ ಪ್ರತಿ ಶತ ೨೦ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಉತ್ತರವನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಮೇಲಿನ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ದಲಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಜಾತಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯದೇ ಇರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ನಕ್ಷೆ ೨೨

ಮೂಲ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಂಶ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೭ ಸಾಮಾಜಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ

ಕ್ರ. ಸಂ	ಸಾಮಾಜಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತೀರಾ?	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
೧	ಹೌದು	೬೦	೬೦%
೨	ಇಲ್ಲ	೪೦	೪೦%
	ಒಟ್ಟು	೧೦೦	೧೦೦%

ಮೂಲ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಂಶ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ಈ ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೭ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಬಳಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವವಿಸುತ್ತೀರಾ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲಾಯಿತು. ಪ್ರತಿ ಶತ ೬೦ ರಷ್ಟು ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೌದು ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಉತ್ತರ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಪ್ರತಿ ಶತ ೪೦ ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಉತ್ತರವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೋಷ್ಟಕದ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳು ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಜಾತಿ ಏರುಪೇರು ಇರುವುದು ಸಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ಕಳವಳಿಯಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಅಂಶವಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೮ ಮನೆಯ ನಿರ್ಧಾರಗಳು

ಕ್ರ. ಸಂ	ಮನೆಯ ನಿರ್ಧಾರಗಳು ನಿಮ್ಮ ಇಷ್ಟದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
೧	ಹೌದು	೨೦	೨೦%
೨	ಇಲ್ಲ	೮೦	೮೦%
	ಒಟ್ಟು	೧೦೦	೧೦೦%

ಮೂಲ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಂಶ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ
ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೮ ರಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಮನೆಯ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
ಪ್ರತಿ ಶತ ೨೦ ರಷ್ಟು ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಮನೆಯ ನಿರ್ಧಾರ ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟದಂತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ ಉಳಿದಂತೆ ಪ್ರತಿ ಶತ ೮೦% ರಷ್ಟು ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಮನೆಯ ನಿರ್ಧಾರ ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟದಂತೆ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೯ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಆದಾಯದ ಉಪಯೋಗ

ಕ್ರ. ಸಂ	ನಿಮ್ಮ ಆದಾಯವನ್ನು ನಿಮ್ಮಿಷ್ಟದಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೀರಾ?	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
೧	ಹೌದು	೨೦	೨೦%
೨	ಇಲ್ಲ	೮೦	೮೦%
	ಒಟ್ಟು	೧೦೦	೧೦೦%

ಮೂಲ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಂಶ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೯ ರಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿದಾರರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಆದಾಯ ನಿಮ್ಮಿಷ್ಟದಂತೆ ಉಪಯೋಗುತ್ತೀರಾ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಪ್ರತಿ ಶತ ೨೦ ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ಹೌದು ಎಂದು ಉತ್ತರ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ ಉಳಿದಂತೆ ಪ್ರತಿ ಶತ ೮೦ ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಉತ್ತರವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮಾಹಿತಿದಾರರು ತಮ್ಮ ಆದಾಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟದಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಸಷ್ಟವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

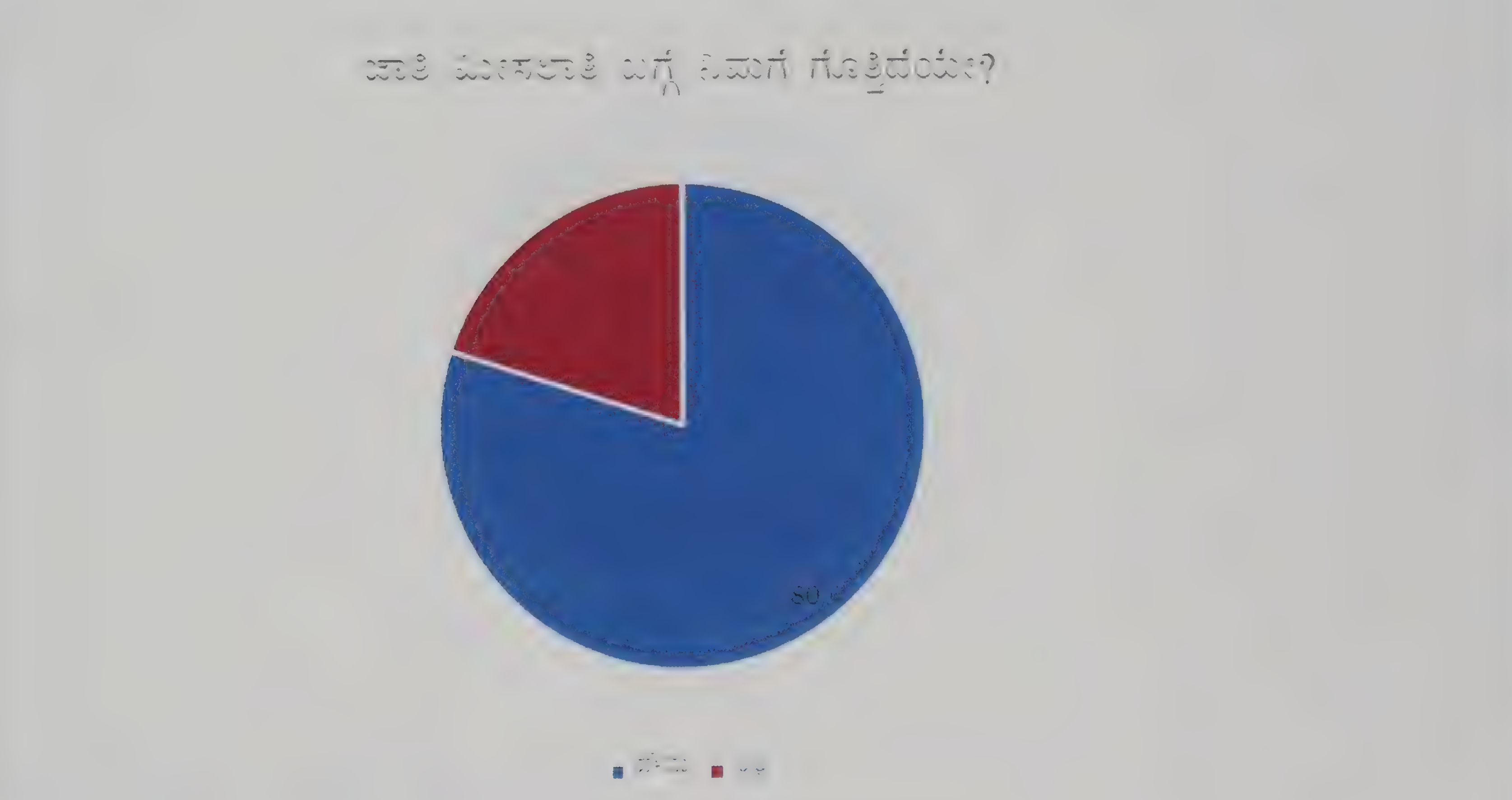
ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೧೦ ಜಾತಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರ

ಕ್ರ. ಸಂ	ಜಾತಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ?	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
೧	ಹೌದು	೮೦	೮೦%
೨	ಇಲ್ಲ	೨೦	೨೦%
	ಒಟ್ಟು	೧೦೦	೧೦೦%

ಈ ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೧೦ ರಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿದಾರರಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಜಾತಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿದೆಯೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಲಾಯಿತು. ಪ್ರತಿಶತ ೮೦ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ಹೌದು ಗೊತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಉತ್ತರವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ ಉಳಿದಂತೆ ಪ್ರತಿ ಶತ ೨೦ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಉತ್ತರವನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಮೇಲಿನ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ದಲಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಜಾತಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯದೇ ಇರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ನಕ್ಷೆ ೨೨

ಮೂಲ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಂಶ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

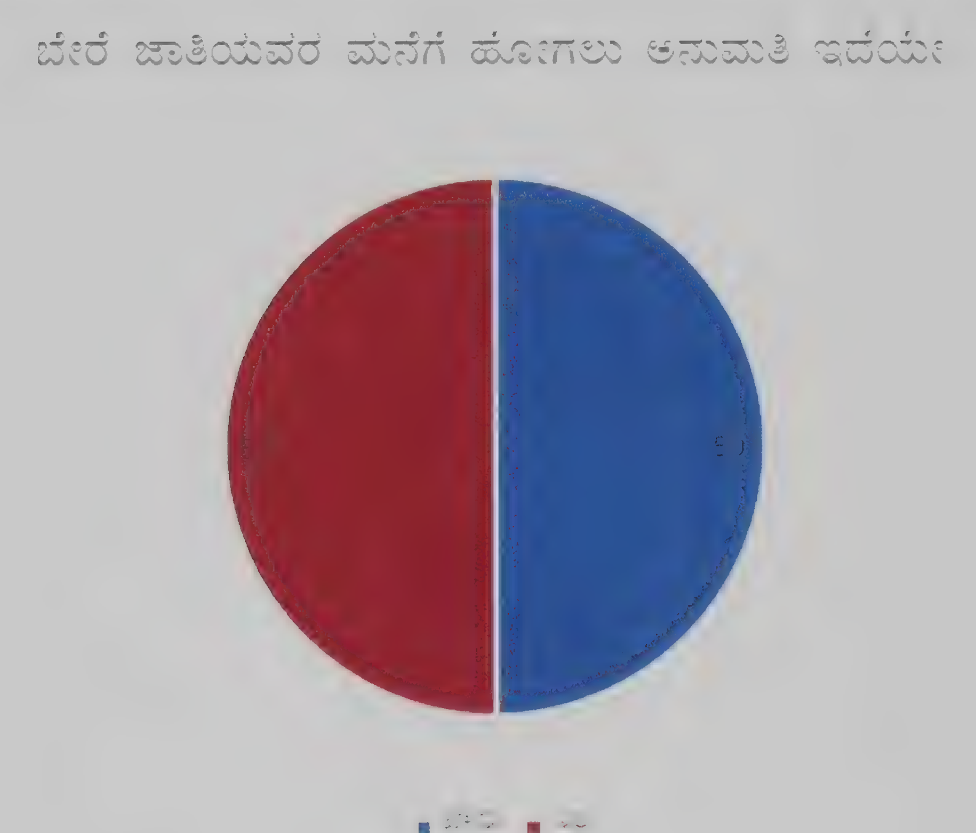
ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೧೧ ಜಾತಿ ಅಸಮಾನತೆಯ ವಿವರ:

ಕ್ರ. ಸಂ	ಬೇರೆ ಜಾತಿಯವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲು ಅನುಮತಿ ಇದೆಯೇ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
೧	ಹೌದು	೫೦	೫೦%
೨	ಇಲ್ಲ	೫೦	೫೦%
	ಒಟ್ಟು	೧೦೦	೧೦೦%

ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶವು ಇಂದಿಗೂ ಜಾತಿ–ಏರು–ಪೇರು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಉನ್ನತ, ಕೆಳವರ್ಗದ ನಡುವೆ ಅಂತರವಿರುವುದು ನಾವು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಪ್ರತಿ ಶತ ೫೦ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ನಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಉಂಟು ಎಂದು ಉತ್ತರ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಪ್ರತಿ ಶತ ೫೦ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ನಮಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಉತ್ತರವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಏರು–ಪೇರು ಇರುವುದನ್ನು ನಾವು ಈ ಅಂಕಿ –ಅಂಶಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ನಕ್ಷೆ ೨೩ ಜಾತಿ ಅಸಮಾನತೆಯ ವಿವರ

ಮೂಲ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಂಶ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೧೨ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯತ್ವ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದೀರಾ?	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
೧	ಹೌದು	೧೦	೧೦%
೨	ಇಲ್ಲ	೯೦	೯೦%
ಒಟ್ಟು		೧೦೦	೧೦೦%

ಮೂಲ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಂಶ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

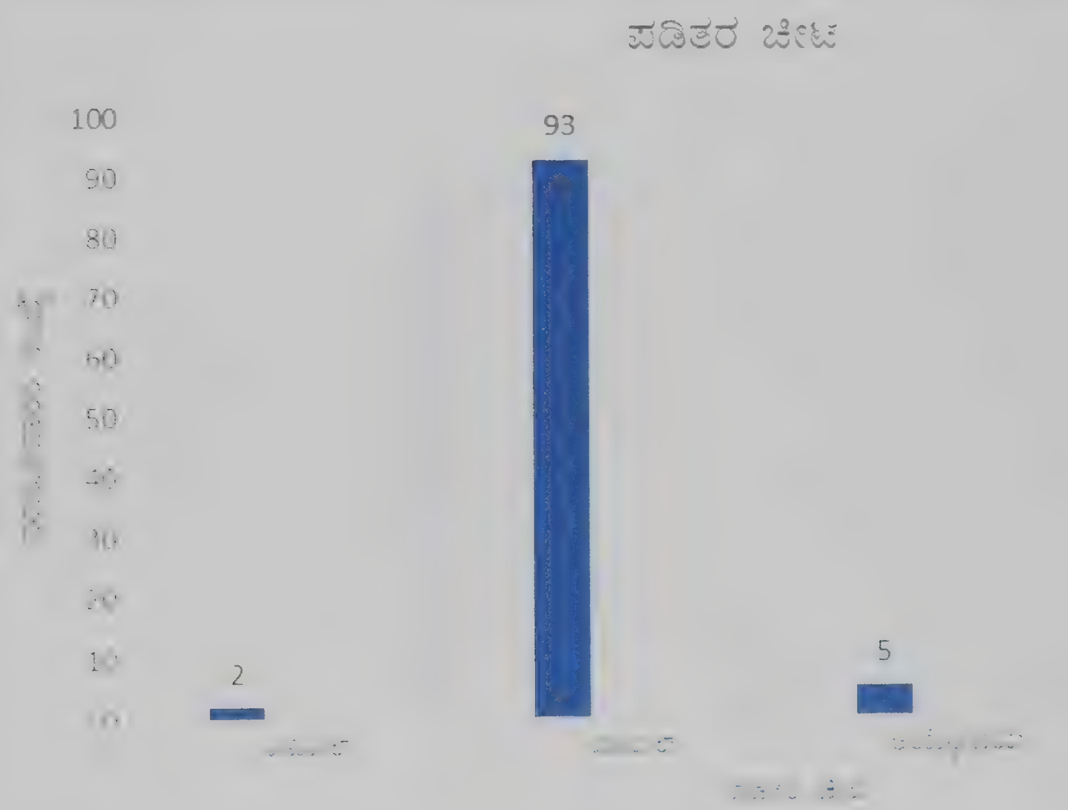
ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೧೨ ರಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಶತ ೧೦% ದಷ್ಟು ಮಂದಿ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಉಳಿದಂತೆ ಪ್ರತಿಶತ ೯೦% ದಷ್ಟು ಮಂದಿ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೧೩ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿ ವಿವರ

ಕ್ರ.ಸಂ	ಪಡಿತರ ಚೀಟಿ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
೧	ಎಪಿಎಲ್	೨	೨%
೨	ಬಿಪಿಎಲ್	೯೩	೯೩%
೩	ಅಂತ್ಯೋದಯ	೫	೫%
ಒಟ್ಟು		೧೦೦	೧೦೦%

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೧೩ ರಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿದಾರರು ಹೊಂದಿರುವ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಯ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಾಗಿದೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬಡವರ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಯ ಮೂಲಕ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಗಳು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ೨% ದಷ್ಟು ದಲಿತರು ಎ.ಪಿ.ಎಲ್ ಚೀಟಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಿದ್ದರೆ ಬಿ.ಪಿ.ಎಲ್ ೯೩% ದಷ್ಟು ದಲಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಅಯ್ಯೋದಯ ೫% ದಷ್ಟು ದಲಿತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ನಕ್ಷೆ ೨೪

ಮೂಲ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಂಶ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

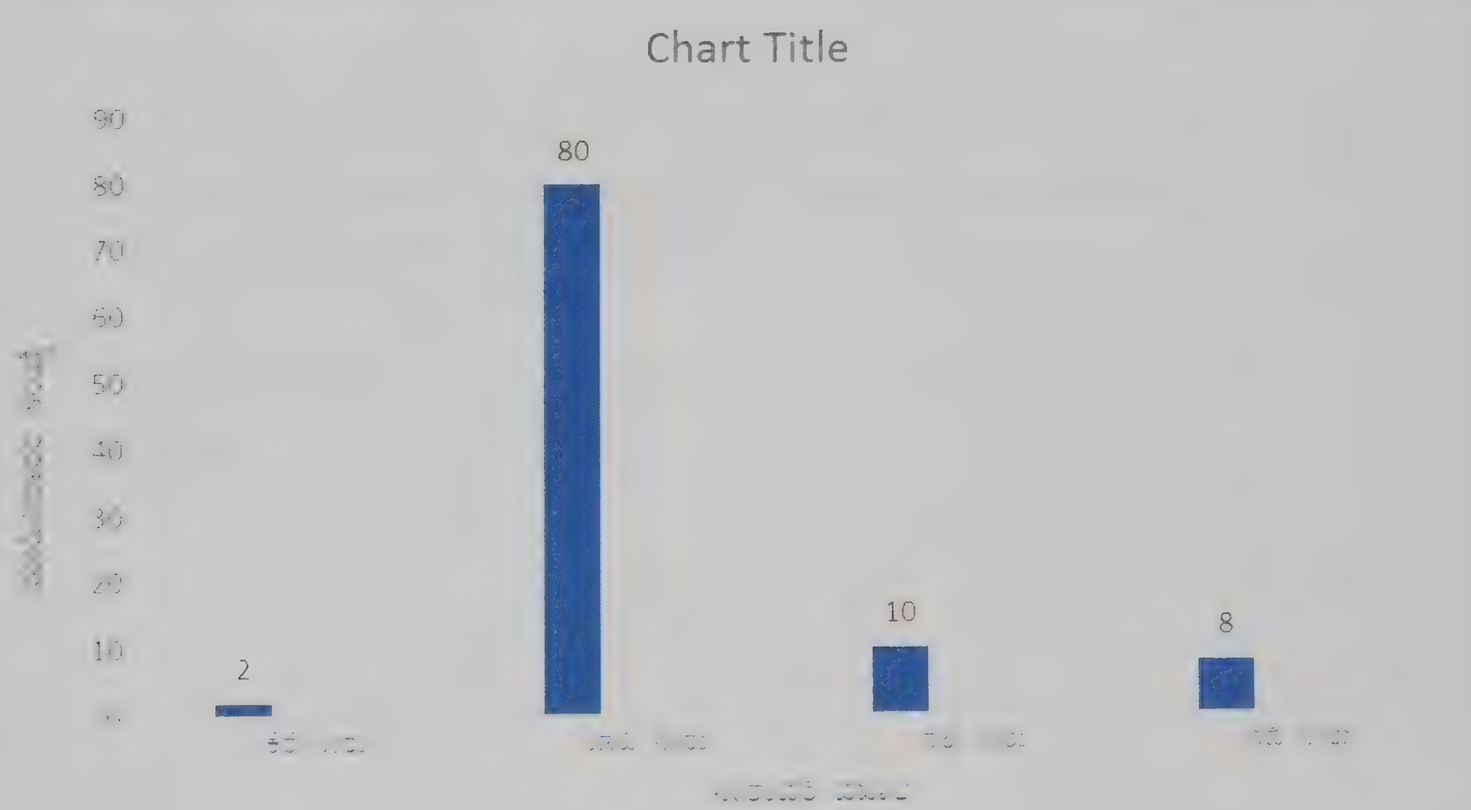
ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೧೪ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಮೂಲ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ನೀರಾವರಿ ಮೂಲ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
೧	ಕೆರೆ ನೀರು	೨	೨%
೨	ಬಾವಿ ನೀರು	೮೦	೮೦%
೩	ನಲ್ಲಿ ನೀರು	೧೦	೧೦%
೪	ನದಿ ನೀರು	೮	೮%
ಒಟ್ಟು			೧೦೦%

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ ಸಂಖ್ಯೆ ೪.೧೪ ರಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಕುಟುಂಬದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಶತ ೨% ದಷ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳು ಕೆರೆ ನೀರಾವರಿ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ ಉಳಿದಂತೆ ಪ್ರತಿ ಶತ ೮೦% ದಷ್ಟು ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಕುಟುಂಬಗಳ ಬಾವಿ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಉಳಿದಂತೆ ೧೦% ದಷ್ಟು ನಳ್ಳಿ ನೀರು, ೮೦% ದಷ್ಟು ರಲ್ಲಿ ನದಿ ನೀರು ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣ ಬಹುದಾಗಿದೆ.

ನಕ್ಷೆ ೨೫.

ಕುಟುಂಬದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಮೂಲ

ಮೂಲ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೧೫ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದ ವಿವರ

ಕ್ರ.ಸಂ	ನಗರ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುವ ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
೧	ಹೌದು	೨೫	೨೫%
೨	ಇಲ್ಲ	೭೫	೭೫%
ಒಟ್ಟು		೧೦೦	೧೦೦%

ಮೂಲ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೧೫ ಮಾಹಿತಿದಾರರು ನಗರ ಪಂಚಾಯಿತಿನಿಂದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುವರನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಶತ ೨೫% ದಷ್ಟು ದಲಿತ ಕುಟುಂಬಗಳು ನಗರ ಪಂಚಾಯಿತಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯದಿದ್ದಾರೆ ಉಳಿದಂತೆ ಪ್ರತಿ ಶತ ೭೫% ರಷ್ಟು ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯ ದಲಿತ ಕುಟುಂಬಗಳು ನಗರ ಪಂಚಾಯಿತಿನಿಂದ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯದಿರುವುದು ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಕೊನೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ

೧. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ
೨. ದಲಿತರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ
೩. ರಚಿತ ಸಂದರ್ಶನಾ ತಪಶೀಲನ್ನು ಪ್ರಮುಖ ತಂತ್ರವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಯಿತು
೪. ಮಂಗಳೂರು ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಕಿಪಿಡಿಯಾ

ಅಧ್ಯಾಯ: ೫

ಸಾರಾಂಶ ಮತ್ತು ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳು

" ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಮರೆತವರು ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾರರು"

– ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್

ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾಗವು ಅಧ್ಯಯನದ ಕೊನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಧ್ಯಯನದ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳು ಸಾರಾಂಶ, ಪ್ರಾಕ್‌ಕಲ್ಪನೆಗಳ ದೃಢೀಕರಣಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಜಾತಿ ಒಂದು ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅದರ ಸ್ಥಾನ ಪೂರ್ವ ನಿಶ್ಚಿತವಾದುದ್ದು. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ವರ್ಗದ ಸಂಚಲನೆಗೆ ಜಾತಿ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ದಲಿತರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೇ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತಿಲ್ಲ. ಭಾರತ ಜಾತಿ ಕೇಂದ್ರಿತ ಬದುಕಿನ ರಾಷ್ಟ್ರ. ಜಾತಿ ಮತ ಧರ್ಮವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಬದುಕಲಾಗದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪದೇಪದೇ ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಿದೆ. ಜಾತಿಯನ್ನು ಬೇರು ಸಹಿತ ಕಿತ್ತು ಹಾಕುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಆದರ್ಶ. ದೇಶ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದರೂ ಇಂದಿಗೂ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಸೇವಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಬೇಕಾದ ಸವಾಲು ಅವರ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ದೌರ್ಜನ್ಯ , ಅತ್ಯಾಚಾರ, ದುರುಪಯೋಗ ಮುಂತಾದ ಹೀನ ಕ್ರೌರ್ಯಗಳು ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶಾಪವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ, ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರ ಮೇಲೆ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುವುದು ಈಗ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ– ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಲಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಲಿತ ಮುಂಡಾಲ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೆಚ್ಚು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಆದುದರಿಂದ ಅವರ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸೂಚಕಗಳಲ್ಲಿ ಅತೀ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳೇನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಟಣೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಜನಗಣತಿ ವರದಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸತ್ಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟೀಕರಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರ ಅನುಭವಾತ್ಮಕ ನೆಲೆಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ವರದಿಗಳು ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒದಗಿಸಿರುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು, ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ನಡೆಸಲಾದ ಹಲವಾರು ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಫಲಿತಾಂಶದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ- ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸತ್ಯಗಳ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನೆಯಾದ "ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ" ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮುಲ್ಕಿಯ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದ ಮುಖಾಂತರ ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಕೆಲವೊಂದು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ನಾವು ಯಾವುದೇ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಂಡಾಗ ಆ ವಿಷಯದ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಅರಿಯಲು ಮತ್ತು ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು, ಸೇವಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ತಿಳಿಯಲು ದಲಿತ ಮುಂಡಾಲ ಸಮುದಾಯದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಆ ವಿಷಯದ ಬಗೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ ಲಭ್ಯವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸಬಲೀಕರಣವನ್ನು ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕಂಡು ಬಂದಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು.

೧. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ದಲಿತರು ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಇನ್ನೂ ಕೂಡಾ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವುದು, ಹಾಗೆಯೇ ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಕೂಡಾ ಇದೇ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದಿರುವುದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

೨. ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂದರೆ ಪ್ರತಿಶತ ೫೩% ರಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿದಾರರು ೧೮ ರಿಂದ ೨೫ ವಯೋಮಾನದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

೩. ಮಾಹಿತಿದಾರರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮಾಹಿತಿದಾರರು ಅಂದರೆ ೪೦% ರಷ್ಟು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ೫೦% ರಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿದಾರರು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸದಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದಲೆ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಬೇಕು. ಎಂಬ ಕೆಟ್ಟ ಆಲೋಚನೆ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅರಿವು ಈ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

೪. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಳುವ ಸರ್ಕಾರ ಹಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅವು ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ದಮನಿತ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿನ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತಲುಪಿರುವುದಿಲ್ಲ.

೫. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡದ ಜನರು ೨೦೧೧ ರ ಜನಗಣತಿಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಶೇ ೧೬.೨% ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ಶೇ೮.೨%. ದಷ್ಟು ಇರುವುದು ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಶೇ ೧೭% ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ೬.೬% ರಷ್ಟಿದ್ದು ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಶೇ ೧೦% ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ಶೇ ೧% ರಷ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

೬. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ ೫೬.೫% ರಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯವರು ಸಾಕ್ಷರತಾಗಲು ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಪೂರಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಆಳುವ ಸರ್ಕಾರಗಳು ರೂಪಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಜರೂರಾಗಿ ತರಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

೭. ಕಾನೂನಿನ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದಲಿತರನ್ನು ಹಾಗೂ ದಮನಿತ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಸವಲತ್ತು, ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿರುವುದು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

೮. ಹೆಚ್ಚು ಮಹಿಳೆಯರು ಸಾಮಾಜಿಕ ನೈರ್ಮಲ್ಯಕ್ಕೆ ಗಮನ ಹರಿಸದಿರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಜನಜಾಗೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯದಿರುವುದೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ಕಂಡು ಬಂದಿತು.

೫.೧ ಪ್ರಾಕ್ ಕಲ್ಪನೆಗಳ ದೃಢೀಕರಣ

ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ರಚಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಾಕ್ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ದೃಢಪಟ್ಟಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ.

- ಪ್ರಾಕ್‌ಕಲ್ಪನೆ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ದೃಢಪಟ್ಟಿದೆ.
- ಪ್ರಾಕ್‌ಕಲ್ಪನೆ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಮುಂಡಾಲ ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರು ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವುದು ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ದೃಢಪಟ್ಟಿದೆ.
- ಪ್ರಾಕ್‌ಕಲ್ಪನೆ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಮುಲ್ಕಿ ನಗರದ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅನಕ್ಷರತೆ ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದು ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ದೃಢಪಟ್ಟಿದೆ.
- ಪ್ರಾಕ್‌ಕಲ್ಪನೆ ನಾಲ್ಕರಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ವಿವಿಧ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಲುಪದಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ಕುಂಠಿತಗೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದು ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ದೃಢಪಟ್ಟಿದೆ.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ರಚಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಾಕ್ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ದೃಢಪಟ್ಟಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

೫.೨ ಕೆಲವು ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳು:

ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಯನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ ನಂಬಲು ಅರ್ಹವಾದ ಕೆಲವು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್‌ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನರಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಲು ಹಾಗೂ ಸರಕಾರದ ಸೇವಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅವು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿವೆ.

- ದಮನಿತ ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯ. ಆ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದಲಿತಪರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ– ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು.

- ❖ ಪ್ರಸ್ತುತ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದ ಕೆಲವು ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮೀಸಲಿದ್ದರೂ ಕೇವಲ ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಜಾತಿಯವರು ದಲಿತರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನುಂಗಿಹಾಕುತಿರುವುದು ವಿಷಾದನೀಯ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ನೀಡಬೇಕು.
- ❖ ಸ್ತ್ರೀ ಶಕ್ತಿಯಂತಹ ಸ್ವ ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದಮನಿತ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಕುರಿತು ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು.
- ❖ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸೇವಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಆಂದೋಲನ ನಡೆಸಬೆಕು.
- ❖ ದಲಿತ ಮುಂಡಾಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ನಿಯುಕ್ತಿ ಬಗ್ಗೆ ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ, ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ ಪರಿಹಾರ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು.
- ❖ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಆಯೋಗ ದಲಿತರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೆಕು.
- ❖ ನಗರದ ಸ್ಥಳೀಯ ವಿದ್ಯಾವಂತರು, ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಜೊತೆಗೂಡಿ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಚರ್ಚಾಗೋಷ್ಠಿಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಗಳು ನಡೆಯಬೇಕು.
- ❖ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಂದ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಕುರಿತು ಜಾಗ್ರತಿಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಬೇಕು.
- ❖ ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ ೧೪, ೧೫, ೧೫(೪), ೧೬, ೩೮, ೩೯, ೪೬, ೨೪೩(ಡಿ), ೨೪೩(ಐ) ೩೩೦ ಮತ್ತು ೩೩೨ ರ ಪ್ರಕಾರ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರೂ ಅವರನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜಾತಿ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಬೇಕು.
- ❖ ದಲಿತ ಕಾಯ್ದೆ ೧೯೮೯ ರ ದೌರ್ಜನ್ಯ ತಡೆ ಕಾಯ್ದೆಯಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗ್ರತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಬೇಕು.
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದರೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮೂಡಿಸುವಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ❖ ದಲಿತ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿಯು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾಜೋ-ರಾಜಕೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ❖ ದಲಿತರು ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ವಸತಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು.
- ❖ ದಲಿತರಿಗಾಗಿಯೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ಆಶ್ರಮ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು.
- ❖ ಒಳ್ಳೆಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- ❖ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದಿರುವುದರಿಂದ ಶಾಲಾ ಅವಧಿಯ ನಂತರ ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು.

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳು

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ : ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಜನರು ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮುದಾಯದವರ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಕಂಪೆನಿ ಕಾಯ್ದೆ ೧೯೫೬ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ವರ್ಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಈ ನಿಗಮಕ್ಕೆ ೨೦೦೫ ರಂದು ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ ಎಂದು ಮರು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ನಿಗಮವು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧೀನ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯವರ ಸಕಲ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿಯ ಮೂಲಕ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖವಾಗಿದೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮವು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿವರಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿವೆ.

ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಯೋಜನೆಗಳು

೧. ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ

೨. ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿ ಪುನರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ

೩. ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಾಲ ಯೋಜನೆ

೪. ಭೂ ಒಡೆತನ ಯೋಜನೆ

- ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಾಲ ಯೋಜನೆ : ೨೦೧೦-೧೧ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ ಹಣಕಾಸು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ, ನವದೆಹಲಿ ಇದರಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದಿರುವ ದಾಖಲಾತಿಗಳೊಡನೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿಗದಿತ ಅರ್ಜಿ ನಮೂನೆಯನ್ನು ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು, ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮದ ಕಛೇರಿಯಿಂದ ಪಡೆದು, ಜಾತಿ ಆದಾಯ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ (ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ ಮಿತಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ರೂ. ೪೦,೦೦೦/- ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶದವರಿಗೆ ರೂ. ೫೫,೦೦೦/- ಗಳು) ಮತ್ತು ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ ಅಂಕ ಪಟ್ಟಿಯೊಡನೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

* ಸ್ವದೇಶದಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ರೂ. ೭,೫೦,೦೦೦/- ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ರೂ. ೧೫,೦೦,೦೦೦/- ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು೦ಪುರುಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶೇ.೫ % ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶೇ.೪% ರಷ್ಟು ಬಡ್ಡಿದರದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಾಲವನ್ನು ಎನ್.ಎಸ್.ಎಫ್.ಡಿ.ಸಿ ನವದೆಹಲಿ, ಇವರಿಂದ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ.

* ಈ ಸಾಲ ಪಡೆದವರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ ಆರನೇ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಅಥವಾ ಉದ್ಯೋಗ ಹೊಂದಿದ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಸಾಲವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ೧೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಭವಿಷ್ಯದ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು:

ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮುಂದಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಸಾದ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬಹುದಾದ ವಿಷಯಗಳು ಹೀಗಿವೆ.

- ➢ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದು ಇದನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದು.
- ➢ ಈ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಧಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿದರೆ ದಲಿತ ಮುಂಡಾಲ ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ.
- ➢ ಈ ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.
- ➢ ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ನಮೂನೆ ಗಾತ್ರ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದು ಮುಂದೆ ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ನಮೂನೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆಳವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಬಹುದು.
- ➢ ಈ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತಾವು ನಡೆಸಿದ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮೌಲ್ಯ ಮಾಪನ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಲು ಅವಕಾಶಗಳು ಇವೆ.

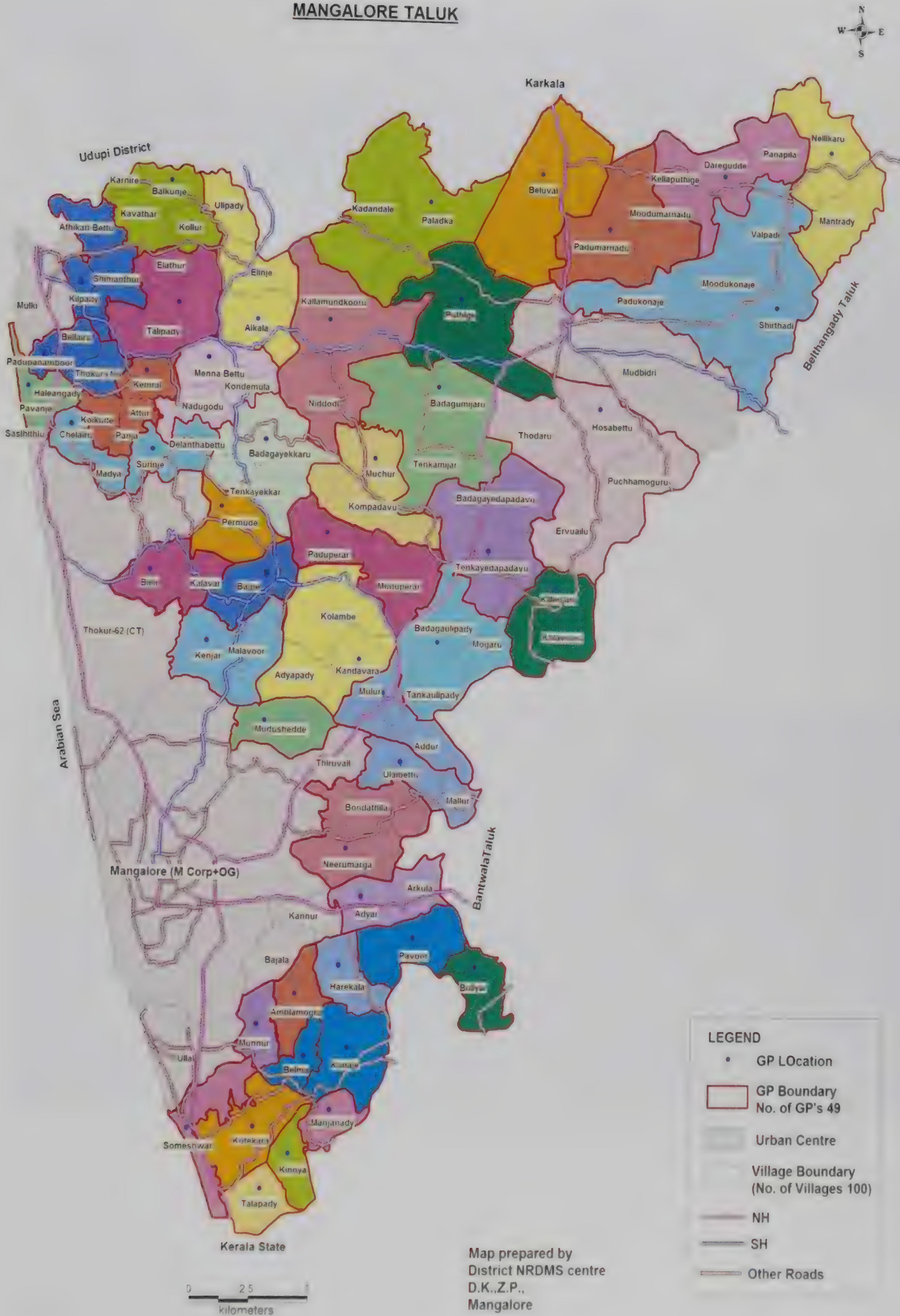
೫.೩ ಉಪಸಂಹಾರ :

"ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ" ಎಂಬ ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಮುಂಡಾಲ ಸಮೂದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಸಂದರ್ಶನ ನಡೆಸಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಿದ ಅಧ್ಯಯನವಾಗಿದೆ.

ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಅವರ ಆಧುನಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಅರಿವು ಎಲ್ಲಾ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಇಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ಸರಕಾರಿ ಸವಲತ್ತುಗಳ ಅರಿವು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು ಮುಂಡಾಲ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಅಸಮಾನತೆ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಲು ಮುಂದಾದರೆ ನಾವು ಮಾಡುವ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಭಯ ಅವರನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರು ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಅಶಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಸಮುದಾಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜನರು ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ವಿದ್ಯಾವಂತರು, ಸಂಶೋಧಕರು, ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆ ಕೈಜೋಡಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆಗಳು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳನ್ನು ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಮುಂಡಾಲ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಅವಕಾಶ– ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಲುಪಲು ಕೆಲವೊಂದು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಲಹಾ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಅಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ದಲಿತರ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ದಲಿತರ ಹಾಗೂ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಸಂಘಟಿತ ಮನೋಭಾವ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ಸಮೂದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

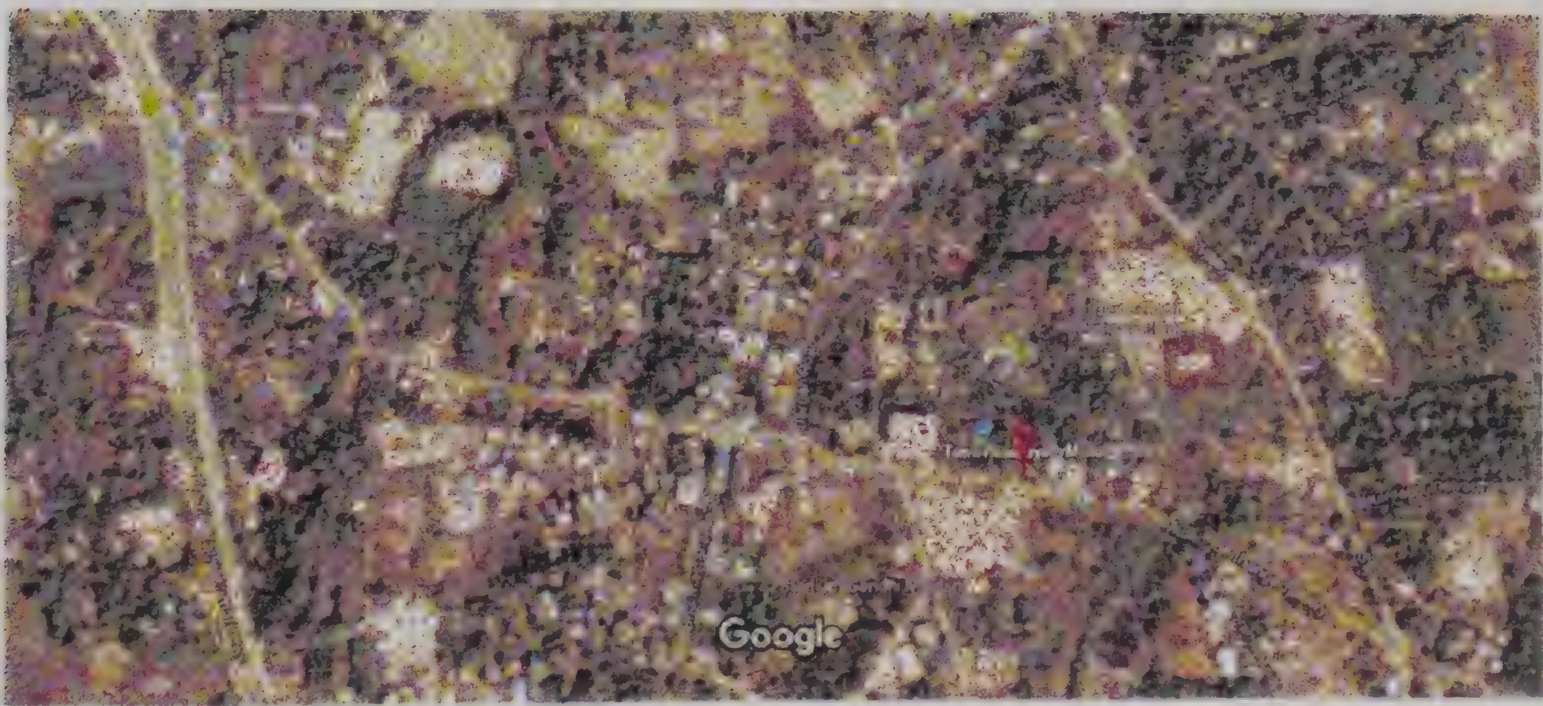
MANGALORE TALUK

D.K

Town Panchayath Mulki

Imagery ©2017 DigitalGlobe, Map data ©2017 Google India 100 m

ಅನುಬಂಧ

ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಆದೇಶ (ಪರಿಷ್ಕೃತ) ಕಾಯ್ದೆ ೧೯೭೬

(ನಂ ೧೦೮, ನ ೧೯೭೬, ದಿನಾಂಕ : ೧೮ನೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್, ೧೯೭೬)

<u>ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ</u>

೧. ಆದಿ ಆಂಧ್ರ

೨. ಆದಿ ದ್ರಾವಿಡ

೩. ಆದಿ ಕರ್ನಾಟಕ

೪. ಆದಿಯ (ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ)

೫. ಅಗೇರ್

೬. ಅಜಿಲ

೭. ಅನಮುಕ್

೮. ಅರೇಮಾಲಾ

೯. ಅರುಂತಾತಿಯಾರ್

೧೦. ಅರ್ವಮಾಲ

೧೧. ಬೈರಾ

೧೨. ಬಕಡ್

೧೩. ಬಂಟ್ (ಬೆಳಗಾಂ, ಬಿಜಾಪುರ, ಧಾರವಾಡ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು)

೧೪. ಬಕುಡ

೧೫. ಬಲಗೈ

೧೬. ಬಂದಿ

೧೭. ಬಂಜಾರ ಲಂಬಾಣಿ

೧೮. ಬತಡ

೧೯. ಬೇಡಜಂಗಮ, ಬಡ್ಗ ಜಂಗಮ

೨೦. ಬೆಲ್ಲಾರ

೨೧. ಭಂಗಿ, ಮೆಹತಾರ್, ಓಲ್ಗಾನ್, ರುಖಿ, ಮಲ್ಯಾನ್, ಹಲಾಲ್ ಕೋರ್, ಲಾಲ್‌ಜಿಗಿ, ಬಾಲ್ಮೀಕಿ, ಕೊರಾರ್, ಜಾಡಮಾಲಿ

೨೨. ಭಾಂಬಿ, ಭಾಂಭಿ, ಅಸಾದರು, ಚಂಬರ್, ಚಮ್‌ಗಾರ್. ಹೆರಲಯ್ಯ, ಹರಲಿ, ಕಲ್ಪ ಮಚಿಗಾರ್, ಮೋಚಿಗಾರ್ ಮಾದರ, ಮಾದಿಗ, ಮೋಚೆ, ಮುಚೆ, ತೆಲೆಗು ಕಮಾಟಿ ಮೋಚಿ, ರಾನಿಗರ್, ರೋಹೀದಾಸ್, ರೋಹಿತ್ ಸಮ್‌ಗಾರ್.

೨೩. ಭೋವಿ

೨೪. ಬಿಂದ್ಲಾ

೨೫. ಬ್ಯಾಗರ

೨೬. ಚಕ್ಕಲಿಯಾನ್

೨೭. ಛಲವಾದಿ, ಛಲ್‌ವಾದಿ, ಚನ್ನಯ್ಯ

೨೮. ಚಂಡಾಲ

೨೯. ಚೆನ್ನಾ ದಾಸರ್, ಹೊಲಯ ದಾಸರ್

೩೦. ದಕ್ಕಲ್, ದೊಕ್ಕಾಲವರ್

೩೧. ದಕ್ಕಲಿಗ

೩೨. ಧೋಹರ್, ಕಕ್ಕಯ್ಯ, ಕಂಕಯ್ಯ

೩೩. ದೋಮ್, ದೊಂಬರ್, ಪದಿ, ಪಾಮೋ

೩೪. ಎಲ್ಲಾ ಮಾಲ್‌ವಾರ್, ಎಲ್ಲಮ್ಮಾ ಲಾವಂಡ್ಲು

೩೫. ಗಂಧಿ ಕೋರಸ್

೩೬. ಗರೋಡ, ಗರೋ

೩೭. ಗೊಡ್ಡ

೩೮. ಗೋಸಂಗಿ

೩೯. ಹಲೀರ್

೪೦. ಹಲ್ವಾರ್, ಹಸ್ಲಾರ್, ಹಲಸ್‌ವಾರ್, ಹಲಸ್‌ವಾರ್

೪೧. ಹಂದಿ ಜೋಗಿಸ್

೪೨. ಹಸ್ಲಾ

೪೩. ಹೊಲರ್, ವಲ್ಹರ್

೪೪. ಹೊಲಯ, ಹೊಲೆರ್, ಹೊಲೆಯ

೪೫. ಹೊಲೆಯ ದಸರಿ

೪೬. ಜಗ್ಗಲಿ

೪೭. ಜಾಂಬುವುದು

೪೮. ಕಡೈಯನ್

೪೯. ಕಲ್ಲಾಡಿ

೫೦. ಕೆಂಮಾರಿಸ್

೫೧. ಕೊಲುಪುಲ್ ವಂದ್ಲು

೫೨. ಕೋಸ

೫೩. ಕೊರಚ

೫೪. ಕೊರಮ

೫೫. ಕೋಟೆಗಾರ್ ಮೈಲ್ರೆ

೫೬. ಕುದುಂಬನ್

೫೭. ಕುರುವಾನ್

೫೮. ಲಿಂಗಾದರ್

೫೯. ಮಾಚಲ

೬೦. ಮಾದರಿ

೬೧. ಮಾದಿಗ

೬೨. ಮಹರ್, ತರಲ್, ಧೇಗು, ಮೇಗು

೬೩. ಮಾಯಾವಂಶಿ, ಧೇಡ್, ವಂಕರ್, ಮಾರುವಂಕರ್

೬೪. ಮೈಲ್

೬೫. ಮಾಲಾ

೬೬. ಮಾಲಾ ದಸಾರಿ

೬೭. ಮಾಲಾ ಹನ್ನಾಯಿ

೬೮. ಮಾಲಾ ಜಂಗಮ

೬೯. ಮಾಲಾ ಮಸ್ತಿ

೭೦. ಮಾಲಾ ಸಾಲೆ, ನೇಟ್ಕಾನಿ

೭೧. ಮಾಲಾ ಸನ್ಯಾಸಿ

೭೨. ಮಾಂಗ್, ಮಾತಂಗ್, ಮಿನಿಮಾನಿಗ್

೭೩. ಮಾಂಗ್ ಗಾರುಡಿ, ಮಾಂಗ್ ಗರೋಡಿ

೭೪. ಮನ್ನೆ

೭೫. ಮಾಸ್ತಿ

೭೬. ಮಾವಿಲನ್

೭೭. ಮೇಘಾವಲ್, ಮೆಂಘಾವರ್

೭೮. ಮೊಗೆರ್
೭೯. ಮುಕ್ರಿ
೮೦. ಮುಂಡಾಲ
೮೧. ನಾಡಿಯ, ಹಡಿ
೮೨. ನಲ್ ಕದಾಯ
೮೩. ನಲಕೇಯುವ
೮೪. ನಯಾಡಿ
೮೫. ಪಾಲೆ
೮೬. ಪಲ್ಲನ್
೮೭. ಪಂಬಡ
೮೮. ಪಂಚಮ
೮೯. ಪನ್ನಲಾಂಡಿ
೯೦. ಪರಲ್ಯಾನ್ ಪರಾಯ
೯೧. ಪಾರವಾನ್
೯೨. ರಾನೆಯಾರ್
೯೩. ಸಮಗಾರ
೯೪. ಸಂಬನ್
೯೫. ಸಪಾರಿ
೯೬. ಸಿಲ್ಲೆ ಕ್ಯಾತಾಸ್
೯೭. ಸಿಂಧೋಲ್ಲು, ಚಿ ಂಡೊಲ್ಲು
೯೮. ಸುಡುಗಾಡು ಸಿದ್ದ
೯೯. ತೋಟಿ
೧೦೦. ತಿರಗಾರ್ ರಿತ್‌ಬಂಡ
೧೦೧. ವಲ್ಲುವನ್

ಅನುಬಂಧ-೧

<u>ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಗಳು (ಸಂದರ್ಶನ ಪಟ್ಟಿ)</u>

<u>ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಗಳು</u>

ವಿಷಯ: ಮುಲ್ಕಿ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಮುಂಡಾಲ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಅಧ್ಯಯನ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಭಿವೃದ್ದಿಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಕೊಡುಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಭವಿಷ್ಯದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು.

<u>ಸೂಚನೆಗಳು :</u>

ಈ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಚುಟುಕಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಬಹುದು

- ಈ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.
- ಮಾಹಿತಿದಾರರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಗೌಪ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಾಗುವುದು.
- ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಇತರ ಉಪಯುಕ್ತ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಪೂರಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೃತಜ್ಞತಾ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗುವುದು.
- ನಿಮ್ಮ ಸಹಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅನಂತ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ದಿನಾಂಕ: ಪೋನ್ ನಂಬ್ರ:

I. <u>ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಹಿತಿ</u>

೧. ಕುಟುಂಬದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ವಿಳಾಸ

೨. ವಯಸ್ಸು

ಅ) ೨೦–೩೦ ಆ) ೩೦–೪೦ ಇ) ೪೦–೫೦ ಈ) ೫೦ಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು

೩. ಶಿಕ್ಷಣ

ಅ) ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ ಆ) ೧–೪ ಇ) ೮–೧೦ ಈ) ಡಿಪ್ಲೋಮಾ

ಉ) ಪಿ.ಯು.ಸಿ ಊ) ಪದವಿ ಋ) ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಎ) ಉನ್ನತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ

೪. ಉದ್ಯೋಗ

ಅ) ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಆ) ಸ್ವಂತ ಕೃಷಿ ಇ) ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗ

ಈ) ಖಾಸಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ಉ) ಸರಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗ

೫. ವಾರ್ಷಿಕ ವರಮಾನ

ಅ) ೧೦,೦೦೦- ೨೦,೦೦೦ ಆ) ೨೦,೦೦೦-೩೦,೦೦೦ ಇ) ೩೦,೦೦೦-೪೦,೦೦೦

ಈ) ೪೦,೦೦೦ ಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು

೬. ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರು

ಅ) ೨-೪ ಆ) ೫-೭ ಇ) ೮-೧೦ ಈ) ೧೦ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು.

೭. ಕುಟುಂಬದ ಇತರ ವಿವರಗಳು

ಸಂಖ್ಯೆ	ಯಜಮಾನನೊಂದಿಗಿರುವ ಸಂಬಂಧ	ಪ್ರಾಯ	ಶಿಕ್ಷಣ	ಮಾಧ್ಯಮ ಕನ್ನಡ/ಇಂಗ್ಲೀಷ್	ಮುಗಿದಿದೆ/ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ	ಉದ್ಯೋಗ	ಆದಾಯ
೧							
೨							
೩							
೪							
೫							
೬							
೭							

II. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮಾಹಿತಿ

೮. ನಿಮ್ಮ ಹೆತ್ತವರು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿದ್ದರೆ?

ತಂದೆ - ಹೌದು ಇಲ್ಲ

ತಾಯಿ - ಹೌದು ಇಲ್ಲ

೯. ಹೌದಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಟ್ಟ ಯಾವುದಾಗಿತ್ತು?

ತಂದೆ – ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪ್ರೌಢ, ಪಿ.ಯು.ಸಿ, ಪದವಿ

ತಾಯಿ – ಅನಕ್ಷರಸ್ಥೆ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪ್ರೌಢ, ಪಿ.ಯು.ಸಿ, ಪದವಿ

೧೦. ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆಯೇ?

ಅ) ಹೌದು ಆ) ಇಲ್ಲ

೧೧. ಹೌದಾದರೆ ಯಾವುದೆಂದು ತಿಳಿಸಿ

ಅ) ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ಆ) ಫ್ರಿಶಿಫ್ ಇ) ಪುಸ್ತಕ ಈ) ಸಮವಸ್ತ್ರ

ಉ) ವಸತಿ (ಹಾಸ್ಟೆಲ್) ಊ) ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಾಲ ಋ) ಇತರ ಯಾವುದಾದರೂ ತಿಳಿಸಿ

೧೨. ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಅ) ಹೌದು ಆ) ಇಲ್ಲ

೧೩.ಹೌದಾದರೆ ಕಾರಣ ನೀಡಿ

೧೪. ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದುದರಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆಯೇ?

ಅ) ಹೌದು ಆ) ಇಲ್ಲ

೧೫. ಹೌದಾದರೆ ಏನೆಲ್ಲಾ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆ?

೧೬. ವಿದ್ಯೆ ಪಡೆದ ಮಕ್ಕಳು ಮುಂದೆ ಯಾವ ಉದ್ಯೋಗ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಚಿಸುತ್ತೀರಿ/ಇಚ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ

ಅ) ಸರಕಾರಿ ವೃತ್ತಿಪರ ಆ) ಖಾಸಗಿ ವೃತ್ತಿಪರ ಇ) ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗ

ಈ) ಇತರ ಯಾವುದಾದರೂ ತಿಳಿಸಿ

೧೭.ಮೀಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯದಿಂದಾಗಿ ನೀವು ಪಡೆದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾವುವು?

ಅ) ಶಿಕ್ಷಣ ಆ) ಉದ್ಯೋಗ ಇ) ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಾನ

ಈ)ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಉ) ಇತರ ಯಾವುದಾದರೂ ತಿಳಿಸಿ

೧೮. ನೀವು ಎಸ್.ಡಿ.ಎಂ.ಸಿ ಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದೀರಾ?

ಅ) ಹೌದು ಆ) ಇಲ್ಲ

೧೯.ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರೆ ಎಸ್.ಡಿ.ಎಂ.ಸಿ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದೀರಾ?

ಅ) ಹೌದು ಆ) ಇಲ್ಲ

೨೦. ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಯೋಜನದಗಳಾಗಿವೆ? ತಿಳಿಸಿ

೨೧. ವೈವಾಹಿಕ ವಿವರ

ಅ) ವಿವಾಹಿತೆ ಆ) ಅವಿವಾಹಿತೆ ಇ) ವಿಧವೆ

ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂಶಗಳು

೨೨. ಬೇರೆ ಜಾತಿಯವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲು ಅನುಮತಿಯಿದೆಯೇ?

ಅ) ಹೌದು ಆ) ಇಲ್ಲ

೨೩. ಜಾತಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ?

ಅ) ಹೌದು ಆ) ಇಲ್ಲ

೨೪. ಸರಕಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಯಾರ ಮುಖಾಂತರ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ?

ಅ) ಮನೆಯವರಿಂದ ಆ) ಸ್ಥಳೀಯ ನಾಯಕರಿಂದ ಇ) ನೆರೆಕರೆಯವರಿಂದ

ಈ) ಇತರ ಮೂಲಗಳಿಂದ

೨೫. ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದೀರಾ?

ಅ) ಹೌದು ಆ) ಇಲ್ಲ

ಅರ್ಥಿಕ ಅಂಶಗಳು

೨೬. ಕುಲ ಕಸುಬು:

೨೭. ಮನೆಯ ಒಡೆತನ

ಅ) ಸ್ವಂತ ಆ) ಬಾಡಿಗೆ ಇ) ಗೇಣಿಯಿಂದ

೨೮. ಯಾವ ರೀತಿಯ ಮನೆಯ ಕಟ್ಟಡ

ಅ) ಗುಡಿಸಲು ಆ) ಹೆಂಚು ಇ) ಆರ್.ಸಿ.ಸಿ

೨೯. ಸ್ವಂತ ಜಮೀನಿನ ವಿವರ

ಅ) .... ಸೆಂಟ್ಸ್   ಆ) .... ಎಕರೆ

೩೦. ನಿಮ್ಮ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಅ) ಹೌದು   ಆ) ಇಲ್ಲ

೩೧. ಹೌದಾದರೆ ಎಲ್ಲಿ?

ಅ) ಬ್ಯಾಂಕ್   ಆ) ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿ   ಇ) ಸ್ವ ಸಹಾಯ ಸಂಘ ನಿಧಿ   ಈ) ಇತರೆ

೩೨. ನೀವು ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ್ದು?

೩೩. ನೀವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸಾಲ ಪಡೆದಿರುವಿರಾ?

ಅ) ಹೌದು   ಆ) ಇಲ್ಲ

೩೪. ಸಾಲ ಪಡೆದ ಕಾರಣ:

೩೫. ಸಾಲ ಪಡೆದ ಪ್ರಯೋಜನ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಕಾಗಿದೆ?

ಅ) ೧೦–೨೦%   ಆ) ೨೦–೪೦%   ಇ) ೪೦–೬೦%

ಈ) ಸಂಪೂರ್ಣ

<u>ಸಬಲೀಕರಣ ಆಯಾಮ</u>

೩೬. ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣವು ನಿಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರವೇ?

ಅ)ಹೌದು   ಆ) ಇಲ್ಲ

೩೭. ಮಕ್ಕಳ ಮದುವೆ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕು ಇದೆಯೇ?

ಅ)ಹೌದು   ಆ) ಇಲ್ಲ

೩೮. ಸಾಮಾಜಿಕ– ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗೆ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತೀರಾ?

ಅ)ಹೌದು   ಆ) ಇಲ್ಲ

೩೯. ಮನೆಯ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಇಷ್ಟದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಅ)ಹೌದು   ಆ) ಇಲ್ಲ

೪೦. ನಿಮ್ಮ ಆದಾಯವನ್ನು ನಿಮ್ಮಿಷ್ಟದಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೀರಾ?

ಅ)ಹೌದು ಆ) ಇಲ್ಲ

೪೧. ಮತ ಚಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಅ)ಹೌದು ಆ) ಇಲ್ಲ

೪೨. ಅನಾರೋಗ್ಯವಾದರೆ ಯಾವುದನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತೀರಾ?

ಅ)ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಆ) ಮನೆ ಮದ್ದು

೪೩. ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮನೆಮನೆಗೆ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಅ)ಹೌದು ಆ) ಇಲ್ಲ

೪೪. ಧಾರ್ಮಿಕ– ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತೀರಾ?

ಅ)ಹೌದು ಆ) ಇಲ್ಲ

೪೫. ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್‌ನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತೀರಾ?

ಅ)ಹೌದು ಆ) ಇಲ್ಲ

ಅನುಬಂಧ-೨

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

೧. <u>ಗ್ರಂಥಗಳು</u>

- ಅರವಿಂದ ಪಿ ಮಾಲಗತ್ತಿ , ಭೀಮ ನಡೆಯ ಬೆಳಕು, ಬೆಂಗಳೂರು: ದಾಮಿನಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ -೨೦೦೬
- ಅರವಿಂದ ಮಾಲಗತಿ, ದಲಿತ ಮಾರ್ಗ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು : ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ-೨೦೦೨.
- ಬೊಜ್ಜ ತಾರಕಂ ಮತ್ತು ಮೂರ್ತಿ ಸುಜ್ಞಾನ ಬಿ, ಜಾತಿ ವಿನಾಶ, ವರ್ಗ ವಿನಾಶ, ಬಳ್ಳಾರಿ : ಪಲ್ಲವಿ ಪ್ರಕಾಶನ -೨೦೧೨
- ಬಿ.ಎ. ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಹನೀಫ್, ಜಾತಿ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಮೀಸಲಾತಿ: ಅಹಿಂದಾ ಜನ ಚಳುವಳಿ (ರಿ) ಮಂಗಳೂರು : ೨೦೧೩.
- ಡಿ. ವೆಂಕೋಬರಾವ್ , ನ್ಯಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಹೋರಾಟ, ಬೆಂಗಳೂರು: ದಿವ್ಯಚಂದ್ರ ಪ್ರಕಾಶನ- ೨೦೦೦
- ಡಿ.ವಿ.ಮುನಿ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ದಲಿತ ಚಳುವಳಿ ಒಂದು ಅವಲೋಕನ, ಮೈಸೂರು ವಿಚಾರವಾದಿ ಪ್ರಕಾಶನ-೧೨೮೦
- ಡಿ ಮುಮ್ತಾಝ್ ಆಲಿಖಾನ್ , ದಲಿತರು ಅಂದು ಮತ್ತು ಇಂದು, ಬೆಂಗಳೂರು: ಸಪ್ನಾ ಬುಕ್ ಹೌಸ್, ಪ್ರಕಾಶನ
- ಡಿ. ನಾಗಣ್ಣ, ದಲಿತ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಚಳುವಳಿ ಮೈಸೂರು, ರಚನಾ ಪ್ರಕಾಶನ ನಂ: ೬೧/೫
- ಡಿ.ವಿ ಮುನಿ ವೆಂಕಟಪ್ಪ , ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು, ಮೈಸೂರು : ವಾಣಿ ಪ್ರಕಾಶನ :
- ಡಿ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ, ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮತ್ತು ನಿಮ್ನ ವರ್ಗಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ೧೯೨೦- ೧೯೨೬ ರಾಮನಗರ, : ಅಂಕನಹಳ್ಳಿ ಪ್ರಕಾಶನ: ೨೦೧೦
- ಡಿ. ಈ ಯರ್ರಿಸ್ವಾಮಿ, ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ಶ್ರೇಣೀಕರಣ : ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಗೀತಾಂಜಲಿ ಪುಸ್ತಕ, ಪ್ರಕಾಶನ – ೨೦೧೦
- ಗೋಪಿನಾಥ್, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ವರ್ಸಸ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ದಕ್ಷತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು: ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ -೧೯೯೫
- ಜಿ.ಕೆ.ವಸಂತ ಮಾಧವ ,. ಮೂಲಿಕಾ ಇತಿಹಾಸ, ಮುಲ್ಕಿ: ವಿಜಯ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿಶ್ವಸ್ಥ ಮಂಡಳಿ ಪ್ರಕಾಶನ- ೧೯೮೮

- ಗಂಗಾರಾಂ ಚಂಡಾಳ , ಕರ್ನಾಟಕ ದಲಿತ ಚಳುವಳಿಯ ಮೇಲೆ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರ ಪ್ರಭಾವ, ಮೈಸೂರು: ಅಂಬಾರಿ ಪ್ರಕಾಶನ –೨೦೧೦
- ಹೆಗ್ಗಡೆ ಡಿ ಒಡೆಯರ್, ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಯನಗಳು, ಬೆಂಗಳೂರು: ಸಿ.ಪಿ ಇನ್ನೊವೇಷನ್ಸ್ – ೨೦೧೧.
- ಕಾರಡೆ ಜಗನ್ , ಅಕ್ಯುಪೇಶನ್ ಮೊಬಿಲಿಟಿ ಅಮ್ಯೋಂಗ್ ಶೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕಾಸ್ಟ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಯು.ಕೆ ಕೇಂಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಸ್ಕಾಲರ್ಸ್ ಪ್ರಕಾಶನ –೨೦೦೯.
- ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಪಿ ತೆಲಗಾವಿ, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳು ಮತ್ತು ದಲಿತ ಚಳುವಳಿಗಳು, ಹಂಪಿ: ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ –೧೯೯೯
- ಎಂ ಚಂದ್ರ ಪೂಜಾರಿ, ಸಂಶೋಧನೆ ಏನು? ಏಕೆ? ಹೇಗೆ? ಹಂಪಿ ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ –೨೦೦೯.
- ಮೊಗಳ್ಳಿ ಗಣೇಶ್ , ದಲಿತರು ಮತ್ತು ಜಾಗತೀಕರಣ, ಹಂಪಿ: ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, –೧೯೯೯
- ಎಂ ಚಂದ್ರ ಪೂಜಾರಿ, ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರಸ್ತಾವ, ಹಂಪಿ: ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ– ೨೦೦೮
- ಮಹಾದೇವಯ್ಯ ಪಿ, ದಲಿತರು ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಯ ರಾಜಕಾರಣ, ಹಂಪಿ: ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ೨೦೦೬
- ಎನ್.ಪಿ ಚಂದ್ರಪ್ಪ, ಮುಂಡಾಲ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಧ್ಯಯನ, ಬೆಂಗಳೂರು : ಮುಂಡ ಪ್ರಕಾಶನ –೨೦೦೭ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ, ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಸಬಲೀಕರಣ, ಬೆಂಗಳೂರು: ಸಪ್ನಾ ಬುಕ್ ಹೌಸ್, ಪ್ರಕಾಶನ –೨೦೦೯
- ಪ್ರಶಾಂತ್ ಡಿ.ಎಚ್, ದಲಿತ ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ, ಹಂಪಿ: ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ – ೨೦೦೯.
- ಪಾಂಡ ಪ್ರದೀಪ್ ಕುಮಾರ್, " ಪಾವರ್ಟಿ ಆ್ಯಂಡ್ ಯಂಗ್ ವುಮೆನ್ಸ್ ಎಂಪ್ಲೊಯ್‌ಮೆಂಟ್"
- ರಾಚಪ್ಪಾಜಿ ಎಂ, ನಾಗರಾಜು ಎಸ್, ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣದ ವಿವಿಧ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು, ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲ ಮೈಸೂರು: ಸಂದೀಪ್ ಪ್ರಕಾಶನ: ೨೦೧೦
- ಎಸ್.ಡಿ. ಮುನಿರಾಜು , ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಮಲ್ಲತ್ತಹಳ್ಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರು : ನಿರುತ ಪಬ್ಲಿಕೇಶನ್ –೨೪೪೪

- ಸೋಮಶೇಖರ ಜೆ.ಪಿ ಮತ್ತು ರಾಚಪ್ಪಾಜಿ ಎಂ.ಡಿ, ಭೂ ಒಡೆತನ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ದಲಿತ ಸಬಲೀಕರಣ, ಮೈಸೂರು : ಉಷಾ ಪ್ರಕಾಶನ –೨೦೧೩.
- ಎಸ್. ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯರಾಯನ ಅಳಿಯಕಟ್ಟು, ಉಡುಪಿ: ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ ೧೯೫೧/೧೯೮೧
- ಇಕನೋಮಿಕ್ ಆ್ಯಂಡ್ ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ವೀಕ್ಲಿ – ಸಂಪುಟ, ೩೮, ಸಂಖ್ಯೆ ೨೮,೨೦ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ –೨೦೦೩

೧. <u>**ಅಂತರ್ಜಾಲ ತಾಣಗಳು:**</u>

- www.dk.nic.in
- www.kanaja.in
- www.google.com
- http.//kn.wikipedia.org/wiki/ಮಂಗಳೂರು
- Mangalore Karnataka Wikipedia
- Census 2011 data - census India, gov.in